

GEMEENTE
DOESBURG

Programmabegroting 2025-2028

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
Welkom.....	3
Voorwoord.....	3
Inleiding.....	3
Financieel perspectief	5
Bezuinigingsmaatregelen 2025-2028	7
Financieel perspectief na bezuinigingsmaatregelen	15
Programma 1 Evenwichtig en leeftijdsbestendig woon- en vestigingsklimaat.....	16
Programma 2 Verbindende en versterkende sociale aanpak.....	22
Programma 3 Kwaliteitstoerisme en toegankelijke natuurrecreatie.....	27
Programma 4 Bestuur en organisatie.....	30
Overzicht algemene dekkingsmiddelen.....	33
Paragrafen.....	34
Paragraaf A Lokale heffingen	34
Paragraaf B - Weerstandsvermogen en risicobeheersing	42
Paragraaf C - Onderhoud kapitaalgoederen.....	46
Paragraaf D - Financiering.....	51
Paragraaf E - Bedrijfsvoering.....	54
Paragraaf F - Verbonden partijen	56
Paragraaf G - Grondbeleid.....	62
Paragraaf H - Wet Open Overheid.....	66
Financiële begroting	67
Overzicht lasten en baten en toelichting	67
Gehanteerde algemene technische uitgangspunten	71
Uiteenzetting financiële positie	73
Meerjarenraming 2025-2028.....	78
Bijlagen.....	82
Bestuurlijke structuur	82
Lasten en baten per taakveld.....	85
Overzicht financiële tabellen na bezuinigingen/maatregelen.....	88
Beleidsindicatoren en statistieken.....	90
Economie	90
Financiën en bedrijfsvoering	91
Onderwijs	93

Sociaal domein.....	95
Sport, cultuur en recreatie.....	101
Veiligheid.....	102
Volksgezondheid en milieu.....	104
Volkshuisvesting, RO en stedelijke vernieuwing.....	105
Meegenomen voorstellen vanuit de kadernota 2025.....	108

Welkom

Voorwoord

Voorwoord

Geachte leden van de gemeenteraad,

De kadernota 2025 was beleidsarm. U heeft hierbij akkoord gegeven op de noodzakelijke, onvermijdelijke uitgaven voor 2025. U bent dit jaar al diverse malen gewaarschuwd voor de slechte financiële vooruitzichten van onze stad.

En helaas is dit met het aantreden van het nieuwe kabinet en de nieuwe kabinetsplannen nog niet verbeterd. Ook in Doesburg moeten we fors bezuinigen en nieuwe bronnen van inkomsten aanboren om onze begroting structureel sluitend te krijgen. We hebben in deze begroting in het totaal ruim voor € 2.000.000,- aan besparende en budget verruimende maatregelen getroffen. Maatregelen die voor niemand leuk zijn, maar toch onvermijdelijk zijn, als we in 2025 nog zelf aan het roer willen staan van onze gemeente.

Het college heeft getracht om de pijn eerlijk te verdelen over de eigen organisatie, onze inwoners en ook de bezoekers van onze stad.

Wij wensen u wederom veel wijsheid en besluitvaardigheid toe.

---

de	de
secretaris,	burgemeester,

Peter	Loes van der
Werkman	Meijs

Inleiding

Inleiding

Voor u ligt de programmabegroting 2025-2028. De programmabegroting geeft op hoofdlijnen de gemeentelijke activiteiten weer o.a. in termen van programmadoelen en bijbehorende maatregelen vanuit het collegeprogramma 2022-2026. De programmabegroting is opgesteld op basis van het tot en

met de kadernota 2025 vastgestelde beleid en de bij de kadernota 2025 vastgestelde uitgangspunten. De uitvoering van de programmabegroting is opgedragen aan het college van B&W. Het college van B&W informeert de gemeenteraad via de integrale voortgangsrapportage omtrent de uitvoering van de programmabegroting. Na afloop van het begrotingsjaar vindt verantwoording plaats middels de jaarrekening en het jaarverslag.

Het programmaplan

De programmabegroting bevat o.a. een programmaplan. Het programmaplan bevat de te realiseren programma's (een programma is een samenhangende verzameling van producten, activiteiten en geldmiddelen die zijn gericht op het bereiken van vooraf bepaalde maatschappelijke effecten, waaraan idealiter indicatoren gekoppeld kunnen worden), zoals die door de Raad zijn vastgesteld alsmede, een overzicht van de beschikbare algemene dekkingsmiddelen en het bedrag voor onvoorziene uitgaven. Het in deze begroting opgenomen programmaplan bevat de navolgende programma's:

1. Evenwichtig en leeftijdsbestendig woon- en vestigingsklimaat
2. Verbindende en versterkende sociale aanpak
3. Kwaliteitstoerisme en toegankelijke natuurrecreatie
4. Bestuur en organisatie

Deze programma's zijn in het programmaplan verder uitgewerkt. Hierbij staan de navolgende drie zogenaamde "W-vragen" centraal:

- *Wat willen we bereiken?*
Bij de beantwoording van deze vraag gaat het om de beoogde maatschappelijke effecten van het gemeentelijke beleid. Een beoogd maatschappelijk effect zou bijvoorbeeld kunnen zijn "Een veilig gevoel voor alle inwoners van de gemeente Doesburg".
- *Wat gaan we daarvoor doen?*
Nadat de te bereiken maatschappelijke effecten zijn benoemd, wordt bij dit onderdeel vervolgens uiteengezet wat in het begrotingsjaar gedaan moet worden om de beoogde maatschappelijke effecten (op termijn) te kunnen realiseren.
- *Wat mag het kosten?*
Bij de beantwoording van deze vraag geeft de Raad aan wat de uitvoering van het betreffende programma mag kosten.

De paragrafen

Naast een programmaplan bevat de programmabegroting ook een aantal verplicht voorgeschreven paragrafen. In deze paragrafen zijn de beleidslijnen vastgelegd met betrekking tot relevante beheersmatige aspecten, alsmede de beleidslijnen die worden gehanteerd ten aanzien van de lokale heffingen, zoals de onroerende zaakbelastingen en de afvalstoffenheffingen. In het betreffende onderdeel van deze programmabegroting komen achtereenvolgens de navolgende (verplichte) paragrafen aan de orde

- A - Lokale heffingen
- B - Weerstandsvermogen en Risicobeheersing
- C - Onderhoud Kapitaalgoederen

- D - Financiering
- E - Bedrijfsvoering
- F - Verbonden partijen
- G - Grondbeleid
- H - Wet Open Overheid

Financiële begroting

In dit onderdeel van deze programmabegroting wordt aan de hand van de ramingen per programma, de beschikbare algemene dekkingsmiddelen, het beschikbare bedrag voor onvoorziene uitgaven en de geraamde toevoegingen en onttrekkingen aan reserves het begrotingsresultaat inzichtelijk gemaakt. Belangrijke afwijkingen worden van een toelichting voorzien en u vindt een overzicht met de geraamde incidentele baten en lasten. Ook bevat dit hoofdstuk van de programmabegroting een uiteenzetting van en een toelichting op de financiële positie van de gemeente Doesburg. Aandacht wordt o.a. geschonken aan de algemene financiële uitgangspunten, de (meerjarige) budgettaire positie, de investeringen en de omvang van de reserves en de voorzieningen.

BBV beleidsindicatoren

Voor het toelichten van de maatschappelijke effecten in de begroting zijn gemeenten verplicht om de effecten van beleid toe te lichten aan de hand van een op Rijksniveau vastgestelde set aan beleidsindicatoren. In dit boekwerk zijn deze verplichte indicatoren middels grafieken opgenomen in de Bijlage van het boekwerk, waarbij de scores van Doesburg worden vergeleken met de gemiddelde waarden in Nederland. Door de indicatoren (en daarmee de ontwikkeling ervan) op deze wijze te presenteren, ontstaat er een overzichtelijk beeld van de cijfers. Het doel van deze indicatoren is o.a. dat de beleidsresultaten van de gemeenten onderling vergelijkbaarder worden.

Financieel perspectief

Inleiding

In het financieel perspectief wordt inzicht gegeven in de ontwikkeling van het begrotingssaldo na de kadernota 2025. De begroting is gebaseerd op de uitgangspunten uit de kadernota 2025.

Eindresultaat primaire begroting 2025-2028

Begrotingssaldo van de primaire begroting 2025-2028

	2025	2026	2027	2028
Begrotingssaldo (voor kadernota 2025)	-111.854	-2.111.815	-2.132.046	-2.132.046
Mutatie kadernota	-2.899.259	-2.037.259	-2.161.259	-1.745.259
Begrotingssaldo na Kadernota 2025	-3.011.113	-4.149.074	-4.293.305	-3.877.305
Mutaties:				
Algemene uitkering	1.157.164	1.004.012	1.587.643	1.479.565
Personeelslasten	-524.205	-524.205	-524.205	-524.205
Algemene prijsstijgingen	-509.114	-509.114	-509.114	-509.114
Belastingen	104.466	104.466	104.466	104.466
Overige mutaties	84.490	108.516	82.578	92.562
Totaal mutaties	312.801	183.675	741.368	643.274
Begrotingssaldo	-2.698.312	-3.965.399	-3.551.937	-3.234.031
Waarvan incidenteel	-706.000	-110.000	-80.000	0
Structureel begrotingssaldo	-1.992.312	-3.855.399	-3.471.937	-3.234.031

Financiële samenvatting primaire begroting

In de kadernota 2025 is het financieel perspectief geactualiseerd voor de meerjarenraming 2024 - 2028. In deze begroting zijn ook de meicirculaire en de overige uitgangspunten uit de kadernota verwerkt, zoals de loon- en prijsindexatie en verhoging van belastingopbrengsten. Daarnaast zijn enkele aanpassingen doorgevoerd in de begroting. Hieronder volgt een toelichting op de mutaties t.o.v. de kadernota 2025 (> € 100.000).

Algemene uitkering: De meicirculaire laat een positief beeld zien t.o.v. de meicirculaire 2023. Dit is met name het gevolg van de stijging van het accres vanwege hogere loon- en prijsontwikkelingen.

Personeelskosten: De lonen zijn met 4,4% verhoogd t.o.v. 2024 conform de uitgangspunten bij de kadernota.

Indexatie prijzen: Voor diverse posten in de begroting is de algemene prijsstijging van 2,2% verwerkt. Voor de jeugdzorg en de WMO worden de lasten geïndexeerd conform de contractering en is een percentage aangehouden van 5%.

Belastingen: De OZB opbrengst en overige belastingen en heffingen zijn verhoogd met 3,3% conform het percentage uit de kadernota 2025

Overige mutaties: Dit betreffen vooral technische correcties, autonome ontwikkelingen en toerekeningen aan heffingen.

Bij de programma's wordt een toelichting gegeven op de afwijking tussen de begroting 2025 en 2024.

Algemene reserve

De Algemene reserve is primair ingesteld om incidentele tegenvallers op te vangen die niet binnen de lopende begroting kunnen worden opgelost. Rekening houdende met de door de gemeenteraad vastgestelde mutaties is de stand van de algemene reserve in meerjarenperspectief als volgt:

Algemene Reserve	2024	2025	2026	2027	2028
Beginstand	5.754	4.969	2.271	-1.694	-5.246
Resultaat jaarrekening 2023	836				
Begrotingssaldi 2024-2028	-1.621	-2.698	-3.965	-3.552	-3.234
Eindstand	4.969	2.271	-1.694	-5.246	-8.480

bedragen * € 1.000

Bezuinigingsmaatregelen 2025-2028

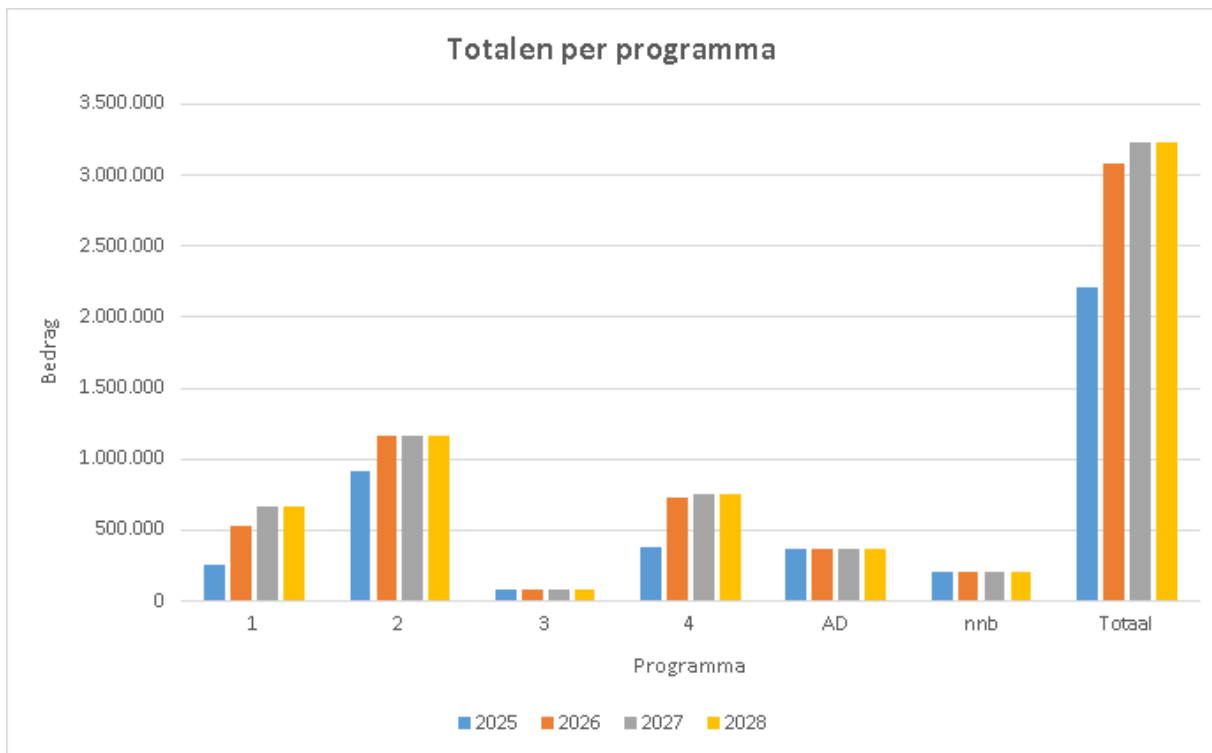
Inleiding

Zoals al eerder aangekondigd noopt ons actuele financiële perspectief tot significante bezuinigingsmaatregelen. De afgelopen periode heeft het college een aantal mogelijke maatregelen onderzocht, waarmee de begroting 2025 procentueel min of meer evenwichtig verdeeld over de programma's van een structureel sluitend karakter kan worden voorzien. Wij stellen u voor de navolgende maatregelen te accorderen en deze maatregelen overeenkomstig in de begroting op te nemen door middel van de vaststelling van de eerste wijziging op de begroting 2025:

Nr.	Maatregelen 2025-2028	L/B	TV	P	Pfh	2025	2026	2027	2028
1	Rehabilitatie wegen budget verlagen	L	2.1	1	BvV	75.000	75.000	75.000	75.000
2	Uitbreiden betaald parkeren	B	0.63	1	BvV	76.500	158.800	236.800	236.800
3	Parkeerheffingen	B	0.63	1	BvV	50.000	50.000	50.000	50.000
4	Openbaar groen	L	5.7	1	BvV	50.000	50.000	50.000	50.000
5	Sluiten / beperken subsidie sporthal Beumerskamp / zwembad	L	5.2	1	BvV	0	200.000	250.000	250.000
6	Was- en strijk service	L	6.71	2	BE	115.000	140.000	140.000	140.000
7	Beëindigen collectieve zorgverzekering	L	6.3	2	BE	100.000	100.000	100.000	100.000
8	Herijking overige miniregelingen	L	6.3	2	BE	50.000	50.000	50.000	50.000
9	Samenredzaamheid leerlingenvervoer	L	4.3	2	BE	15.000	30.000	30.000	30.000
10	Verschuiven WMO vervoer Avan naar Plusbus	L	6.6	2	BE	25.000	25.000	25.000	25.000
11	Lagere storting egalisatiereserve Buig	L	0.10	2	BE	50.000	50.000	50.000	50.000
12	Vermindering applicaties zorg	L	0.4	2	BE		50.000	50.000	50.000
13	WMO geïndiceerde zorg (per saldo) m.n. ambulante begeleiding	L	6.6	2	BE	50.000	100.000	100.000	100.000
14	Invoeren hervormingsafgenda Jeugd (per saldo)	L	6.72	2	BE	170.000	360.000	360.000	360.000
15	Module WgSW MGR	L	6.4	2	BE	128.000	128.000	128.000	128.000
16	Jeugdteam	L	6.2	2	BE	50.000	50.000	50.000	50.000
17	Verlagen budget mantelzorgcompliment	L	6.1	2	BE	17.500	17.500	17.500	17.500
18	Verlagen budget toeristische subsidies en stimuleringsbijdragen	L	3.4	3	SH	25.000	25.000	25.000	25.000
19	Afstoten stadhuis	L	0.4	4	BvV		315.000	315.000	315.000
20	Besparen op formatie	L	0.4	4	LvdM	280.000	280.000	280.000	280.000
21	Inzet AR	B	0.10	4	BvV	pm			
22	Representatie en promotie budget verlagen	L	0.1	4	LvdM	10.000	10.000	10.000	10.000
23	Automatisering	L	0.4	4	LvdM	50.000	50.000	50.000	50.000
24	Schrappen 0,5 Fte wethouders volgende zittingsperiode	L	0.1	4	LvdM		25.000	50.000	50.000
25	Groene Metropool	L	8.1	4	LvdM	50.000	50.000	50.000	50.000
26	Verlagen frictiebudget	L	0.4	4	LvdM	75.000	75.000	75.000	75.000
27	OZB met 10% verhogen	B	0.62 en 0.61	AD	BvV	240.000	240.000	240.000	240.000
28	Volume toename OZB	B	0.62	AD	BvV	50.000	50.000	50.000	50.000
29	Dividend	B	0.5	AD	BvV	83.000	83.000	83.000	83.000
30	Nullijn subsidies	L	Div	nnb	Alle	35.000	35.000	35.000	35.000
31	Kosten projectleiders doorbelasten aan de investeringskredieten	L	0.4	nnb	Alle	100.000	100.000	100.000	100.000
	Totaal maatregelen					2.020.000	2.972.300	3.125.300	3.125.300

Toelichting

1. Rehabilitatie wegen budget verlagen

Met de vaststelling van het MIP Wegen-Plus Doesburg 2024-2028 in uw vergadering van 4 juli 2024 heeft u besloten het jaarlijkse voor rehabilitatie van wegen beschikbare budget van € 350.000 per saldo met € 75.000 te verlagen. Deze verlaging wordt nu doorgevoerd.

2. Uitbreiden betaald parkeren

Het college stelt voor het betaald parkeren uit te breiden. In de bovenstaande tabel zijn de financiële effecten meegenomen. Hiervoor is een berekening uitgewerkt waarbij de volgende uitgangspunten zijn gehanteerd:

- Betaald parkeren op alle gratis parkeerplaatsen rondom de singels (De Bleek, Turfhaven, Mauritsveld en Halve Maanweg);
- Kosten parkeervergunningen (€ 150) en parkeertarief (€ 1,50 per uur) ongewijzigd;
- Uitbreiding tijden van 10.00 naar 9.00 uur (tot 18.00 uur);
- Uitbreiding dagen met feestdagen (exclusief zondagen);
- Bewoners van de binnenstad met een tweede auto betalen mee middels een tweede parkeervergunning voor op de singels;
- Werknemers/-gevers en bezoekers binnenstad (breder dan toeristen) betalen in deze berekening mee;
- Bezettingsgraad parkeerplaatsen conform eerder uitgevoerd parkeeronderzoek;
- Wijzigingen nieuwe parkeervergunningenbeleid etc. zijn meegenomen;

- Extra kosten t.b.v. toezicht en handhaving Boa's (fte) zijn niet meegenomen, maar zullen naar verwachting beperkt zijn. Eventueel kan gekozen worden om te werken met 'kenteken scanners', wat deze kosten extra zal drukken;
- Extra inkomsten fiscalisering zijn geëxtrapoleerd meegenomen;
- Deze maatregel noodzaakt om het parkeersysteem te digitaliseren, wat extra kosten met zich meebrengt.

Verwachte invoertermijn is 1 juli 2025.

3. Parkeerheffingen

Op basis van de realisatie 2023 en de realisatie over het 1e halfjaar 2024 verwachten we ten opzichte van de bestaande ramingen een structureel hogere opbrengst van € 50.000.

4. Openbaar groen

We gaan een bezuiniging realiseren op het openbaar groen. Hierbij zullen de toeristische bloembakken uit de binnenstad weggehaald worden en zal er afgeschaald worden in onderhoudsniveau naar maximaal B, waar nu op diverse plekken in en rond de binnenstad nog niveau A van toepassing is.

5. Sluiten / beperken subsidie sporthal Beumerskamp / Zwembad

In de huidige financiële context is instandhouding van zowel een sporthal en een zwembad financieel niet meer haalbaar. Wij vragen uw raad om hierin een standpunt in te nemen. We boeken voorshands een besparing in per 2026.

6. Was- en strijk service

Wij gaan analoog aan de gemeente Montferland een was- en strijk service invoeren. Een percentage van 37,4% van het totaal indicaties HO heeft een was-verzorging in de indicatie. Dit betreft 177 mensen. In Montferland maakt 14% gebruik van de wasservice (zou voor Doesburg om 25 mensen gaan), 20% hield het in de indicatie (35 mensen), 66% heeft zelf een andere oplossing gevonden. Op basis van deze cijfers kan een besparing worden gerealiseerd van naar verwachting € 115.000 voor 2025 oplopend tot €140.000 per jaar vanaf 2026. In het najaar van 2024 worden herindicaties uitgevoerd. Op grond van de uitkomsten kan dan vervolgens het daadwerkelijke besparingsbedrag worden vastgesteld.

7. Beëindigen collectieve zorgverzekering

De polis is formeel opgezegd. Met een goede transitie zal zoveel mogelijk worden voorkomen dat inwoners tussen wal en schip belanden. Hierover zijn uitvoeringsafspraken gemaakt met Menzis en de beheerder van het portal waarlangs inwoners zich collectief konden verzekeren. Met het beëindigen van de gemeentepolis wordt een structurele bezuiniging gerealiseerd van circa € 100.000. Chronisch zieken worden gedeeltelijk gecompenseerd binnen de overige minimaregelingen.

8. Herijking overige minimaregelingen

Dit najaar leggen wij u een voorstel voor tot verlaging van de individuele inkomenstoeslag (ITT). Sinds eind 2023 is de samenwerking met het Jeugdfonds Sport en Cultuur beëindigd en neemt Stichting Leergeld Doesburg de taken over. Deze nieuwe inrichting van de kindregeling heeft voor een lager subsidiebudget gezorgd (besparing circa € 25.000). Door herijking van de inkomensgrens en de verschillende regelingen n.a.v. beschikbare evaluatie wordt een totale besparing van € 50.000 voorzien.

9. Samenredzaamheid leerlingenvervoer

In het schooljaar 2024-2025 zijn er voor leerlingenvervoer verschillende wijzigingen doorgevoerd om het gebruik van taxivervoer te verminderen en ouders elkaar meer te laten ontmoeten zoals het werken met opstapplekken in de gemeente Doesburg en de verplichting tot 1 dag in de week zelf rijden per ouder(s). Deze wijzigingen zullen leiden tot een kostenbesparing in 2025 van € 15.000 oplopend tot € 30.000 vanaf 2026. De totale besparing is afhankelijk van de uitkomst van de raadsevaluatie (blijft de 1 dag/ouder of wordt 1 dag aan beide ouders gezamenlijk gevraagd).

10. Verschuiven WMO vervoer Avan naar Plusbus

In 2023 is voor € 50.000 à € 60.000 aan vraagafhankelijke vervoersritten uitgevoerd door Avan. Met de Plusbus is de afspraak gemaakt dat bij wijze van pilot hun openingstijden gaan uitbreiden maar ook de afstand waarop zij ritten aanbieden. Verwachting is dat door deze uitbreiding van openingstijden en maximale vervoersafstand de indicaties voor vraagafhankelijk vervoer bij Avan terug zullen lopen tot nihil. Voor 2025 en verder is rekening gehouden met een besparing van € 25.000.

11. Lagere storting egalisereserve Buig

Voor de reserve BUIG is in 2023 het maximum bereikt van € 800.000. Ervaringscijfers over meerdere jaren geven aan dat het aantal inwoners dat een beroep doet op de bijstand sterk samenhangt met de economische ontwikkelingen. Voor de komende jaren wordt door het CBS een economische groei voorzien. Voorstel: de dotatie aan de reserve BUIG halveren tot € 50.000 en hiermee € 50.000 besparen.

12. Verminderen applicaties zorg

Momenteel werken we voor het sociaal domein met 3 vakapplicaties. We gaan dit in 2024/2025 terugbrengen naar maximaal 2. Hiermee besparen we circa € 50.000 op applicatiekosten (per 2026). Door de besparing in te laten gaan per 2026 hebben we gekozen voor een realistisch tijdspad.

13. WMO geïndiceerde zorg (per saldo) m.n. ambulante begeleiding

Op dit moment wordt circa € 900.000 ingezet voor ambulante begeleiding. Met de inzet van wijk-GGZ en maatschappelijk werk voor inwoners zal een deel van de ambulante begeleiding zelf worden opgepakt. In combinatie hiermee zal voor een deel van de doelen waarvoor nu een ambulant begeleider ingezet wordt, (kleine) groepen worden gevormd. Bijvoorbeeld in een kleine algemene voorziening dagbesteding. Per saldo verwachten we hiermee in 2025 € 50.000 te besparen, met name op de € 900.000 die nu wordt ingezet voor ambulante begeleiding.

14. Invoeren hervormingsagenda Jeugd (per saldo)

We zijn bezig met een herontwerp voor de toegang. Aanleiding en doel hiervan zijn tweeledig:

1. zorgen voor zo goed mogelijke ondersteuning; zo snel mogelijk op de juiste plek en tijdig op- en afschalen
2. implementatie van goede voorbeelden die elders tot besparingen hebben geleid, in combinatie met implementatie van actielijnen en maatregelen zoals genoemd in de Hervormingsagenda jeugd. Het betreft dan met name de kosten voor geïndiceerde zorg door gecontracteerde aanbieders. We voorzien hiervoor in 2025 ruim 7 miljoen uit te geven.

- Gemeenten mogen in de jaarschijven 2026, 2027 en 2028 de middelen zoals die in de Hervormingsagenda zijn afgesproken als structurele en reële raming meenemen in hun meerjarenraming. Concreet gaat het om respectievelijk € 284 miljoen, € 211 miljoen en € 250 miljoen;
- Daarnaast mogen gemeenten in hun begroting rekening houden met een besparing op de uitgaven

van € 500 miljoen in 2026 en vanaf 2027 € 511 miljoen (structureel) als gevolg van maatregelen die het Rijk zal uitwerken.

Omgerekend voor Doesburg zou dat een besparing betekenen van circa € 400.000.

Met de implementatie van de maatregelen gaan we vooruitlopend op de maatregelen vanuit het Rijk al in 2024 aan de slag. Momenteel wordt aan de hand van analyse van de kosten voor jeugdhulp een analyse uitgevoerd waar besparingsmogelijkheden zijn te vinden. Kort samengevat zal dit neerkomen op:

1. Inzet op vrijwilligers en collectieve voorzieningen
2. Inzet POH-jeugd
3. Versterkte inzet jeugdteam in de jeugdhulpverlening
4. Inzet op kostenbewust werken, goede afbakening van de wetten en doelrealisatie

Ad 1. Inzet op vrijwilligers en collectieve voorzieningen

In andere gemeenten zijn goede ervaringen opgedaan met projecten zoals Buurtgezinnen en Home-start. De Doesburgse schaal is mogelijk een belemmering om hier effectief op in te zetten, maar in samenwerking met andere gemeenten kan hiermee een kostenbesparing worden gerealiseerd.

Ad 2. Inzet POH-jeugd

Uitgaande dat er 50% minder verwijzingen plaatsvinden door de inzet van de POHGGZ-jeugd betekent dit voor de basis GGZ € 27.500. Ervan uitgaande dat er veel specialistische GGZ wordt ingezet, welke ook als basis GGZ kan worden ingezet en opgepakt door de POH GGZ gaan we uit van een besparing van 20% is € 62.000. De kosten voor de POH GGZ-jeugd zijn € 54.000. Dit komt uit op een besparing van € 35.500. Door de monitoring kan gekeken worden wat de daadwerkelijke besparing zal zijn.

Ad 3. Versterkte inzet jeugdteam in de jeugdhulpverlening

Het jeugdteam geeft aan dat het de afgelopen jaren onvoldoende is toegekomen aan het daadwerkelijk zelf jeugdhulp verlenen. Binnen de nieuwe toegang zal het team worden ontlast van (een deel van de) taken die in andere gemeenten door consultants worden uitgevoerd door formatief te voorzien in consultants. Het benodigde aantal fte zal worden benaderd aan de hand van caseload-berekeningen.

Ad 4. Inzet op kostenbewust werken, goede afbakening van de wetten en doelrealisatie

We verwachten dat met de inzet van jeugdconsultanten er enerzijds meer ruimte komt voor het jeugdteam om zelf jeugdhulp te verlenen, en dat er anderzijds door consultants met een meer juridische en zakelijke bril gekeken zal worden naar de inzet van jeugdzorg door derden. Landelijk worden cijfers aandragen (vanuit de landelijke hervormingsagenda) die laten zien dat door betere afbakening van de wetten, meer sturen op doelmatigheid en kostenbewustzijn aanzienlijke besparingen kunnen worden gerealiseerd.

Op dit moment wordt aan de hand van analyses van de huidige uitgaven en een vergelijking met voorbeelden elders berekend wat de mogelijke besparingen zijn. De eerste berekeningen laten zien dat per saldo een besparing in 2025 van € 170.000 olopend tot € 360.000 in de jaren erna mogelijk is. Dit laatste cijfer sluit ook aan bij wat het Rijk aangeeft als potentiële besparingen als gevolg van hervormingsmaatregelen.

15. Module WgSW MGR

Op basis van de begroting 2025 van de MGR kan de raming met € 128.000 worden verlaagd. In de

begroting 2025 van de MGR zijn de kosten voor de module WgSW voor Doesburg begroot op € 1.460.716. Daar bovenop komen nog de kosten van Scalabor ter compensatie van een lagere verdien capaciteit (€ 80.000). Onze eigen raming (1209) bedraagt in de jaarschijf 2025 € 1.669.050.

16. Jeugdteam

De kosten van het jeugdteam zijn begroot op ongeveer € 570.000. We willen een besparing realiseren van € 50.000. De hervorming van de toegang zal impact hebben op de werkzaamheden van het jeugdteam; meer uitvoerend en minder indicierend.

17. Verlagen budget mantelzorgcompliment

Door het budget voor het mantelzorgcompliment te halveren kunnen we een besparing realiseren van € 17.500.

18. Verlagen budget toeristische subsidies en stimuleringsbijdragen

Bij de kadernota 2025 heeft u ons begrotingsvoorstel om middelen beschikbaar te stellen voor de toeristische drie-eenheid en uitvoering gehonoreerd. Het gaat hierbij om:

2025: € 60.000

2026: € 70.000

2027: € 80.000

Wij achten het mogelijk om deze bedragen jaarlijks te verlagen met € 25.000 maar dan wel onder de voorwaarde dat we niet bestede middelen vanuit 2024 mogen meenemen naar 2025 om daarmee toch de beoogde versterking van de pijler kwaliteitstoerisme en toegankelijke natuurrecreatie vorm te kunnen geven. Wij nemen dit mee in de IBB 2024 welke u in december ter vaststelling wordt voorgelegd. Voor de structurele invulling vanaf 2028 komen wij nog met een nader voorstel.

19. Afstoten stadhuis

Bij de verkoop van het gehele stadhuis besparen we jaarlijks een bedrag van € 315.000 op de exploitatie. De verkoop van het gehele Stadhuis past bij de vastgestelde Strategische Koers Vastgoed.

Uitvoering bezuiniging

Het resterende jaar 2024 en het jaar 2025 moeten we verder aan de slag met het indienen van een zienswijze door de raad, verkoop, herbestemming etc. waarna per 2026 de besparing kan worden ingeboekt, mits het hele stadhuis voor die tijd wordt verkocht.

Verkoop gehele stadhuis

Het monumentale deel en nieuwbouwdeel van het Stadhuis kunnen we aan één partij verkopen. Het monumentale deel kan ook worden verkocht aan een tweede partij, onafhankelijk van het nieuwbouwdeel. In 2024 heeft zich een partij aangediend die concreet geïnteresseerd is in zowel het oude als het nieuwe deel. De interesse heeft zich alleen nog niet vertaald in een concreet voorstel/onderhandelingen. In het verleden hebben zich meerdere partijen geïnteresseerd getoond die ook nog niet hebben geleid tot concrete voorstellen aan de gemeente. Wel lagen hun ideeën in lijn met de scenario's. Er zijn eerste stappen gezet om te komen tot marktverkenning voor verkoop van het gebouw. De raad moet een besluit nemen over een eventuele verkoop. Op dit moment is dat besluit nog niet genomen. Dit ondanks een eerder voorgelegd voorstel met scenario's waarvan de gehele verkoop één van de scenario's is.

Bij de verkoop moet rekening worden gehouden met bestemming, mogelijkheden voor eventuele ingrijpende aanpassingen en de mogelijkheden van terug huren voor raads/commissie vergaderingen

en huwelijken. Voorwaarden en/of (permanente) beschikbaarheid van delen van het gebouw voor de gemeente zullen naar verwachting leiden tot een lagere verkoopopbrengst. Het bestemmingsplan moet sowieso worden aangepast. Voor het realiseren van de gevraagde bezuiniging is het nodig het hele pand in één keer te verkopen.

Bij verkoop moet de resterende boekwaarde van de gebouwdelen stadhuis ineens worden afgeschreven. De kosten hiervan en eventuele kosten voor het scheiden van het nieuwbouwdeel van het monumentale deel van het Stadhuis (bij twee verschillende kopers) bepalen mede de ondergrens van de verkoopprijs. De structurele exploitatiekosten voor het Stadhuis vallen weg. Kosten voor eventuele huur van zalen door de gemeente moeten in de begroting worden opgenomen.

De eenmalige opbrengsten van de verkoop zijn vrij in te zetten.

20. Besparen op formatie

Door een tweetal nog niet ingevulde vacatures te schappen in de toegestane formatie en het schrappen van 1 Fte inkomensconsulent W&I door verhoging van de caseload kan een besparing worden gerealiseerd van € 280.000.

21. Inzet AR

Het is toegestaan 10% van de algemene reserve in te zetten als structureel dekkingsmiddel mits de solvabiliteit niet onder de 20% zakt en er voldoende buffer blijft om risico's af te kunnen dekken. We willen deze optie openhouden als laatste redmiddel mede op aanraden c.q. dringend advies van de Provincie.

22. Representatie en promotie budget verlagen

Wij stellen voor het budget (in 2024 begroot op € 31.041) met € 10.000 te verlagen.

23. Automatisering

Door het aantal applicaties te beperken willen we een kostenbesparing realiseren van € 50.000.

24. Schrappen 0,5 Fte wethouders volgende zittingsperiode

Met het schrappen van 0,5 Fte kan in 2026 een besparing worden gerealiseerd van € 25.000 en in de jaren daarna € 50.000.

25. Groene Metropool

Door beperking van onze deelname aan een aantal opgaven willen we een kostenbesparing realiseren van € 50.000.

26. Verlagen frictiebudget

Wij stellen voor het beschikbare frictiebudget te verlagen van € 175.000 naar € 100.000.

27. OZB met 10% verhogen

Door de OZB met 10% extra te verhogen kan een meeropbrengst worden gerealiseerd van € 240.000 (woningen € 190.000 plus niet woningen € 50.000). De verhoging voor woningen bedraagt gemiddeld ongeveer € 35 per woonruimte.

28. Volume toename OZB

In de afgelopen jaren (m.n. in 2021) is bij de berekening van de tarieven onvoldoende rekening gehouden met de volume toename. Hierdoor was de stijging van het tarief lager dan wanneer er wel was gecorrigeerd voor de volume toename. Voorstel is dat alsnog te corrigeren.

29. Dividend

Op basis van het gemiddelde dividend van de afgelopen 3 jaren kan de huidige raming van € 170.000 in overeenstemming met de technische uitgangspunten worden verhoogd met € 83.000.

30. Nullijn subsidies

Wij stellen voor de nullijn te hanteren op subsidies en dus geen inflatiecorrectie van 2,2% toe te passen daar waar dit contractueel mogelijk is. Hierdoor kan een besparing van € 35.000 worden gerealiseerd.

31. Kosten projectleiders doorbelasten aan de investeringskredieten

Door de kosten van projectleiders ten laste te brengen van de desbetreffende kredieten (hetgeen op basis van het BBV overigens ook verplicht is) kan een administratieve besparing worden gerealiseerd binnen de exploitatiebegroting van € 100.000.

Procentuele verdeling

De procentuele verdeling van de maatregelen over de programma's is in 2025 als volgt:

Programma	Omschrijving	Totaal uitgaven B2024-2027 jaarschijf 2025	Maatregelen 2025	% bezuiniging 2025	2026	2027	2028
1	Evenwichtig en leeftijdsbestendig woon- en vestigingsklimaat	9.534.206	251.500	3%	533.800	661.800	661.800
2	Verbindende en versterkende sociale aanpak	21.546.380	770.500	4%	1.100.500	1.100.500	1.100.500
3	Kwaliteitstoerisme en toegankelijke natuurrecreatie	920.806	25.000	3%	25.000	25.000	25.000
4	Bestuur en organisatie	8.194.408	465.000	6%	805.000	830.000	830.000
AD	Algemene dekkingsmiddelen		373.000		373.000	373.000	373.000
nbn	Nog nader te bepalen		135.000		135.000	135.000	135.000
Totaal			2.020.000		2.972.300	3.125.300	3.125.300

Financieel perspectief na bezuinigingsmaatregelen

Inleiding

In dit financieel perspectief wordt inzicht gegeven in het effect van de bezuinigingsmaatregelen op de ontwikkeling van het begrotingssaldo 2025-2028.

Eindresultaat primaire begroting 2025-2028 na bezuinigingen/maatregelen

Aangepast begrotingssaldo van de primaire begroting 2025-2028

	2025	2026	2027	2028
Begrotingssaldo	-2.698.312	-3.965.399	-3.551.937	-3.234.031
Mutatie Bezuinigingsmaatregelen	2.020.000	2.972.300	3.125.300	3.125.300
Begrotingssaldo na bezuinigingen/maatregelen	-678.312	-993.099	-426.637	-108.731
Waarvan incidenteel	-706.000	-110.000	-80.000	0
Structureel begrotingssaldo na bezuinigingen/maatregelen	27.688	-883.099	-346.637	-108.731

Algemene reserve

Overzicht algemene reserve na mutaties bezuinigingsmaatregelen

Algemene Reserve	2024	2025	2026	2027	2028
Beginstand	5.754	4.969	4.291	3.298	2.871
Resultaat jaarrekening 2023	836				
Begrotingssaldi 2024-2028	-1.621	-678	-993	-427	-109
Eindstand	4.969	4.291	3.298	2.871	2.762

bedragen * € 1.000

Programma 1 Evenwichtig en leeftijdsbestendig woon- en vestigingsklimaat

Korte beschrijving

Doesburg is woongemeente die door demografische ontwikkelingen, wensen van de bewoners en klimaatverandering continue met veranderingen te maken heeft. Veranderingen die van invloed zijn op o.a. de woningbouwbehoefte, de openbare ruimte en het voorzieningenniveau. De komende jaren wordt gewerkt aan aantrekkelijke en evenwichtige woonlocaties en een voorzieningenniveau dat aansluit bij de huidige en toekomstige behoeften van onze (vergrijzende) inwoners. Ouderen, alsook kwetsbare inwoners met lichamelijke, verstandelijke of psychische beperkingen dienen zoveel mogelijk in hun eigen leefomgeving te kunnen blijven wonen en zelfredzaam te zijn. Door het grote 'gat' tussen een hoog aantal sociale huurwoningen en dure koopwoningen wordt bij (her)ontwikkeling stevig op het middensegment ingezet. We willen vooral ook woningen realiseren voor starters en jonge gezinnen.

De komende jaren gaan we ook bepalen hoe wij hier met de openbare ruimte om willen gaan. Een prettige en veilige leefomgeving bevordert een gezonde leefstijl en maakt het mogelijk dat mensen voorzieningen kunnen bereiken en elkaar kunnen ontmoeten. We zorgen dus voor een veilig wegennet en fietsnetwerk, waar niet te hard gereden mag worden, we zorgen ervoor dat iedere wijk een toegankelijke ontmoetingsruimte in de buitenruimte heeft waar bewoners kunnen samenkomen om te ontmoeten, verblijven en te bewegen. Ook een vitale binnenstad en een toekomstbestendig en betaalbaar voorzieningenniveau zijn essentieel voor de leefbaarheid en financiële gezondheid van de

stad. Naast een goede parkeercapaciteit voor onze bewoners en bedrijven moet ook voorzien zijn in voldoende (centrale) parkeercapaciteit voor de bezoeker. Zowel per auto, per bus als per fiets.

Omdat Doesburg voor forse uitdagingen staat, zowel financieel als op het personele vlak, is het niet haalbaar om alle gestelde ambities in dit programma te realiseren. Hoewel er nog wel hard gewerkt wordt aan onderstaande doelen en maatregelen, merken we dat de realisatie langer duurt dan we zouden willen en dat ook onze ambities te groot zijn. Dit merken we in dit programma bij de gestelde doelen op het gebied van speeltuinen en de energietransitie.

Voor een nadere specificatie per doel/maatregel verwijzen we de raadsleden naar Pepperflow.

Wat willen we bereiken?

L 1.1 Doesburg moet aantrekkelijk blijven voor jongeren, starters en gezinnen. We willen meer betaalbare koop- en huurwoningen met name voor deze doelgroepen.

Wat gaan we daarvoor doen?

M 1.1 We realiseren 200 extra woningen.

M 1.1 We realiseren mogelijkheden voor innovatieve nieuwe woonvormen.

Wat willen we bereiken?

L 1.2 De verkeersveiligheid is een belangrijk aandachtspunt. We willen in het verlengde hiervan daar waar dat mogelijk is binnen de bebouwde kom een maximale snelheid ingevoerd zien van 30 kilometer per uur.

Wat gaan we daarvoor doen?

M 1.2 We komen met een verkeerscirculatieplan.

M 1.2 We creëren veiligere overstekplaatsen.

Wat willen we bereiken?

L 1.3 We willen een uitbreiding van het aantal beschikbare parkeerplaatsen en we willen ook hiervoor de mogelijkheden nader onderzocht hebben.

Wat gaan we daarvoor doen?

M 1.3 We doen onderzoek naar de haalbaarheid van het realiseren van een (kostendekkende) gecentraliseerde parkeervoorziening(en) voor bezoekers van onze binnenstad.

M 1.3 We gaan kijken naar additionele parkeermogelijkheden buiten de singels voor zowel permanent als tijdelijk gebruik bij evenementen.

M 1.3 We gaan nadrukkelijk kijken naar de mogelijkheden tot ondergronds en/of meerlaags parkeren eventueel in combinatie met het bouwen van woningen.

Wat willen we bereiken?

L 1.4 We willen een kwaliteitsimpuls van het groen en de openbare ruimte in de wijken.

Wat gaan we daarvoor doen?

M 1.4 We gaan bevorderen dat inwoners zich verantwoordelijk voelen voor hun eigen wijk en dat wijkbewoners bijvoorbeeld zelf het groenonderhoud voor hun rekening nemen.

M 1.4 We zorgen ervoor dat iedere wijk een toegankelijke ontmoetingsruimte in de buitenruimte heeft waar bewoners kunnen samenkomen. Een plek die uitnodigt tot ontmoeten, verblijven en bewegen.

Wat willen we bereiken?

L 1.6 De speeltuinen in Doesburg verdienen de aankomende jaren meer aandacht en we willen dat speeltuinen versneld worden opgewaardeerd in het verlengde van het eerder vastgestelde beleidsplan spelen en bewegen.

Wat gaan we daarvoor doen?

M 1.6 We geven uitvoering aan het eerder vastgestelde beleidsplan "Spelen en bewegen" door middel van het opwaarderen van de speeltuinen.

Wat willen we bereiken?

L 1.7 De energietransitie is ook in onze gemeente een belangrijk thema. We willen nadrukkelijk onze inwoners, bedrijven en instellingen en initiatieven vanuit de samenleving zo goed mogelijk ondersteunen en faciliteren.

Wat gaan we daarvoor doen?

M 1.7 We stellen een klimaatadaptatiestrategie vast voor de openbare ruimte en particuliere tuinen.

M 1.7 We geven uitvoering aan het al vastgestelde projectplan "Doesburg Energieneutraal 2030" met de daarin opgenomen werklijnen.

Wat mag het kosten?

Exploitatie	Realisatie 2023	BGR 2024 na wijziging	Prim.Begr.2025[2025]	Prim.Begr.2026[2025]	Prim.Begr.2027[2025]	Prim.Begr.2028[2025]
Lasten						
0.2 Burgerzaken	324.666	389.989	402.826	402.824	402.821	402.821
0.63 Parkeerbelasting	1.812	0	0	0	0	0
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	742.434	832.920	905.460	905.588	905.587	905.587
1.2 Openbare orde en veiligheid	279.798	442.420	561.368	561.347	561.303	561.303
2.1 Verkeer en vervoer	1.230.465	1.558.713	1.837.628	1.911.257	1.978.214	1.993.757
2.2 Parkeren	207.821	98.323	99.434	86.218	86.218	85.004
2.4 Economische havens en waterwegen	0	0	0	0	0	0
2.5 Openbaar vervoer	744	2.056	2.056	2.056	2.056	2.056
5.1 Sportbeleid en activering	378.737	243.636	270.823	270.823	270.823	270.823
5.2 Sportaccommodaties	719.483	643.280	686.228	686.322	686.321	686.321
5.6 Media	242.027	240.186	249.093	249.093	249.093	249.093
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	1.226.244	907.861	1.063.352	1.068.517	1.068.299	1.068.299
7.2 Riolering	926.097	971.859	1.106.636	1.162.811	1.163.687	1.172.751
7.3 Afval	1.554.237	1.386.468	1.495.777	1.495.768	1.495.747	1.495.747
7.4 Milieubeheer	790.485	1.018.899	503.591	403.591	393.591	353.591
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	138.344	97.286	92.203	92.204	92.165	92.165
8.1 Ruimtelijke ordening	404.050	385.527	295.023	295.350	295.350	295.350

Exploitatie	Realisatie 2023	BGR 2024 na wijziging	Prim.Begr.2025[2025]	Prim.Begr.2026[2025]	Prim.Begr.2027[2025]	Prim.Begr.2028[2025]
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	278.981	12.163	12.823	12.823	12.823	12.823
8.3 Wonen en bouwen	989.342	1.137.073	1.076.793	1.082.724	1.082.711	1.082.711
Totaal Lasten	10.435.767	10.368.659	10.661.114	10.689.316	10.746.809	10.730.202
Baten						
0.2 Burgerzaken	147.587	139.917	156.535	156.535	156.535	156.535
0.63 Parkeerbelasting	697.274	593.048	593.048	593.048	593.048	593.048
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	12.487	7.838	7.838	7.838	7.838	7.838
1.2 Openbare orde en veiligheid	12.787	10.057	10.057	10.057	10.057	10.057
2.1 Verkeer en vervoer	75.201	33.330	53.330	53.330	53.330	53.330
2.4 Economische havens en waterwegen	0	149	0	0	0	0
5.1 Sportbeleid en activering	260.782	83.334	83.334	83.334	83.334	83.334
5.2 Sportaccommodaties	61.354	61.131	61.131	61.131	61.131	61.131
5.6 Media	11.540	0	0	0	0	0
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	3.907	3.633	133	133	133	133
7.2 Riolering	1.408.656	1.486.855	1.682.401	1.738.464	1.739.355	1.748.419
7.3 Afval	1.886.964	1.878.946	2.009.646	2.009.646	2.009.646	2.009.646
7.4 Milieubeheer	275.730	0	0	0	0	0
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	73.626	75.781	78.231	78.231	78.231	78.231
8.1 Ruimtelijke ordening	5.593	847	875	875	875	875
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	553.612	3.964	3.964	3.964	3.964	3.964
8.3 Wonen en bouwen	274.892	367.341	367.367	367.367	367.367	367.367
Totaal Baten	5.761.993	4.746.171	5.107.890	5.163.953	5.164.844	5.173.908
Resultaat	-4.673.775	-5.622.488	-5.553.224	-5.525.363	-5.581.965	-5.556.294

Mutatie reserves horende bij dit programma

Exploitatie	Realisatie 2023	BGR 2024 na wijziging	Prim.Begr.2025[2025]	Prim.Begr.2026[2025]	Prim.Begr.2027[2025]	Prim.Begr.2028[2025]
Lasten						
0.10 Mutaties reserves	907.249	691.067	541.067	541.067	541.067	541.067
Baten						
0.10 Mutaties reserves	947.000	1.407.158	674.074	696.816	737.327	711.657
Resultaat	39.751	716.091	133.007	155.749	196.260	170.590

Toelichting op budgetafwijkingen

In deze toelichting wordt op hoofdlijnen het verschil verklaard tussen de gewijzigde begroting 2024 en de primaire begroting 2025.

Het geraamde resultaat van baten en lasten op dit programma is in 2025 € 514.000 hoger dan de gewijzigde begroting in 2024. Voor een goed vergelijk moeten de incidentele posten in de gewijzigde begroting 2024 eerst geëlimineerd worden. In de gewijzigde begroting 2024 is een hoger bedrag van € 64.000 aan incidentele lasten opgenomen uit de kadernota 2024. Daarnaast is er voor 1.055.000 aan incidentele lasten opgenomen die gedekt worden door onttrekkingen aan bestemmingsreserves. Dit betreffen de overgehevelde middelen bij de IBB 2023 en de resultaatbestemming jaarrekening 2023. Na eliminatie van deze posten is het verschil van € 578.000 nadelig.

Dit verschil kan o.a. als volgt verklaard worden:

- De voorstellen uit de Kadernota 2025 zijn verwerkt, € 572.000 aan extra lasten.
- De Personeelslasten stijgen i.v.m. de verwachte cao-ontwikkeling € 124.000.
- Door aanpassing van de in rekening te brengen riool- en afvalstoffenheffing verwachten we circa € 224.000 meer aan baten te ontvangen. De extra baten zijn nodig om de stijging van de kosten op te kunnen vangen op dit programma (€ 140.000) en de toegerekende kosten van andere programma's, bv kwijschelding, overhead. Per saldo een voordelig effect van € 84.000 op dit programma. In de paragraaf lokale heffingen is een overzicht opgenomen van de baten en lasten voor de watertaken en afval.
- Door indexatie zijn de begrote lasten gestegen met € 54.000.
- Lagere toevoeging aan de reserve Rehabilitatie wegen. Er wordt jaarlijks € 150.000 minder toegevoegd conform het raadsbesluit m.b.t. het meerjarig investeringsprogramma wegen-plus 2024-2028. Het bespaarde bedrag wordt ingezet ter dekking van de extra rentelasten (programma 4) vanwege deze investeringen.
- De overige wijzigingen bedragen per saldo € 62.000. Het gaat hierbij o.a. om de kosten voor het openbaar toilet die niet begroot waren en rente omslag (toegerekende rente aan materiële vaste activa).

Beleidsindicatoren

Voor het toelichten van de maatschappelijke effecten in de begroting zijn gemeenten verplicht om de effecten van beleid toe te lichten aan de hand van een op Rijksniveau vastgestelde set aan beleidsindicatoren. In dit boekwerk zijn deze verplichte indicatoren opgenomen in de bijlage "beleidsindicatoren en statistieken". Door de indicatoren (en daarmee de ontwikkeling ervan) op deze wijze te presenteren, ontstaat er een overzichtelijk beeld van de cijfers. Het doel van deze indicatoren is dat de beleidsresultaten van de gemeenten onderling vergelijkbaarder worden.

Verbonden partijen

De volgende verbonden partijen dragen bij aan de doelstellingen van het programma 1 Evenwichtig en leeftijdsbestendig woon- en vestigingsklimaat.

Veiligheid- en Gezondheidsregio Gelderland Midden

Omgevingsdienst Regio Arnhem (ODRA)

Groene metropool regio Arnhem - Nijmegen

Euregio Rijn-Waal

Circulus-Berkel B.V.

In de paragraaf Verbonden partijen vindt u een overzicht met toelichting van alle verbonden partijen waarmee Doesburg banden is aangegaan ter behartiging van bepaalde publieke belangen.

Programma 2 Verbindende en versterkende sociale aanpak

Korte beschrijving

Eén van de drie pijlers van de Toekomstvisie Doesburg is een meer verbindende en versterkende sociale aanpak gericht op het verbeteren van de positie, draagkracht en vitaliteit van Doesburgse inwoners. Dat is dan ook als leidraad genomen voor de komende jaren. Een nieuwe koers in het sociaal domein moet leiden tot meer sociale cohesie in de wijken en dus meer betrokkenheid van de inwoners bij elkaar, meer participatie van inwoners met meer inclusie, minder eenzaamheid, tijdige aanpak van (het ontstaan van) armoede- en schuldenproblematiek en een afname van het gebruik van zorgvoorzieningen. De belangrijkste speerpunten voor de komende collegeperiode zijn:

- Het versterken van de sociale basis van Doesburg, o.a. door te zorgen voor voldoende ontmoetingsmogelijkheden in de wijken, zowel binnen als buiten. Voor het slagen van de transformatie in het sociaal domein zullen we de focus meer gaan leggen op het collectieve en het zelforganiserende vermogen van onze inwoners, naast de individuele zorg en ondersteuning voor de mensen die dat echt nodig hebben. We willen dat buurtgericht gaan doen omdat dat de beste schaal is voor het versterken van de onderlinge relaties. Het vrijwilligerswerk kan hieraan ondersteunend zijn. Op deze manier kan eenzaamheid worden tegengegaan.
- Blijven inzetten op preventie en vroegsignalering, zodat problemen voorkomen of op tijd gesignaleerd worden. Vaak beginnen problemen in de jeugd en worden ze van generatie op generatie overgedragen. Een kansrijke start in de eerste levensfase van een kind, goed

onderwijs en een helpende hand bij beginnende problematiek (zoals verlies van inkomen of werk, opvoedingsvraagstukken, huisvestingsproblematiek) kan erger voorkomen en tegelijk inzet van kostbare voorzieningen uit Participatiewet, WMO en Jeugdwet verminderen. Een goede samenwerking tussen de verschillende organisaties die actief zijn in Doesburg en het zelforganiserende vermogen is daarbij cruciaal.

- Zorgen voor bestaanszekerheid. Bestaanszekerheid is een basisbehoefte en daarom het fundament van de samenleving. Pas als er perspectief is op het gebied van basale levensbehoeften, komen mensen uit de overlevingsmodus en kan er gestart worden met de opbouw en het benutten van kansen. Wij willen armoede bestrijden en doen dit bij voorkeur door mensen (met een bijstandsuitkering) aan het werk te helpen. Door de huidige krapte op de arbeidsmarkt zien wij (nieuwe) kansen voor inwoners die nog niet werkfit zijn. Deze groep kan, voor zover mogelijk, gestimuleerd worden vrijwilligerswerk te doen en/of al dan niet met extra begeleiding naar regulier werk of dagbesteding toegeleid worden. Ook het aanpakken van multiproblematiek in gezinnen door het bieden van maatwerk is hierbij belangrijk.
- Uitgaan van positieve gezondheid, waarbij niet de ziekte of de beperkingen van iemand centraal staan, maar de behoefte en de mogelijkheden van mensen uitgangspunt zijn. Positieve gezondheid verbindt het sociale domein met het fysieke domein door veel aandacht te schenken aan de woonomgeving, openbare ruimte, groen in de wijk, wandelroutes, sport- en speelmogelijkheden, toevallige ontmoetingen, (wijk)activiteiten, leefstijl, mobiliteit, technologie.

Omdat Doesburg voor forse uitdagingen staat, zowel financieel als op het personele vlak, wordt capaciteit ingezet om veel bestaand beleid te hervormen om financieel gezonder te worden (zie lijst met hervormingen). Tevens zijn we dit jaar gestart en stellen we in 2025 samen met onze scholen en BSO/VSO (IKC's) een IHP vast waarin onze gezamenlijke ambitie m.b.t. onze gebouwen staat omschreven.

Voor een nadere specificatie per doel/maatregel verwijzen we de raadsleden naar Pepperflow.

Wat willen we bereiken?

L 2.1 We werken voortvarend aan de "Notitie Koers verleggen" en de daarin vastgelegde actielijnen, waarbij koersverlegging, preventie, ontschotting, gebruikmaking van de kracht van de samenleving en inclusie belangrijke uitgangspunten zijn.

Wat gaan we daarvoor doen?

M 2.1 Inventariseren en ordenen van voorliggende initiatieven ter bestrijding armoede.

M 2.1 We gaan de sociale basis versterken.

M 2.1 We blijven inzetten op preventie en vroegsignalering.

M 2.1 We zorgen voor bestaanszekerheid.

M 2.1 We stimuleren positieve gezondheid.

Wat willen we bereiken?

L 2.2 Eenzaamheid is een groeiend probleem en moet ook in Doesburg stevig worden aangepakt.

Wat gaan we daarvoor doen?

M 2.2 Onderzoek naar versterken bestaande ontmoetingsplekken en mogelijkheden Dagbesteding als algemene voorziening.

M 2.2 We organiseren een conferentie met inwoners en deskundigen over eenzaamheid.

Wat willen we bereiken?

L 2.3 Wij willen dat vrijwilligers goed worden ondersteund en dat verenigingen beter bij elkaar worden gebracht. We willen de bestaande vrijwilligerssteunpunten beter ondersteunen en opwaarderen en een centraal informatiepunt inrichten.

Wat gaan we daarvoor doen?

M 2.3 Het opstellen van een uitvoeringsplan stimulering vrijwilligersinzet en versterking vrijwilligerspunt

Wat willen we bereiken?

L 2.4 Iedereen kan meedoen. Op maat gemaakt werk ook voor mensen die in de bijstand zitten kan een goed middel zijn om mensen te activeren en meer zingeving aan hun leven te geven. We willen een positieve en meer creatieve invulling.

Wat gaan we daarvoor doen?

M 2.4 Meer inwoners hebben passende dagbesteding qua arbeidsmatige-, maatschappelijke- of sociale inzet (tegenprestatie).

M 2.4 We werken bij interne vacatures actief aan inclusie en regelen waar nodig goede begeleiding.

M 2.4 Opstarten van DWOB (Doesburgs Werk- en Ontwikkel Bedrijf).

Wat willen we bereiken?

L 2.5 We willen graag dat meerjarige contracten afgesloten worden met maatschappelijke organisaties. Dit bevordert de continuïteit.

Wat gaan we daarvoor doen?

M 2.5 We brengen in kaart welke kortdurende contracten we hebben en we bezien of we deze contracten een meerjarig karakter kunnen geven.

Wat mag het kosten?

Exploitatie	Realisatie 2023	BGR 2024 na wijziging	Prim.Begr.2025[2025]	Prim.Begr.2026[2025]	Prim.Begr.2027[2025]	Prim.Begr.2028[2025]
Lasten						
4.1 Openbaar basisonderwijs	10.246	47.410	83.838	83.838	83.838	83.838
4.2 Onderwijshuisvesting	40.562	150.942	154.872	152.323	152.323	152.323
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	1.104.661	666.959	1.007.758	1.051.758	1.051.758	1.051.758
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	2.329.041	1.253.804	3.136.379	1.037.093	1.037.093	1.037.093
6.2 Wijkteams	641.124	1.201.145	1.256.477	1.256.477	1.256.477	1.256.477
6.3 Inkomensregelingen	6.692.160	5.651.970	6.157.825	6.157.825	6.157.825	6.157.825
6.4 Begeleide participatie	1.577.259	1.774.610	1.779.909	1.797.572	1.797.572	1.797.572
6.5 Arbeidsparticipatie	1.052.941	833.767	925.113	925.113	925.113	925.113
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	576.450	691.732	720.682	741.682	741.682	741.682
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	3.420.837	3.822.587	4.065.468	3.943.618	3.943.618	3.943.618
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	5.972.939	5.771.843	7.824.593	7.846.053	7.846.053	7.846.053
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	64.218	168.015	171.469	171.469	171.469	171.469
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	24.070	106.755	45.112	45.112	45.112	45.112
7.1 Volksgezondheid	462.333	575.793	618.104	618.104	618.104	618.104
Totaal Lasten	23.968.840	22.717.332	27.947.599	25.828.037	25.828.037	25.828.037
Baten						
4.2 Onderwijshuisvesting	12.986	11.300	11.300	11.300	11.300	11.300
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	382.988	5.000	305.000	305.000	305.000	305.000
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	2.559.579	0	2.205.000	122.449	122.449	122.449
6.3 Inkomensregelingen	4.584.607	4.389.979	4.597.729	4.809.729	4.809.729	4.809.729
6.4 Begeleide participatie	-25.000	0	0	0	0	0
6.5 Arbeidsparticipatie	368.355	67.093	11.000	11.000	11.000	11.000

Exploitatie	Realisatie 2023	BGR 2024 na wijziging	Prim.Begr.2025[2025]	Prim.Begr.2026[2025]	Prim.Begr.2027[2025]	Prim.Begr.2028[2025]
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	8.664	17.340	17.340	17.340	17.340	17.340
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	648.781	331.850	331.850	110.000	110.000	110.000
7.1 Volksgezondheid	37.915	0	0	0	0	0
Totaal Baten	8.578.876	4.822.562	7.479.219	5.386.818	5.386.818	5.386.818
Resultaat	-15.389.964	-17.894.770	-20.468.380	-20.441.219	-20.441.219	-20.441.219

Mutatie reserves horende bij dit programma

Exploitatie	Realisatie 2023	BGR 2024 na wijziging	Prim.Begr.2025[2025]	Prim.Begr.2026[2025]	Prim.Begr.2027[2025]	Prim.Begr.2028[2025]
Lasten						
0.10 Mutaties reserves	493.489	132.145	132.145	132.145	132.145	132.145
Baten						
0.10 Mutaties reserves	440.979	610.979	347.979	332.567	332.567	332.567
Resultaat	-52.510	478.834	215.834	200.422	200.422	200.422

Toelichting op budgetafwijkingen

In deze toelichting wordt het verschil verklaard op hoofdlijnen tussen de gewijzigde begroting 2024 en de primaire begroting 2025.

Het geraamde resultaat van baten en lasten op dit programma is in 2025 bijna € 2.837.000 nadeliger dan de gewijzigde begroting in 2024. Voor een goed vergelijk moeten de incidentele posten in de gewijzigde begroting 2024 eerst geëlimineerd worden. In de gewijzigde begroting 2024 is een bedrag van € 93.000 aan incidentele middelen opgenomen. Dit zijn posten uit de kadernota 2023. Na eliminatie van deze posten is het verschil van € 2.930.000 nadelig.

Dit verschil kan als volgt verklaard worden:

- De lasten voor de lijn 4 zijn weer volledig opgenomen € 113.000.
- De lasten voor de WMO en jeugdzorg zijn aangepast n.a.v. het kostprijs onderzoek. Daarnaast waren de kosten in 2025 lager geraamd door te verwachten besparingen die ingeboekt mocht worden i.v.m. maatregelen die het Rijk zou nemen om het gebruik van jeugdzorg te verminderen. Per saldo een verhoging van de lasten van € 2.040.000.
- De lasten voor de openbare gezondheidszorg zijn met € 33.000 gestegen.
- De personeelslasten zijn aangepast i.v.m. de verwachte cao-ontwikkeling €203.000 nadelig.
- Door indexatie zijn de begrote lasten gestegen met € 447.000.
- De kosten voor het vervoer (jeugdzorg, dagbesteding en leerlingenvervoer) zijn voor 2025 € 88.000 hoger geraamd.
- De overige afwijkingen bedragen per saldo € 6.000 nadelig.

Beleidsindicatoren

Voor het toelichten van de maatschappelijke effecten in de begroting zijn gemeenten verplicht om de effecten van beleid toe te lichten aan de hand van een op Rijksniveau vastgestelde set aan beleidsindicatoren. In dit boekwerk zijn deze verplichte indicatoren opgenomen in de bijlage "beleidsindicatoren en statistieken". Door de indicatoren (en daarmee de ontwikkeling ervan) op deze wijze te presenteren, ontstaat er een overzichtelijk beeld van de cijfers. Het doel van deze indicatoren is dat de beleidsresultaten van de gemeenten onderling vergelijkbaarder worden.

Verbonden partijen

De volgende verbonden partijen dragen bij aan de doelstellingen van het programma 2 Verbindende en versterkende sociale aanpak:

Veiligheid- en Gezondheidsregio Gelderland Midden (VGGM) voor het onderdeel zorg

Bedrijfsvoeringsorganisatie Doelgroepenvervoer Regio Arnhem-Nijmegen (DRAN)

Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Sociaal Domein Centraal-Gelderland (MGR)

In de paragraaf Verbonden partijen vindt u een overzicht met toelichting van alle verbonden partijen waarmee Doesburg banden is aangegaan ter behartiging van bepaalde publieke belangen.

Programma 3 Kwaliteitstoerisme en toegankelijke natuurrecreatie

Korte beschrijving

Kwaliteitstoerisme en toegankelijke natuurrecreatie zijn één van de drie pijlers waarop we de komende jaren volop inzetten. Toerisme en recreatie willen we op een kwalitatieve manier verder ontwikkelen, in balans met de leefomgeving, economie, cultuur en natuur. Dit doen we door middel van het opstellen van een toeristische visie met uitvoeringsprogramma en een economische visie met uitvoeringsplan. De binnenstad moet een evenwichtig aanbod van voorzieningen hebben om bruisend en levendig te kunnen zijn en blijven. We willen daarom leegstand zoveel mogelijk voorkomen door een goede bezetting van winkelpanden in stand te houden.

Omdat Doesburg voor forse uitdagingen staat, zowel financieel als op het personele vlak, is het niet haalbaar om alle gestelde ambities in dit programma te realiseren. Hoewel er nog wel hard gewerkt wordt aan onderstaande doelen en maatregelen, merken we dat de realisatie langer duurt dan we zouden willen en dat ook onze ambities te groot zijn. Dit merken we in dit programma bij de gestelde doelen op het gebied van het opstellen van een economische visie.

Voor een nadere specificatie per doel/maatregel verwijzen we de raadsleden naar Pepperflow.

Wat willen we bereiken?

L 3.1 We willen een bruisende, levendige Binnenstad en we willen in dit kader dat de bestaande evenementen worden behouden en optimaal vanuit de gemeente worden ondersteund.

Wat gaan we daarvoor doen?

M 3.1 Toeristen betalen mee aan de voorzieningen.

M 3.1 We realiseren een goede ondersteuning voor de vrijwilligers die zich inzetten op toeristisch vlak.

Wat willen we bereiken?

L 3.2 Om een goed ondernemersklimaat te stimuleren, bedrijven te behouden en leegstand te voorkomen zal er actiever worden ingezet op acquisitie en een ondersteunende rol vanuit de gemeente.

Wat gaan we daarvoor doen?

M 3.2 We komen met een voorstel voor de opvolging van de SCBD.

Wat mag het kosten?

Exploitatie	Realisatie 2023	BGR 2024 na wijziging	Prim.Begr.2025[2025]	Prim.Begr.2026[2025]	Prim.Begr.2027[2025]	Prim.Begr.2028[2025]
Lasten						
2.3 Recreatieve havens	119.398	87.584	88.482	89.044	89.039	89.039
3.1 Economische ontwikkeling	175.706	331.451	247.528	247.528	247.528	247.528
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	13.574	4.473	4.513	4.511	4.506	4.506
3.4 Economische promotie	313.573	468.869	335.224	345.219	315.208	235.208
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	48.927	28.328	28.405	28.464	28.464	28.464
5.4 Musea	198.994	129.665	152.164	129.164	129.164	129.164
5.5 Cultureel erfgoed	566.428	189.740	193.338	196.837	196.836	196.836
Totaal Lasten	1.436.599	1.240.110	1.049.654	1.040.767	1.010.745	930.745
Baten						
2.3 Recreatieve havens	75.256	114.246	114.246	114.246	114.246	114.246
3.1 Economische ontwikkeling	38.443	0	0	0	0	0
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	4.947	5.828	5.828	5.828	5.828	5.828
3.4 Economische promotie	384.112	429.910	443.374	443.374	443.374	443.374

Exploitatie	Realisatie 2023	BGR 2024 na wijziging	Prim.Begr.2025[2025]	Prim.Begr.2026[2025]	Prim.Begr.2027[2025]	Prim.Begr.2028[2025]
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	0	0	0	0	0	0
5.4 Musea	23.088	6.840	0	0	0	0
5.5 Cultureel erfgoed	347.507	30.348	23.348	23.348	23.348	23.348
Totaal Baten	873.354	587.172	586.796	586.796	586.796	586.796
Resultaat	-563.245	-652.938	-462.858	-453.971	-423.949	-343.949

Mutatie reserves horende bij de programma

Exploitatie	Realisatie 2023	BGR 2024 na wijziging	Prim.Begr.2025[2025]	Prim.Begr.2026[2025]	Prim.Begr.2027[2025]	Prim.Begr.2028[2025]
Lasten						
0.10 Mutaties reserves	25.000	1	0	0	0	0
Baten						
0.10 Mutaties reserves	18.175	138.001	0	0	0	0
Resultaat	-6.825	138.000	0	0	0	0

Toelichting op budgetafwijkingen

In deze toelichting wordt het verschil verklaard op hoofdlijnen tussen de gewijzigde begroting 2024 en de primaire begroting 2025.

Het geraamde resultaat van baten en lasten op dit programma is in 2025 € 52.000 positiever dan de gewijzigde begroting in 2024. Voor een goed vergelijk moeten de incidentele posten in de gewijzigde begroting 2024 eerst geëlimineerd worden. In de gewijzigde begroting 2024 is een bedrag van € 174.000 aan incidentele middelen opgenomen. Dit zijn posten uit de kadernota en/of begroting 2024 en de overgehevelde middelen bij de IBB 2023. Na eliminatie van deze posten is het verschil € 122.000 nadelig.

Dit verschil kan o.a. als volgt verklaard worden:

- De voorstellen uit de Kadernota 2025 zijn verwerkt, € 111.000 hogere lasten.
- De personeelsslasteren zijn aangepast i.v.m. de verwachte cao-ontwikkeling, € 18.000 nadelig.
- De overige afwijkingen (indexatie lasten en hogere toeristenbelasting) bedragen per saldo € 7.000 voordelig.

Beleidsindicatoren

Voor het toelichten van de maatschappelijke effecten in de begroting zijn gemeenten verplicht om de effecten van beleid toe te lichten aan de hand van een op Rijksniveau vastgestelde set aan beleidsindicatoren. In dit boekwerk zijn deze verplichte indicatoren opgenomen in de bijlage

"beleidsindicatoren en statistieken". Door de indicatoren (en daarmee de ontwikkeling ervan) op deze wijze te presenteren, ontstaat er een overzichtelijk beeld van de cijfers. Het doel van deze indicatoren is dat de beleidsresultaten van de gemeenten onderling vergelijkbaarder worden.

Verbonden partijen

De volgende verbonden partijen dragen bij aan de doelstellingen van het programma Programma 3 Kwaliteitstoerisme en toerisme en toegankelijke natuurrecreatie:

Streekarchivariaat de Liemers en Doesburg

In de paragraaf Verbonden partijen vindt u een overzicht met toelichting van alle verbonden partijen waarmee Doesburg banden is aangegaan ter behartiging van bepaalde publieke belangen.

Programma 4 Bestuur en organisatie

Korte beschrijving

Vanuit de bedrijfsvoering van de gemeente Doesburg zijn we voortdurend bezig om samen met de collega's resultaten te boeken voor de stad, zijn inwoners, bedrijven en instellingen. Met de focus op de onderwerpen uit de Toekomstvisie, de steeds toenemende hoeveelheid taken en rollen en de complexiteit ervan in combinatie met een steeds krappere wordende arbeidsmarkt willen we een sterke, gerichte samenwerking met collega's in de regio realiseren. We willen ons verbinden aan een partner waar we vanuit vertrouwen mee samenwerken en elkaar versterken. Om dit waar te kunnen maken, werkt Bedrijfsvoering aan drie hoofdthema's in de komende periode:

- het versterken van de ambtelijke organisatie;
- aantrekkelijk werkgeverschap;
- beheer en processen op orde.

Omdat Doesburg voor forse uitdagingen staat, zowel financieel als op het personele vlak, is het niet haalbaar om alle gestelde ambities in dit programma te realiseren. Hoewel er nog wel hard gewerkt wordt aan onderstaande doelen en maatregelen, merken we dat de realisatie langer duurt dan we zouden willen en dat ook onze ambities te groot zijn. Dit merken we in dit programma bij de gestelde doelen op het gebied van behoud van de zelfstandigheid van Doesburg. De raad heeft hiertoe een nader bestuurskracht onderzoek ingesteld en het college is een verkenning gestart naar mogelijke fusiepartners.

Voor een nadere specificatie per doel/maatregel verwijzen we de raadsleden naar Pepperflow.

Wat willen we bereiken?

L 4.4 We willen ruimte binnen de bestaande begroting creëren.

Wat gaan we daarvoor doen?

M 4.4 We zorgen voor een materieel sluitende (meerjaren)begroting.

Wat willen we bereiken?

L 4.5 We willen kritisch kijken naar ons voorzieningenniveau in relatie tot onze toekomstvisie. Er zullen scherpere keuzes gemaakt moeten worden in welke voorzieningen wel passen en welke niet.

Wat gaan we daarvoor doen?

M 4.5 Onderzoek over welke voorzieningen tot het basisvoorzieningenniveau binnen onze gemeente behoren en welke door de voorzieningen in de regio vervuld worden.

M 4.5 We gaan het jeugd- en jongerenwerk volgens de huidige inzichten vormgeven, waarbij bekeken zal worden of een zelfstandig jongerencentrum nog bij deze vraag past. We willen kijken naar een beter alternatief.

M 4.5 We willen analoog aan het recycleplein kijken of onze voorzieningen regionaal beter kunnen worden benut, waardoor wellicht ook financiële voordelen ontstaan voor de exploitatie ervan.

Wat willen we bereiken?

L 4.6 We willen de inwoners en bedrijven en maatschappelijke organisaties meer dan voorheen een stevige positie geven in de beleidsontwikkeling en uitvoering.

Wat gaan we daarvoor doen?

M 4.6 We gaan opgavegericht werken.

Wat mag het kosten?

Exploitatie	Realisatie 2023	BGR 2024 na wijziging	Prim.Begr.2025[2025]	Prim.Begr.2026[2025]	Prim.Begr.2027[2025]	Prim.Begr.2028[2025]
Lasten						
0.1 Bestuur	926.907	1.110.669	1.064.680	1.064.680	1.064.680	1.064.680
0.4 Overhead	7.474.922	7.037.392	7.261.898	7.235.106	7.166.891	7.149.663
0.5 Treasury	24.949	48.196	118.196	188.196	188.196	188.196
Totaal Lasten	8.426.778	8.196.257	8.444.774	8.487.982	8.419.767	8.402.539
Baten						
0.1 Bestuur	0	70.000	0	0	0	0
0.4 Overhead	253.855	135.529	139.009	139.009	139.009	139.009
0.5 Treasury	356.091	231.623	290.584	366.466	366.466	366.466
Totaal Baten	609.946	437.152	429.593	505.475	505.475	505.475
Resultaat	-7.816.832	-7.759.105	-8.015.181	-7.982.507	-7.914.292	-7.897.064

Mutatie reserves horende bij dit programma

Exploitatie	Realisatie 2023	BGR 2024 na wijziging	Prim.Begr.2025[2025]	Prim.Begr.2026[2025]	Prim.Begr.2027[2025]	Prim.Begr.2028[2025]
Lasten						
0.10 Mutaties reserves	100.104	5.104	5.104	5.104	5.104	5.104
Baten						
0.10 Mutaties reserves	123.826	193.304	43.071	43.071	42.842	35.597
Resultaat	23.722	188.200	37.967	37.967	37.738	30.493

Toelichting op budgetafwijkingen

In deze toelichting wordt het verschil op hoofdlijnen verklaard tussen de gewijzigde begroting 2024 en de primaire begroting 2025.

Het geraamde resultaat van baten en lasten op dit programma in is in 2025 € 406.000 negatiever dan de gewijzigde begroting in 2024.

Dit verschil kan o.a. als volgt verklaard worden:

- De voorstellen uit de Kadernota 2025 zijn verwerkt. Per saldo resulteert dit in lagere lasten op dit programma van € 65.000.
- De personeelslasten stijgen i.v.m. de verwachte cao-ontwikkeling met € 166.000.
- De prijzen zijn geïndexeerd, hogere lasten van € 28.000
- De afschrijvingslasten zijn € 190.000 hoger dan de begroting 2024. Dit komt met name doordat op de Leigraafseweg voor het eerst wordt afgeschreven.
- De overige lasten bedragen per saldo € 86.000. Dit bestaat uit hogere rentelasten/lagere rentebaten € 32.000, hogere lasten verzekering € 8.000, hogere lasten accountant € 11.000 en reeds in de begroting 2025 opgenomen hogere lasten in 2025 t.o.v. 2024.

Beleidsindicatoren

Voor het toelichten van de maatschappelijke effecten in de begroting zijn gemeenten verplicht om de effecten van beleid toe te lichten aan de hand van een op Rijksniveau vastgestelde set aan beleidsindicatoren. In dit boekwerk zijn deze verplichte indicatoren opgenomen in de bijlage "beleidsindicatoren en statistieken". Door de indicatoren (en daarmee de ontwikkeling ervan) op deze wijze te presenteren, ontstaat er een overzichtelijk beeld van de cijfers. Het doel van deze indicatoren is dat de beleidsresultaten van de gemeenten onderling vergelijkbaarder worden.

Verbonden partijen

De volgende verbonden partijen dragen bij aan de doelstellingen van het programma Programma 4 Bestuur en organisatie:

BNG Bank

Alliander N.V.

Vitens

In de paragraaf Verbonden partijen vindt u een overzicht met toelichting van alle verbonden partijen waarmee Doesburg banden is aangegaan ter behartiging van bepaalde publieke belangen.

Overzicht algemene dekkingsmiddelen

Overzicht algemene dekkingsmiddelen

Op basis van artikel 8 van het besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) wordt hieronder een overzicht gegeven van de kosten van overhead en het bedrag dat is opgenomen voor de vennootschapsbelasting in de primaire begroting.

Overzicht algemene kosten

	R2023	B2024	B2025	B2026	B2027	B2028
Kosten voor overhead (saldo uitgaven/inkomsten TV 0.4)	7.221	6.773	7.123	7.096	7.028	7.011
bedrag heffing vennootschapsbelasting	-42	0	0	0	0	0
Onvoorzien	19	55	55	15	15	15

(bedragen x € 1.000)

Algemene dekkingsmiddelen

Exploitatie	Realisatie 2023	BGR 2024 na wijziging	Prim.Begr.2025[2025]	Prim.Begr.2026[2025]	Prim.Begr.2027[2025]	Prim.Begr.2028[2025]
Lasten						
0.61 OZB woningen	181.037	262.277	273.695	273.695	273.695	273.695
0.62 OZB niet-woningen	6.669	27.077	28.233	28.233	28.233	28.233
0.64 Belastingen Overig	66.999	59.821	67.290	67.290	67.290	67.290
0.8 Overige baten en lasten	20.183	85.000	85.000	45.000	45.000	45.000
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	-42.465	0	0	0	0	0
Totaal Lasten	232.423	434.175	454.218	414.218	414.218	414.218
Baten						
0.61 OZB woningen	1.851.045	1.896.878	1.959.475	1.959.475	1.959.475	1.959.475
0.62 OZB niet-woningen	484.542	508.314	525.088	525.088	525.088	525.088
0.64 Belastingen Overig	148.596	157.503	161.988	161.988	161.988	161.988
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	27.610.674	27.841.546	29.222.190	27.811.190	28.142.735	28.370.657
0.8 Overige baten en lasten	607	0	0	0	0	0
Totaal Baten	30.095.464	30.404.241	31.868.741	30.457.741	30.789.286	31.017.208
Resultaat	29.863.041	29.970.066	31.414.523	30.043.523	30.375.068	30.602.990

Toelichting op budgetafwijkingen

Het verschil tussen 2024 en 2025 bedraagt € 1.445.000 en kan als volgt verklaard worden:

- Hogere algemene uitkering. Op basis van de septembercirculaire 2023 en de meicirculaire verwachten we een hogere algemene uitkering € 1.392.000.
- Hogere OZB opbrengst, € 80.000.
- Overig: hogere lasten per saldo € 28.000, waaronder € 13.000 hogere personeelslasten.

Paragrafen

Paragraaf A | Lokale heffingen

Paragraaf A | Lokale heffingen

Inleiding

In deze paragraaf geven wij inzicht in de tarieven en inkomsten met betrekking tot de lokale heffingen. De lokale heffingen vormen een belangrijke inkomstenbron voor de gemeente. De inkomsten worden voor het merendeel opgebracht door de inwoners en voor een kleiner deel door bedrijven. De heffing vindt plaats op basis van verordeningen die door de gemeenteraad zijn vastgesteld.

De lokale heffingen bestaan uit het totaal van belastingen, rechten en (bestemmings-)heffingen.

- Belastingen; de inkomsten uit belastingen zijn niet gelabeld en kunnen daarom voor alle gemeentelijke taken en/of voorzieningen worden ingezet. Voorbeelden zijn de onroerende zaakbelasting en de toeristenbelasting.
- Rechten: worden geheven voor diensten die geleverd worden aan een individuele aanvrager. Rechten worden ook wel leges of retributies genoemd. Voorbeelden zijn leges voor het aanvragen van een rijbewijs, het aanvragen van een omgevingsvergunning en de lijkbezorging. Bij het heffen van rechten gelden beperkingen: er mag geen winst gemaakt worden op de diensten en voor een aantal diensten heeft de rijksoverheid een maximumtarief bepaald.
- (Bestemmings-)heffingen: worden geheven voor specifieke taken of voorzieningen met een duidelijk algemeen belang. De inkomsten kunnen uitsluitend worden besteed aan die specifieke taak waarvoor de heffing is opgelegd. Voorbeelden zijn de afvalstoffen- en rioolheffing. Voor deze heffingen geldt dat de gemeente niet meer in rekening mag brengen dan de kosten die zij voor de betreffende taak of voorziening maakt.

In de paragraaf lichten we de volgende onderdelen toe:

1. Het beleid.
2. De inkomsten uit lokale heffingen en de kostendekking.
3. Kwijtschelding.
4. De lokale lastendruk.

Het Beleid

De gemeenteraad bepaalt via verordeningen welke gemeentelijke lokale lasten inwoners betalen alsook de hoogte van de tarieven. De belastingverordeningen worden jaarlijks in de decembervergadering door de raad vastgesteld voor het daaropvolgende begrotingsjaar. De tarieven voor de belastingen en leges worden in 2025 met conform de kadernota 3,3% verhoogd ten opzichte van 2024. Bij de afvalstoffenheffing en rioolheffing is het uitgangspunt 100% kostendekkendheid. Eventuele voor- en nadelen op de taakvelden riolering en afval worden via een egalisatievoorziening vereffend.

Overzicht lokale heffingen

Overzicht lokale heffingen en geraamde inkomsten

De lokale heffingen bestaan uit belastingen en rechten. De belastingen dienen ter dekking van de algemene uitgaven van de gemeente en zijn in principe vrij besteedbaar. De rechten dienen ter dekking van de kosten die de gemeente maakt voor individuele dienstverlening aan de burger en zijn dus niet vrij besteedbaar.

In onderstaand overzicht zijn de geraamde inkomsten voor 2025 opgenomen. Ter vergelijking zijn ook de geraamde inkomsten voor 2024 en de gerealiseerde inkomsten in 2023 opgenomen.

Omschrijving	Begroting 2025	Begroting 2024	Realisatie 2023
Leges (excl. leges omgevingsvergunning)	197.709	216.036	188.969
Parkeerheffingen	593.048	593.048	697.274
Lig-, haven- en kadegelden	101.309	101.458	73.116
Marktgeld	4.557	4.557	4.614
Afvalstoffenheffing	1.758.356	1.627.644	1.612.598
Rioolheffing	1.411.611	1.315.209	1.084.850
Lijkbezorgingsrechten	76.697	74.247	73.626
Leges omgevingsvergunning	354.258	354.232	250.974
Onroerendezaakbelastingen	2.484.072	2.403.176	2.332.676
Hondenbelasting	59.240	57.348	52.050
Precariobelasting	25.682	24.862	25.924
Toeristenbelasting	421.470	408.006	383.578
Roerende-zaakbelastingen	2.083	2.016	2.911
Reclamebelasting	55.512	53.739	50.535
TOTAAL	7.545.604	7.235.578	6.833.695

Belastingen

Belastingen

De gemeente kan alleen een belasting heffen als de wet daar de bevoegdheid toe geeft. De opbrengsten van de algemene belastingen komen ten goede aan de algemene middelen van de gemeente. Dit betekent dat de opbrengsten vrij te besteden zijn. Het gaat om de onroerende zaakbelastingen, toeristenbelasting, hondenbelasting, parkeerbelasting en reclamebelasting.

Onroerende zaakbelasting

Onroerende zaakbelastingen (OZB) zijn de belastingen op de waarde van een woning of bedrijf. Voor woningen mag alleen een eigenarenbelasting in rekening worden gebracht. Op basis van de Wet waardering onroerende zaken (Wet WOZ) wordt ieder jaar van elk object de waarde vastgesteld. Deze waarde vormt de grondslag voor de berekening van de OZB aanslagen. Ontwikkelingen in de waarde als gevolg van de jaarlijkse herwaardering worden gecompenseerd via het tarief. Stijgt de waarde dan moeten de tarieven neerwaarts worden bijgesteld om de opbrengst niet meer te laten stijgen dan de inflatiecorrectie.

Parkeerbelastingen worden geheven voor:

- a. een verleende vergunning voor het parkeren van een motorvoertuig op de in die vergunning aangegeven plaats en wijze;
- b. een belasting ter zake van een van gemeentewege verleende dagkaart voor het parkeren van een motorvoertuig op de in die dagkaart aangegeven plaats en wijze.

Toeristenbelasting

De toeristenbelasting wordt geheven voor het tegen vergoeding houden van verblijf met overnachting binnen de gemeente.

Precariobelasting

Precariobelasting wordt geheven voor het in gebruik nemen van gemeentegrond, zoals bv. terrassen, voorwerpen voor reclamedoeleinden en bouwsteigers.

Hondenbelasting

De hondenbelasting is een directe belasting die wordt geheven voor het houden van een hond binnen de gemeente. De belasting wordt geheven naar het aantal honden dat wordt gehouden.

Reclamebelasting

Reclamebelasting wordt geheven voor openbare aankondigingen zichtbaar vanaf de openbare weg. De opbrengsten worden uitbetaald aan de Stichting Centrum Belang Doesburg.

Bestemmingsheffingen

De inkomsten uit bestemmingsheffingen kunnen uitsluitend besteed worden aan die specifieke taak of voorziening waarvoor de heffing is opgelegd. De gemeente mag bij de begroting niet meer in rekening brengen dan de kosten die zij voor de betreffende taak of voorziening maakt. Mee- of tegenvallers worden verrekend met de egalisatievoorziening.

Rioolheffing

In 2023 is het Watertakenplan Olburgen (WTPO) 2023-2027 vastgesteld. Hierin is aangegeven hoe de gemeente invulling geeft aan de wettelijke zorgtaken op het gebied van riolering, water en klimaatadaptatie (DPRA). Een belangrijk uitgangspunt van het nieuwe plan is het op lange termijn betaalbaar houden van de rioolheffing voor de inwoners. In onderstaand overzicht is de kostendekking voor riolering weergegeven.

Taakveld	Lasten	Baten
Lasten		
7.2 Riolering	919.393	
0.4 Overhead incl btw en rente	447.332	
2.1 Straatreiniging	53.433	
6.3 Kwijtschelding	75.000	
0.10 storting vrz vervangingsinvest.	187.243	
Totaal lasten	1.682.401	
Baten		
7.2 Opbrengst heffingen		1.411.220
0.10 onttrekking egalisatievrz.		271.181
Totaal baten		1.682.401
Dekkingspercentage		100,0%

De rioolheffing wordt berekend op basis van het waterverbruik. Daardoor kan de opbrengst van de heffing behoorlijk schommelen. Dit wordt gecompenseerd door een onttrekking aan de egalisatievoorziening. In het in 2023 vastgestelde watertakenplan is al aangegeven dat het te overwegen is om de heffingsmethodiek in de nabije toekomst te herzien. De opbrengst is verhoogd met 7,3%. Dit betreft de inflatiecorrectie en de extra verhoging van 4% conform het watertakenplan. Dit omdat de tarieven niet kostendekkend zijn.

Afvalstoffenheffing

De kosten van de afvalinzameling worden gedekt door de opbrengsten uit de afvalstoffenheffing. Dit gebeurt op basis van 100 % kostendekkendheid. Daarnaast worden de opbrengsten uit de milieustraat door medegebruik van buurgemeenten en de vergoeding voor gescheiden inzameling van Verpact ook meegenomen in de dekking. In onderstaand overzicht is de kostendekking voor afval weergegeven.

Taakveld	Lasten	Baten
Lasten		
7.3 Afval	1.484.851	
0.4 Overhead incl btw en rente	315.436	
2.1 Straatreiniging	113.433	
6.3 Kwijtschelding	85.000	
0.10 Toevoeging egalisatievoorziening	10.926	
Totaal lasten	2.009.646	
Baten		
7.3 Opbrengst belastingen		1.758.344
7.3 Overige opbrengsten		251.302
Totaal baten		2.009.646
Dekkingspercentage		100%

De jaarlijkse overschotten of tekorten op de afvalstoffenheffing worden geëgaliseerd via de egalisatie voorziening afvalstoffenheffing. Hierdoor worden grote schommelingen in de te heffen afvalstoffenheffing voorkomen. De kosten voor afvalinzameling stijgen met 8% door vooral hogere loonkosten. De tarieven zullen daardoor ook stijgen met meer dan 3,3%..

Rechten

Rechten

Rechten worden geheven als de gemeente een specifieke dienst verleent. Bij het heffen van rechten geldt dat er geen winst gemaakt mag worden op de diensten. De belangrijkste rechten zijn de leges die geheven worden op basis van de legesverordening. Ook de marktgelden en de lijkbezorgingsrechten horen bij dit onderdeel.

Overzicht leges (inkomsten en kostendekking)

	Begroting 2025	Begroting 2024	realisatie 2023
Leges algemene dienstverlening (hoofdstuk 1)	€ 156.535	€ 139.917	€ 147.587
Leges leefomgeving en omgevingsvergunning (hoofdstuk 2)	€ 355.133	€ 355.079	€ 250.974
Leges dienstverlening (hoofdstuk 3 vallend onder de Europese dienstenrichtlijn)	€ 41.174	€ 21.174	€ 41.382
Totaal	€ 552.842	€ 516.170	€ 439.943
Overzicht kostendekking			
	Begroting 2025	Begroting 2024	realisatie 2023
Leges algemene dienstverlening (hoofdstuk 1)			
Lasten	€ 741.724	€ 696.841	€ 519.514
Opbrengst leges	€ 156.535	€ 139.917	€ 147.587
Dekkingspercentage	21%	20%	28%
Leges leefomgeving en omgevingsvergunning (hoofdstuk 2)			
Lasten	€ 491.283	€ 476.541	€ 575.088
Opbrengst leges	€ 355.133	€ 355.079	€ 250.974
Dekkingspercentage	72%	75%	44%
Leges dienstverlening (vallend onder de Europese dienstenrichtlijn) (hoofdstuk 3)			
Lasten	€ 204.491	€ 203.266	€ 226.780
Opbrengst leges	€ 41.174	€ 21.174	€ 41.382
Dekkingspercentage	20%	10%	18%
Kosten leges totaal	€ 1.437.498	€ 1.376.648	€ 1.321.382
Opbrengsten leges totaal	€ 552.842	€ 515.188	€ 439.942
Dekkingspercentage legesverordening	38%	37%	33%

Lijkbezorgingsrechten

Taakveld	Begroting 2025	Begroting 2024	Realisatie 2023
Lasten			
7.5 Begraafplaatsen	92.203	92.286	127.572
0.4 Overhead	40.975	46.003	5.932
Totaal lasten	133.178	138.289	133.504
Baten			
Opbrengsten belastingen	76.697	75.781	73.626
Overige opbrengsten	1.534		
Totaal baten	78.231	75.781	73.626
Dekkingspercentage	59%	55%	55%

Marktgeld

Taakveld	Begroting 2025	Begroting 2024	Realisatie 2023
----------	----------------	----------------	-----------------

Lasten			
3.3. Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	14.513	13.202	4.194
0.4 Overhead	10.720	11.000	9.047
Totaal lasten	25.233	24.202	13.241
Baten			
Opbrengst marktgeden	5.828	4.557	4.614
Totaal	23%	19%	35%

Lokale lastendruk

De lokale lastendruk vergeleken

Op de website van de provincie Gelderland zijn de gegevens te vinden van de belastingdruk per inwoner per Gelderse gemeente. Om een indruk te geven van de lokale belastingdruk van de gemeente Doesburg in regionaal verband wordt het onderstaande overzicht opgenomen:

Belastingdruk per inwoner

Gemeente	2023	2024
Rheden	448	484
Westervoort	452	484
Montferland	454	494
Doesburg	473	476
Zevenaar	489	537
Duiven	469	476
Doetinchem	492	514
Bronckhorst	461	485
Gemiddelde Gelderland	494	528

Kwijtscheldingsbeleid

Kwijtscheldingsbeleid

In de gemeente Doesburg is het kwijtscheldingsbeleid van toepassing op de afvalstoffenheffing, het onderhoudsrecht graven en de rioolheffing. Het kwijtscheldingsbeleid wordt uitgevoerd op basis van de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990. Deze regeling bevat een drietal toetsen die het mogelijk maken de financiële situatie van de belastingschuldige te beoordelen: de inkomenstoets, de vermogenstoets en de schuldentoets. Gemeenten hebben de beleidsvrijheid om tussen drie verschillende kwijtscheldingsnormen te kiezen: de 90%-, de 95%- of de 100%-norm.

In december 2022 is de 'verordening kwijtschelding gemeentelijke belastingen gemeente Doesburg' vastgesteld. In afwijking van de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990 wordt het percentage voor

de berekening van de kosten van bestaan vastgesteld op 100 procent. Dit betekent dat, uitzonderingen daargelaten, de meeste mensen die een uitkering op bijstandsniveau hebben in aanmerking komen voor kwijtschelding.

Paragraaf B - Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Paragraaf B | Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen de weerstandscapaciteit en de risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen. Daarbij worden de risico's meegenomen die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie. Het weerstandsvermogen is - tenzij anders vermeld in deze paragraaf - gebaseerd op de primaire begroting 2024. Het weerstandsvermogen is toereikend wanneer er voldoende mogelijkheden zijn om financiële tegenvallers op te kunnen vangen. Hiervan is dus sprake als het saldo tussen de weerstandscapaciteit en de risico's positief is.

Inventarisatie van de weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen en de mogelijkheden waarover de gemeente beschikt om niet begrote kosten - die onverwachts en substantieel zijn - te kunnen afdekken. De weerstandscapaciteit van de gemeente Doesburg is:

Onderdeel	Bedrag
Algemene reserve	2.271.457
Onvoorzien	15.000
Totale weerstandscapaciteit	2.286.457

Onbenutte belastingcapaciteit

De onbenutte belastingcapaciteit is de ruimte die nog mogelijk is voor een tariefsverhoging OZB alvorens men toe kan treden als artikel 12 gemeente. In deze begroting nemen we hier geen post meer voor op aangezien dit niet op korte termijn kan worden ingezet en daarom niet geschikt is om incidentele tegenvallers op te vangen.

Algemene reserve

De algemene reserve bedraagt op basis van de begroting per 31-12-2025 €2.271.457. Daarbij is rekening gehouden met het begrotingsresultaat 2024 en 2025.

Onvoorzien

Voor de post onvoorzien is een bedrag van €15.000 opgenomen in de begroting.

Inventarisatie van de risico's

Een risico is een kans op het optreden van een gebeurtenis met een nadelig financieel gevolg. De risico's die relevant zijn voor het weerstandsvermogen zijn die risico's die niet op een andere manier zijn ondervangen (bijvoorbeeld via verzekeringen of via gevormde voorzieningen). Doen deze risico's zich voor dan moeten de nadelige financiële effecten hiervan ondervangen worden via het weerstandsvermogen.

Risico wordt vaak als volgt gedefinieerd: $Risico = Kans \times Gevolg$

Een risico is groter wanneer de kans van optreden en de gevolgen van optreden groter zijn. Een groot gevolg gecombineerd met een minimale kans wordt in het algemeen als niet belangrijk beschouwd, net als een grote kans met een minimaal gevolg. Afhankelijk van de kans en het gevolg kan een risico op 4 manieren worden aangepakt:

- Voorkomen: één of beide van de factoren kans en gevolg wegnemen;
- Verminderen: één of beide van de factoren kans en gevolg afzwakken;
- Uitbesteden: risico's onderbrengen bij verzekeraars;
- Accepteren: alleen bij zeer kleine kans en/ of zeer kleine gevolgen.

Risico's en beheersing

Hieronder worden de 5 grootste risico's benoemd. Bij de risico's wordt tevens aangegeven op welke wijze we de risico's proberen te beheersen.

Cybercrime

De kans is reëel dat ook de gemeente Doesburg in de komende jaren een keer het slachtoffer wordt van een cybercriminaliteit. In het ergste scenario wordt er dan binnengedrongen in onze ICT omgeving, wordt er mogelijk kwaadaardige software geïnstalleerd; mogelijk bestanden onbruikbaar gemaakt of data buitgemaakt, die ongewenst openbaar gemaakt kan worden. In zo'n situatie worden we geconfronteerd met hoge kosten. Kosten i.v.m. analyseren van de omvang van de schade die ontstaan is; herstellen van de systemen en de mogelijk versleutelde gegevens. Ook krijgen we in zo'n situatie te maken met uitvoerende processen die stil komen te liggen en mogelijke gevolgschade hiervan. Ook zal er mogelijk sprake zijn van imagoschade en schade door identiteitsfraude.

Om deze risico's te beheersen zijn er o.a. de volgende maatregelen genomen:

1. We maken gebruik van de diensten en expertise van ICT samen (uitvoering door de gemeente Doetinchem)
2. We beveiligen de toegang tot onze digitale werkomgeving m.b.v. 2FA
3. We investeren in bewustwording bij personeel en staf op gebied van Informatieveiligheid

Fluctuaties gemeentefonds

De algemene uitkering van het gemeentefonds maakt zo'n 60% deel uit van de gemeentelijke inkomstenbronnen. Dit betekent dat de financiële positie van de gemeente in sterke mate afhankelijk is van de ontwikkelingen binnen het gemeentefonds en dat nadelige gemeentefondsontwikkelingen derhalve de financiële positie van de gemeente behoorlijk onder druk kunnen zetten. De algemene uitkering uit het gemeentefonds heeft een omvang van bijna 28 miljoen euro in 2024. Het risico is ingeschat op 1% omdat het accres alleen nog wijzigt met loon- en prijsmutaties. Vanaf 2026 daalt de omvang van het gemeentefonds. Over de ontwikkeling van het gemeentefonds na 2026 is nog geen duidelijkheid. Op basis van de huidige gegevens is de uitkering voor Doesburg in 2026 ruim 2 miljoen lager.

Open einde regelingen sociaal domein

Het sociaal domein bevat een aantal open einde regelingen. Dit betreft dan met name de Participatiewet, de Jeugdzorg en de WMO. De laatste jaren zijn de budgetten voor de Jeugdzorg en WMO niet toereikend gebleken. Het risico is ingeschat op € 750.000 met een kans van 50%.

Beheersing: de invloedssfeer is beperkt door autonome ontwikkelingen, bv. aantal en zwaarte van de in te zetten zorg. In 2025 maken we gebruik van een praktijk ondersteuner van de huisarts (POH). Hierdoor verwachten we de doorverwijzing naar specialistische zorg te beperken. Verder sluiten wij aan bij de ontwikkelingen in de regio (hervormingsagenda). De hervormingsagenda richt zich op betere en tijdige zorg en ondersteuning, op de juiste plek en wanneer dit nodig is en een beheersbaar en daarmee duurzaam financieel houdbaar stelsel.

Personeel/Ontwikkeling arbeidsmarkt

Door schaarste op de arbeidsmarkt kan er een situatie ontstaan waarbij bepaalde vacatures lastig tijdig en adequaat kunnen worden ingevuld, waardoor relatief duurdere inhuur noodzakelijk is.

Verbonden partijen

Onze gemeente neemt deel aan diverse verbonden partijen. Een overzicht hiervan is terug te vinden in de paragraaf "Verbonden partijen". Door onverwachte tegenvallers in de exploitatie van verbonden partijen is er een risico dat de bijdrage aan een dergelijke verbonden partij in een bepaald jaar hoger zal moeten zijn dan begroot. De tegenvallers van verbonden partijen worden in rekening gebracht bij de deelnemende gemeenten. Het maximale risico is bij de begroting ingeschat op € 500.000 met een kans van 10%.

Beheersing: We monitoren de ontwikkelingen van de verbonden partijen via tussentijdse rapportages. De invloed op tegenvallers gedurende het jaar is echter beperkt.

Algemene risico's bouwgrondexploitatie

Bij het opstellen van grondexploitaties wordt ingespeeld op mogelijke risico's. Gedurende de uitvoering van het project kunnen echter risico's manifest worden die vooraf niet of niet juist zijn ingeschat. Dit kan met name het geval zijn bij exploitaties die zich over een langere periode van meerdere jaren uitstrekken. De risico's kunnen worden onderverdeeld in gebied gerelateerde risico's (bodem, archeologie e.d.) en marktrisico's (economische ontwikkelingen, maatschappelijke ontwikkelingen e.d.). Binnen Doesburg zijn er op dit moment 2 grexten. Beiden bevinden zich in de eindfase. Deze sluiten naar verwachting af met een positief resultaat.

Verleende gemeentegaranties en aan derden verstrekte geldleningen

In de begroting is voor de gemeentegaranties een risico opgenomen van € 200.000. Het saldo waarvoor de gemeente nog garant staat is gedaald tot onder de € 2 miljoen. Voor verstrekte geldleningen wordt geen bedrag opgenomen. Het risico op verstrekte geldleningen betreft vooral een theoretisch risico. Op basis van het treasury statuut zijn er strenge eisen aan het verstrekken van leningen gesteld en wordt er zekerheid gevraagd. De leningen die niet bezwaard zijn met een hypothecaire lening zijn verstrekt aan organisaties die voldoende inkomsten genereren om de rente en aflossing te kunnen betalen.

Totaal risico's

In de onderstaande tabel worden de hiervoor genoemde risico's van een financiële kwalificatie voorzien:

Risico's	Kans	Maximaal risico	kans x financieel gevolg
Cybercrime	25%	1.000.000	250.000
Fluctuaties gemeentefonds	1%	28.500.000	285.000
Open einde regelingen sociaal domein	50%	750.000	375.000
Personeel	80%	600.000	480.000
Verbonden partijen	25%	500.000	125.000
Verleende garanties en geldleningen	10%	2.000.000	200.000
Totaal		33.350.000	1.715.000

Weerstandsvermogen

Weerstandsvermogen is de verhouding tussen de weerstandscapaciteit en alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen. Bij weerstandsvermogen gaat het om de mate waarin de gemeente in staat is om middelen vrij te maken om substantiële tegenvallers op te vangen, zonder haar hele beleid om te hoeven gooien. Zoals uit onderstaand overzicht blijkt is het weerstandsvermogen laag.

Weerstandsvermogen:	Ratio
Weerstandscapaciteit	2.286.457
Risico's	1.715.000
Weerstandsvermogen	1,3

Het weerstandsvermogen is net voldoende om, wanneer een risico zich daadwerkelijk voordoet, de incidentele lasten op te vangen. Door de voorgestelde bezuinigingen/maatregelen stijgt het weerstandsvermogen weer. Een minimum weerstandsvermogen van 2 is voldoende.

Kengetallen

De onderstaande kengetallen zijn ingevolge artikel 11 van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) opgenomen. De kengetallen maken het voor de raad gemakkelijker inzicht te krijgen in de financiële positie van de gemeente Doesburg. Onder de tabel vindt u een korte toelichting en duiding van de kengetallen.

Kengetallen	W2023	B2024	B2025	B2026	B2027	B2028
Netto schuldquote	5,3%	22,2%	33,1%	49,2%	58,0%	65,3%
Netto schuldquote gecorrigeerd met verstrekte leningen	-4,9%	11,4%	25,1%	40,8%	49,9%	57,5%
Solvabiliteitsrisico	68,0%	56,7%	48,8%	38,7%	30,5%	23,2%
Grondexploitatie	0,2%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Structurele exploitatieruimte	4,3%	0,3%	-5,3%	-9,2%	-8,2%	-7,6%
Belastingcapaciteit	108,8%	100,3%	107,0%	107,0%	107,0%	107,0%

Toelichting kengetallen

Netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen

middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. Een schuldquote van minder dan 90% wordt als goed beoordeeld (minst risicovol).

Solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Een ratio tussen de 20 en 50% wordt als goed beoordeeld.

Grondexploitatie

Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale baten. Een waarde van het kengetal onder de 20% wordt als goed beoordeeld.

Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele exploitatieruimte is. Er wordt gekeken naar de structurele baten en structurele lasten en deze worden vergeleken met de totale baten. Een positieve waarde geeft aan dat de structurele lasten zijn gedekt door structurele baten.

Belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit geeft inzicht in de mate waarin een financiële tegenvaller in het volgende begrotingsjaar kan worden opgevangen of de mate waarin er ruimte is voor nieuw beleid. De belastingcapaciteit van de gemeente is afgezet tegen het landelijk gemiddelde. Onze tarieven lopen redelijk in de pas met het landelijk gemiddelde mede door het niet verhogen van de afvalstoffenheffing.

Paragraaf C - Onderhoud kapitaalgoederen

Paragraaf C | Onderhoud kapitaalgoederen

In deze paragraaf wordt voor de kapitaalgoederen wegen, riolering en water, civiele kunstwerken, groen, gebouwen, openbare verlichting en speelgelegenheden achtereenvolgens aandacht geschonken aan het beleidskader, het beheer/de ontwikkelingen en de uit het beleidskader voortvloeiende financiële consequenties.

Wegen

Beleidskader

De gemeente heeft de plicht de openbare wegen te onderhouden. Dit doen we door uitvoering te geven aan een Beleids- en beheerplan Wegen. Doesburg werkt met beeldkwaliteiten, conform de Nota Ruimtelijke Kwaliteit Doesburg (NRK). In juli 2024 is het Meerjarig Investerings Programma wegen plus 2024-2028 vastgesteld. Naast de uitvoeringsplannen voor het vervangen van wegen en fundering zullen ook maatregelen gericht op het afschalen van de maximum snelheid worden meegenomen. Ook het zoveel mogelijk toepassen van duurzame materialen en het toepassen van klimaatadaptatie zijn opgenomen in het plan. In het nieuwe MIP plus is nadrukkelijk gekeken naar het behalen van synergievoordelen door de uitvoering waar mogelijk af te stemmen op de vervanging van het rioolstelsel en mee te liften op herstructurerings- en nieuwbouwopgaven.

Kerncijfers:

Het gemeentelijke wegennet omvat ongeveer 630.000 m² verharding:

- ongeveer 187.000 m² Asfalt (rijwegen en fietspaden)
- ongeveer 431.000 m² Element verharding (woonstraten, voet en fietspaden)

- ongeveer 13.300 m2 Cement beton verharding (fietspaden)

Beheer en ontwikkelingen

Het wegenareaal is met de benodigde kenmerken vastgelegd in een beheerapplicatie. Door middel van inspecties wordt frequent de staat van het areaal in beeld gebracht. Met de beheerapplicatie wordt een onderhoudsplanning opgesteld, die de basis vormt voor het onderhoudsplan. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen rehabilitatie, groot onderhoud en klein onderhoud. Rehabilitatie betreft het volledig vervangen van een weg, incl. fundatie. Groot onderhoud betreft voorziene werkzaamheden, voortvloeiend uit de inspectie, welke worden opgenomen in een onderhoudsplan. Klein onderhoud betreft reparaties en dergelijke uit bijvoorbeeld meldingen van inwoners. Voor rehabilitatie worden kredieten beschikbaar gesteld via het Meerjaren Investerings Programma wegen. De kosten voor groot onderhoud worden onttrokken aan de bestemmingsreserve onderhoud wegen. Voor het klein onderhoud wordt jaarlijks een exploitatiebudget opgenomen in de Programmabegroting. Ook bij het onderhoud van wegen worden werkzaamheden zoveel mogelijk integraal opgepakt, bijvoorbeeld samen met werkzaamheden aan de riolering of in combinatie met rehabilitatie van wegen. In het kader van duurzaamheid is er o.a. oog voor energie- en materiaalgebruik. Een voorbeeld hiervan is wegdekreflectie, waarbij minder openbare verlichting nodig is.

In 2025 wordt de rehabilitatie van de Koppelweg en de Oranjesingel uitgevoerd, ook de uitvoering van het Project Flora 23 loopt in 2025 door.

Financiën

Conform het vastgestelde Meerjaren Investerings Programma wegen plus 2024-2028 wordt jaarlijks € 200.000 in de bestemmingsreserve rehabilitatie wegen gestort ter dekking van de kapitaallasten van de rehabilitaties en de bijbehorende rentelasten. Voor groot onderhoud wordt jaarlijks € 240.000 in de bestemmingsreserve wegen gestort, kosten voor groot onderhoud worden uit deze reserve betaald, tenslotte wordt nog € 50.000 begroot in de exploitatie voor klein onderhoud.

Watertaken (riolering en water)

Beleidskader

In 2023 is het Watertakenplan Olburgen 2023-2027 (WTPO) vastgesteld. Hierin is aangegeven hoe de gemeente invulling geeft aan de wettelijke zorgtaken voor riolering, water en klimaatadaptatie (DPRA). Een belangrijk uitgangspunt van het Watertakenplan is het op lange termijn betaalbaar houden van de rioolheffing voor de inwoners. De ambitie is om in 2050 Klimaatbestendig te zijn, dat houdt in dat 30% van het verharde oppervlak dat loost op een gemengd rioelstelsel afgekoppeld moet zijn.

Kerncijfers

- ongeveer 29 kilometer vrij verval regenwaterriool
- ongeveer 22 kilometer vrij verval vuilwaterriool
- ongeveer 28 kilometer vrij verval gemengd riool
- 22 kilometer persleiding
- 13 gemalen en 57 drukriool units
- 3600 kolken en 1,5 km lijngoot

Beheer en ontwikkeling

In de planperiode investeren we in de vernieuwing van de infrastructuur (vervanging en renovaties), aanpak wateroverlast, verbeteren, verduurzamen en klimaatbestendig maken. Door middel van

inspecties van het riool, die bijgehouden worden in een applicatie, kan de prioriteit van de geplande taken worden bepaald. Daarbij wordt een integrale aanpak gehanteerd, waarbij o.a. wordt afgestemd met de rehabilitatie van wegen.

In 2025 starten de volgende grote projecten of zijn in uitvoering:

- PéGé Flora 23, fase 2
- Bekkerslaan en Oranjesingel
- Koppelweg rioolvervanging

Daarnaast zijn nog enkele kleinere vervangingsprojecten gepland.

Financiën

Voor een overzicht van de totale lasten die worden toegerekend aan de riolering (watertaken) wordt verwezen naar de paragraaf lokale heffingen, onderdeel riolering. Overschotten of tekorten worden verrekend met de voorziening riolering.

Civiele Kunstwerken.

Beleidskader

In de openbare ruimte van Doesburg bevinden zich verschillende civiele kunstwerken. Civiele kunstwerken zijn meestal aangelegd om de infrastructuur te ondersteunen. Dit kan gaan om het afwikkelen van verkeer over een watergang (brug) zijn, maar bijvoorbeeld ook het keren van grond of water. Basis voor het onderhoud is het in 2023 vastgestelde Beheerplan Civiele Kunstwerken 2023-2027.

Kerncijfers

- 6 bruggen
- 1 tunnel
- 4 kademuren
- 11 grond- en/of waterkerende constructies
- 2 steigers
- 1 geluidswal
- 11 trappen

Beheer en ontwikkeling

Het beheerplan is bedoeld om het beheer en onderhoud aan de civiele kunstwerken voor een periode van vijf jaar op een efficiënte wijze voort te zetten en waar mogelijk te verbeteren. Het primaire doel van het beheerplan is de kunstwerken op het gewenste onderhoudsniveau te brengen en te houden. Begin 2025 zal een her-inspectie en kostenraming plaatsvinden van het totale areaal aan civiele kunstwerken, zodat voor de resterende periode tot en met 2027 de reële beheerkosten inzichtelijk zijn. De civiele kunstwerken zijn opgenomen in de beheerapplicatie voor de openbare ruimte.

Voor eind 2024 uitlopend tot begin 2025 staat de vervanging gepland voor een tweetal bruggen.

Financiën

Voor jaarlijks onderhoud is in de begroting een bedrag van € 70.000 opgenomen. Daarnaast is er nog een krediet van € 700.000 voor de vervanging van kunstwerken beschikbaar gesteld in de Kadernota 2022. De uitvoering van de diverse projecten loopt van 2023 t/m 2027. In het overzicht restantkredieten bij de jaarrekening wordt jaarlijks inzicht gegeven in de bestedingen ten laste van het krediet.

Groen

Beleidskader

Het gemeentelijk beleidskader wordt gevormd door het Groenstructuurplan 2013 en het Bomenbeleidsplan 2014.

De gemeente wil een aantrekkelijke leefomgeving bieden aan haar inwoners en bezoekers. Een groene inrichting door middel van plantsoenen en bomen maakt daar deel van uit.

Kerncijfers

- ongeveer 71 hectare openbaar groen
- ruim 5.400 bomen

Beheer en ontwikkeling

Openbaar groen: De beeldkwaliteit van het openbaar groen is over het algemeen op orde. Het groen buiten de binnenstad wordt onderhouden door Circulus. In het projectplan voor de ontwikkeling van het Hart van Beinum wordt ingezet op het vergroenen van het gebied op een klimaat adaptieve wijze met aandacht voor het creëren van biodiversiteit. Ook bij de ontwikkeling van de toekomstige wijk Wemmerse Woerden worden er diverse maatregelen getroffen om natuur en groen in te passen in het gebied en flora en fauna een "boost" te geven.

Bomen: Bomen vormen een belangrijk onderdeel van onze groenstructuur en aantrekkelijke leefomgeving. Daarnaast heeft de gemeente voor dit onderdeel een wettelijke zorgplicht. We voeren regelmatig veiligheidscontroles uit en houden de bomen veilig met het boomonderhoud zoals snoei. Over het algemeen is het bomenbestand veilig en gezond. Wel is een groot gedeelte van de boomsoort 'gewone es' aangetast door de essentaksterfte en de paardenkastanjes door kastanjabloedingsziekte. Dat heeft vooral grote consequenties voor de essenlanen in het buitengebied en in toenemende mate van individuele essen en paardenkastanjes in de bebouwde kom. Dode bomen worden in het lopende beheer vervangen en daar waar nodig snoeien we essen extra in verband met dood hout. Deze kosten drukken in toenemende mate op het budget boombeheer. Er wordt een nieuwe inventarisatie uitgevoerd om de huidige stand van zaken te kwantificeren. Daarnaast werken we aan een stappenplan om het beleid en verordening van bomen te actualiseren.

Financiën

Voor het onderhoud openbaar groen is € 636.000 opgenomen in de begroting. Voor boombeheer is € 85.000 opgenomen. Beide bedragen zijn inclusief de in de kadernota 2025 opgenomen verhogingen van het budget.

Gebouwen

Beleidskader

Het beheer van het gemeentelijke vastgoed is vastgelegd in het meerjarig onderhoudsplan. In 2023 zijn de geactualiseerde meerjarige onderhoudsplannen vastgesteld. Hierin zijn ook verduurzamingsmaatregelen opgenomen (DJMOP) Op basis van het uitgevoerde onderhoud wordt jaarlijks beoordeeld of komende jaarschijven op hoofdlijnen bijgesteld dienen te worden. Het huidige DMJOP wordt in 2027 volledig geactualiseerd. Uitgangspunt voor de DMJOP's is conditiescore 2 (goed). De conditiescore is een objectieve waarde van de technische staat van een gebouw onder NEN2767. Uitzondering hierop zijn de sportaccommodaties en het gebouw van de Harmonie. Voor deze gebouwen geldt conditiescore 4 (matig) De gebouwen zijn onder conditiescore 4 veilig voor

gebruik. Het grafmonument heeft een conditiescore 5 (slecht). Omdat het gebouw aan de Nieuwstraat 2-4 verkocht zal worden, is hier geen nieuw MJOP voor opgesteld.

In 2016 is het huurprijsbeleid vastgesteld, hierin is o.a. opgenomen dat tenminste een kostprijs dekkende huur in rekening gebracht wordt bij organisaties die ruimtes huren van de Gemeente.

Kerncijfers:

Het gebouwenbestand bestaat momenteel uit 16 objecten waarvan 1 object een grafmonument betreft en 1 object een huurpand betreft. De opvanglocatie in het voormalig schoolgebouw Begoniastraat is toegevoegd aan het gebouwenbestand.

Beheer en ontwikkelingen

In 2023 is het Stadskantoor gereed gemaakt en in gebruik genomen voor de huisvesting van de ambtelijke en bestuurlijke organisatie. In 2024 zijn ook de werkzaamheden op de begane grond voltooid, waarbij ook de publieksbalie, maatschappelijke organisaties, de bibliotheek en het stadsarchief een plek hebben gekregen in het gebouw.

Voor het stadhuis zijn scenario's uitgewerkt op basis waarvan een keuze gemaakt kan worden in het behoud of afstoten van een deel of het gehele complex.

Het pand Nieuwstraat 2-4 (Stadsarchief) en de gymzaal Armgardstraat worden afgestoten, de gymzaal wordt gesloopt. Het pand De Linie 4 wordt gehuurd van Woonservice IJsselland. We zijn in overleg met WIJ voor het beëindigen van de huur dan wel op een andere wijze invulling geven aan het pand.

Financiën

Jaarlijks wordt € 403.000 gestort in de voorziening onderhoud gebouwen. De uitgaven voor groot onderhoud worden direct ten laste van de voorziening geboekt.

Openbare verlichting

Het beleidskader

De openbare verlichting (OV) draagt bij aan een sociaal veilige, verkeersveilige en leefbare situatie tijdens de duisternis (circa 4.100 uur per jaar = 47% van het jaar). Medio 2015 is het beleidsplan openbare verlichting vastgesteld en eind 2016 het beheerplan. In het vastgestelde beleid is onder andere besloten dat er zal worden gewerkt met beeldkwaliteiten, dat er speciale verlichting in de binnenstad wordt aangebracht en dat er zal worden gewerkt aan energiebesparing door dimbare energiezuinige laag vermogende armaturen (veelal led).

Kerncijfers

De omvang van het openbare verlichtingsnet binnen de gemeente bedraagt bijna 2.270 lichtmasten, waarvan momenteel bijna 160 klassieke lichtmasten. Het aandeel van de klassieke lichtmasten zal nog fors stijgen, vanwege eerdergenoemde omvorming.

In Doesburg staan verder ruim 250 masten langs achterpaden; deze zijn eigendom van Woonservice IJsselland, maar worden door de gemeente beheerd.

Het beheer en ontwikkelingen

Het onderhoud van de openbare verlichting wordt uitgevoerd door een extern bedrijf. Het contract omvat een periodieke controle op basis van klachtenregistratie, aan de hand waarvan kapotte lampen worden vervangen en andere kleine gebreken worden hersteld. Daarnaast zorgt dit bedrijf voor de noodzakelijke uitbreidingen en de instandhouding op de langere termijn. Het beheer en onderhoud

van de openbare verlichting is een doorlopend proces, waarbij de gemeente samen met het externe bedrijf werkt aan verbetering van het rendement van de openbare verlichting. Momenteel wordt een groot deel van het openbare verlichtingsareaal vernieuwd, dan wel omgevormd (in de binnenstad van reguliere naar klassieke verlichting). Na de omvorming zal ca. 50% van de masten zijn vernieuwd en ca. 75% van de armaturen.

Financiën

Voor het reguliere onderhoud is € 43.000 opgenomen in de begroting. Daarnaast wordt er jaarlijks € 84.000 gestort in de reserve openbare verlichting. Hiermee wordt gespaard voor toekomstige investeringen.

Speelgelegenheid

Het beleidskader

Voor het beheer en onderhoud is het beleidsplan Spelen, bewegen en ontmoeten Doesburg 2018-2026 van toepassing.

Kerncijfers:

49 speelgelegenheden

357 speeltoestellen

Het beheer en ontwikkelingen

De speeltoestellen worden jaarlijks gecontroleerd en waar nodig gerepareerd.

In het beleidsplan is vastgesteld dat het aantal toestellen en plekken verminderd moet worden, maar wel in samenspraak met de bewoners van de gemeente Doesburg. Hiervoor is een pilotproject gestart. Momenteel wordt hier uitvoering aangegeven in de buurt Noordelijk Molenveld. Daarnaast wordt in Beinum het vervangen van speeltoestellen en -plekken deels meegenomen via het project Naar Buiten in Beinum.

Financiën

Voor het onderhoud is € 26.000 opgenomen in de begroting.

Paragraaf D - Financiering

Paragraaf D | Financiering

Bij financiering gaat het om de vraag hoe de gemeente regelt dat ze steeds voldoende geld heeft om alle rekeningen te kunnen betalen. Dreigt ze tijdelijk te weinig 'in kas' te hebben, dan moet ze lenen. Heeft de gemeente tijdelijk teveel 'in kas', dan is ze verplicht dit geld uit te zetten bij de Staat middels schatkistbankieren. Al deze activiteiten leiden ertoe dat de gemeente een financieringsportefeuille heeft. Die moet worden beheerd om de kosten en risico's te beperken. De kaders voor de uitoefening van de treasuryfunctie zijn door de raad bepaald in de financiële verordening . Deze kaders zijn door het college verder uitgewerkt in een treasurystatuut gemeente Doesburg 2019. De uitoefening van de treasuryfunctie die is opgedragen aan het college van B&W behelst op hoofdlijnen de navolgende activiteiten:

- het aantrekken van voldoende financiële middelen en het uitzetten van overtollige gelden om de programma's binnen de door de Raad vastgestelde kaders van de begroting uit te kunnen voeren;
- het beheersen van de risico's verbonden aan de financieringsfunctie zoals renterisico's, koersrisico's en kredietrisico's (indien van toepassing);
- het zo veel mogelijk beperken van de kosten van eventuele leningen en het bereiken van voldoende rendement op de uitzettingen;
- het beperken van de interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities.

Beleidsvoornemens t.a.v. risicobeheer

In het kader van risicobeheer worden de navolgende uitgangspunten gehanteerd:

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet is bedoeld om het renterisico te beperken met betrekking tot kortlopende financiering (netto vlottende schuld). Het geeft de limiet aan die maximaal gefinancierd mag worden met kort geld en bedraagt 8,5% van de totale lasten bij aanvang van het begrotingsjaar 2025. Binnen de kasgeldlimiet kunnen tijdelijke liquiditeitstekorten worden opgevangen.

	2025
Begrotingstotaal (uitgaven excl. primair resultaat)	49.235.673
Percentage regeling	8,50%
Kasgeldlimiet	4.185.032

Renterisiconorm

De renterisiconorm is bedoeld om het renterisico op langlopende leningen te beperken als gevolg van tussentijdse rente aanpassingen en herfinanciering van langlopende leningen. De rente risiconorm bedraagt 20% van het begrotingstotaal van de lasten bij het begin van het jaar.

		2025
(1)	Renteherzieningen	0
(2)	Aflossingen	600.000
(3)	Renterisico (1+2)	600.000
(4)	Renterisiconorm	9.847.135
(5a)=(4>3)	Ruimte onder renterisiconorm	9.247.135
(5b)=(3>4)	Ruimte boven renterisiconorm	

Berekening renterisiconorm

		2025
(4a)	begrotingstotaal (uitgaven excl. Primair resultaat)	49.235.673
(4b)	percentageregeling	20%
(4)=(4a x 4b/100%)	Renterisiconorm	9.847.135

Verstrekken van leningen en garanties

Bij het verstrekken van leningen op grond van de publieke taak worden zo mogelijk zekerheden of

garanties geëist. In het treasurystatuut van de gemeente Doesburg zijn de volgende criteria opgenomen voor het verstrekken van leningen en garanties:

- De door de gemeente te financieren zaken moeten nodig zijn in het kader van de uitvoering van een publieke taak in de gemeente. Dat wil zeggen dat ze moeten passen binnen en bijdragen aan het gemeentelijk beleid en het openbaar belang. Tevens moet er met de financiering een voor de gemeente relevant maatschappelijk doel worden gediend.
- De te financieren zaken moeten essentieel zijn voor het voortbestaan of het in voldoende mate kunnen functioneren van de aanvrager (functionaliteitscriterium).
- De te financieren zaken moeten in overwegende mate ten goede komen aan de inwoners van de gemeente.
- Een lening wordt niet verstrekt indien de te financieren zaken niet voldoende zekerheid bieden voor verhaal van rente en aflossing van de te verstrekken garantie of lening. Dit betekent dat in geval de te financieren zaak een onroerende zaak is, het recht van hypotheek wordt verleend.

Een overzicht van de verstrekte garanties wordt opgenomen in de jaarrekening bij de toelichting op de balans.

Het uitzetten van overtollige kasmiddelen

Door het Rijk is bepaald dat het uitzetten van overtollige geldmiddelen uitsluitend mag geschieden bij het Rijk zelf, het zogenaamde Schatkistbankieren.

Valutarisicobeheer

Valutarisico's worden uitgesloten door uitsluitend leningen te verstekken, aan te gaan of te garanderen in euro's.

Koersrisicobeheer

De gemeente maakte bij uitzettingen uitsluitend gebruik van rekening courant, spaarrekening, daggeld, deposito's, obligaties en garantieproducten. Op dit moment is dit niet meer aan de orde vanwege de verplichting tot schatkistbankieren.

Ontwikkeling financieringsstructuur

De ontwikkeling van de financieringsstructuur is in onderstaand overzicht opgenomen. Het overzicht laat zien dat het tekort oploopt door de geraamde investeringen en het exploitatie tekort. Dat betekent dat er meer langlopend geleend moet worden.

	2024	2025	2026	2027	2028
Boekwaarde MVA	32.587.775	35.797.778	37.111.945	37.179.357	36.980.501
Boekwaarde FVA	3.832.056	3.730.642	3.628.927	3.526.908	3.427.469
A: Totaal te financieren vaste activa	36.419.831	39.528.420	40.740.872	40.706.264	40.407.969
Algemene reserve	4.969.769	2.271.457	-1.693.942	-5.245.879	-8.479.910
Bestemmingsreserves	21.365.646	20.978.838	20.584.700	20.150.280	19.748.775
Voorzieningen	1.590.904	1.244.762	1.135.458	1.181.043	1.278.619
opgenomen langlopende geldleningen	4.200.000	5.600.000	10.600.000	15.600.000	18.600.000
B: Totaal voor financiering beschikbare vaste passiva	32.126.320	30.095.058	30.626.217	31.685.445	31.147.485
(B-A) Financieringssaldo (+ is overschot; -/- is tekort)	-4.293.511	-9.433.363	-10.114.656	-9.020.820	-9.260.485
	tekort	tekort	tekort	tekort	tekort

Renteresultaat

Renteresultaat en omslagrente	2025
(A) Externe rentelasten over kortlopende en langlopende leningen	117.593
(B) Externe rentebaten over kortlopende en langlopende leningen	46.623
(C) (=A-/-B) saldo rentelasten en rentebaten	70.970
(D) Rente door te berekenen aan grondexploitaties	-
(E) Rente toe te rekenen aan het eigen vermogen	-
(F) (=C+D+E) Totaal raming aan de taakvelden toe te rekenen rente	70.970
(G) Aan de taakvelden toe te rekenen d.m.v. de rente-omslagsystematiek	75.961
(H) (=F-/-G) Verwacht renteresultaat op Taakveld 0.5 Treasury (-/- is rente-voordeel en + is een rentenadeel)	-4.991

Rentelasten moeten worden toegerekend aan taakvelden door middel van omslagrente. De omslagrente wordt berekend door de toe te rekenen rente te delen door de boekwaarde van de vaste activa die integraal zijn gefinancierd.

Paragraaf E - Bedrijfsvoering

Paragraaf E | Bedrijfsvoering

Vanuit de afdeling Externe en Interne Dienstverlening streven we naar het verlenen van de beste dienstverlening aan de stad en gemeentelijke collega's binnen de gegeven omstandigheden. Deze omstandigheden worden enerzijds gevoed door een steeds toenemende hoeveelheid taken en rollen, waarvan de complexiteit toeneemt, in tijden van een steeds krappere arbeidsmarkt. Anderzijds willen we vanuit dienstverleningsperspectief bijdragen aan de pijlers van de Toekomstvisie van Doesburg: een evenwichtig en leeftijdsbestendig woon- en vestigingsklimaat; een verbindende en versterkende sociale aanpak en kwaliteitstoerisme en toegankelijke natuurrecreatie. Ter ondersteuning aan deze pijlers werkt de afdeling Externe en Interne Dienstverlening de komende periode aan twee hoofdthema's:

1. Processen en beheer op orde,
2. Aantrekkelijk werkgeverschap;

Bij de uitwerking van deze thema's is het uitgangspunt of realistisch ambitieniveau om de basis verder op orde te krijgen en te houden.

1. Processen en beheer op orde

De "basis op orde" begint bij goede (proces-)inrichting voor gemeentelijke beheertaken en dienstverlening aan burgers. Het komende jaar maken we een start met het doorlichten van de processen om waar mogelijk efficiënter en effectiever te werken. Een goede ondersteuning van ICT is een voorwaarde hiertoe. Digitalisering neemt alleen maar toe. Deels omdat dit een opgave is voor gemeenten (bv. opslaan en toegankelijk maken van digitale informatie in het e-Depot), deels omdat we er niet aan ontkomen (bv. overgang van applicaties naar een SaaS (Software as a Service) – omgeving), maar vooral omdat dit de dienstverlening aan onze inwoners ten goede komt (ook inwoners van Doesburg kunnen nu afspraken met de publieksbalie inplannen via onze website). We volgen de ontwikkelingen om onze kerntaken uit te kunnen voeren. Zo kunnen bijvoorbeeld e-diensten het de burger makkelijker maken producten van de publieksbalie via de website aan te vragen, terwijl de verwerking ervan in de back office verder kan worden geautomatiseerd.

Het onderzoeken van digitale oplossingen staat het komende jaar centraal. Dit moet worden gezien in het licht van een onderzoek naar de ontwikkelingen die de komende jaren op ons afkomen en de wijze waarop Doesburg hierop kan acteren om dienstverlening aan de inwoners te waarborgen. Aandacht voor al deze facetten is nodig om steeds de juiste informatie tijdig op de juiste plek beschikbaar te hebben. Daartoe zijn informatiebeheer en de zorg voor digitale veiligheid en privacy belangrijke aspecten. We hebben in kaart laten brengen welke ICT-investeringen ons te wachten staan en wat ons dat oplevert. Omdat dit een kostenstijging van Informatisering en Automatisering (I&A) betekent, heeft de raad besloten enkel wettelijke verplichtingen op te volgen of enkel te versaaen wanneer leveranciers op premise applicaties niet meer ondersteunen. Om deze reden zullen we in het komende jaar overgaan op een SaaS versie van onze belastingapplicatie.

Voor wat betreft het versterken van onze beheertaken gaan we inzetten op het structureel in de regio beleggen van advies op gebied van inkoop- en aanbestedingsbeleid. Daarnaast wordt ingezet op verdere invulling van goed gastheerschap richting de maatschappelijke organisaties die in het stadskantoor zijn getrokken. Hiertoe is reeds een facilitair medewerker aangesteld, die samen met de bodes deze taak verder oppakt.

2. Aantrekkelijk werkgeverschap

De in de voorgaande paragraaf beschreven inzet op proces- en beheeroptimalisatie is nodig, maar in het licht van een moeizame arbeidsmarkt lastig. De vraagstukken die op ons afkomen zijn talrijk en worden steeds complexer. Dit is voor Doesburg niet anders dan voor andere gemeenten. Doesburg is een kleine gemeente waar medewerkers over het algemeen een breed takenpakket hebben. We zijn ons ervan bewust dat we als kleine gemeente hetzelfde moeten doen als grotere gemeenten, maar dan met minder mensen. Werken voor Doesburg betekent een brede blik en van meerdere markten thuis zijn. Mogelijk maakt dit Doesburg een aantrekkelijke werkgever. Daarom passen we onze arbeidsmarktcommunicatie en wijze van werven hierop aan. Om een aantrekkelijke werkgever te zijn en te blijven zetten we zoveel mogelijk in op korte en krachtige werving- en selectieprocedures, de ontplooiing van nieuwe en huidige medewerkers en het creëren van een prettige, veilige en duurzame werkomgeving.

Gezien de moeizame arbeidsmarkt zullen we steeds vaker te maken hebben met medewerkers die nog moeten bijleren. Dat vraagt om het goed begeleiden en opleiden van nieuwkomers, wat extra inspanning vraagt van zittende collega's.

Naast het aantrekken van nieuwe mensen willen we collega's ook behouden en minder afhankelijk zijn van externe inhuur. We houden de balans tussen inhuur en vaste medewerkers goed in de gaten. Externe inhuur beperkt zich zoveel mogelijk tot de noodzaak van specialistische kennis. Hiermee verwachten we de loonsom te beteugelen.

Aan de andere kant dienen we kritisch te kijken naar de inschaling van functies ten opzichte van omliggende gemeenten. Als we mee willen op de arbeidsmarkt, dan zullen we een concurrerend functiehuis moeten hebben. Vooralsnog zijn we hier budgettair niet toe uitgerust, dus doen we al het mogelijke binnen de bestaande loonsom.

Gegevens personeel

Personeel

In 2025 bedraagt de formatie voor de ambtelijke organisatie bijna 99 FTE (2024 was afgerond 98 FTE). De loonsom voor 2025 is geraamd op € 9.281.964. In de primitieve begroting 2024 was € 8.681.087 opgenomen. Dit is een aanzienlijke stijging. Dit komt o.a. door de aanpassing loonindexatie conform de uitgangspunten in de kadernota 2025 waarbij is uitgegaan van een percentage van 4,4%. Daarnaast zijn er voor 2025 ook personeelskosten opgenomen die worden gedekt uit externe middelen.

Inhuur derden

Het streven is voor maximaal 15% van de loonsom in te huren. We merken jaarlijks, ondanks de strakke sturing erop, dat de druk op het percentage inhuur toeneemt. Er is een toename van complexe vraagstukken, die vraagt om de inhuur van specialistische kennis. Daarnaast is er schaarste op de arbeidsmarkt, waardoor bepaalde vacatures erg lastig of niet te vervullen zijn.

Paragraaf F - Verbonden partijen

Paragraaf F | Verbonden partijen

In deze paragraaf vindt u een lijst met partijen waarmee de gemeente Doesburg banden is aangegaan ter behartiging van bepaalde publieke belangen. Het gaat hierbij om privaatrechtelijke dan wel publiekrechtelijke organisaties, waarin Doesburg een financieel en een bestuurlijk belang heeft. Van een bestuurlijk belang is sprake indien er zeggenschap bestaat uit hoofde van stemrecht dan wel vertegenwoordiging in het bestuur van de organisatie. Van een financieel belang is sprake als een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag niet verhaalbaar is indien de verbonden partij failliet gaat. Ook als er financiële aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt, is er sprake van een financieel belang. De verbonden partijen worden afzonderlijk toegelicht.

Lijst met verbonden partijen

Hieronder volgt lijst met de partijen verbonden aan de gemeente Doesburg verdeeld naar gemeenschappelijke regelingen, overige verbonden partijen en coöperaties/vennootschappen. Voor de verbonden partijen die een begroting indienen bij de gemeente zijn de beginstand van het eigen- en vreemd vermogen opgenomen.

Verbonden Partijen

Gemeenschappelijke regelingen	Vestigingsplaats
Groene Metropool regio Arnhem-Nijmegen	Arnhem
Veiligheid- en Gezondheidsregio Gelderland Midden	Arnhem
Streekarchivariaat De Liemers en Doesburg	Zevenaar
Omgevingsdienst Regio Arnhem	Arnhem
Bedrijfsvoeringsorganisatie Doelgroepenvervoer Regio Arnhem-Nijmegen (DRAN)	Arnhem
Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Sociaal Domein Centraal-Gelderland (MGR)	Arnhem

Overige verbonden partij	Vestigingsplaats
Euregio Rijn-Waal	Emmerich

Coöperaties/Vennootschappen	Vestigingsplaats
BNG Bank	Den Haag
Alliander	Arnhem
Vitens	Utrecht
Circulus B.V.	Zutphen

Groene metropool regio Arnhem - Nijmegen

Het gemeenschappelijk orgaan is een samenwerkingsverband dat de belangen behartigt van de deelnemende gemeenten in de regio. De focus ligt op het fysieke domein: woningbouw, circulariteit, economie en mobiliteit. Maar ook samenwerking op het gebied van cultuur en toerisme is een aandachtsveld. Het doel van de samenwerking is het realiseren van groei én het versterken van het groene karakter van deze bijzondere regio.

Het draagt bij aan de doelstelling van programma 1 "Een evenwichtig en leeftijdsbestendig woon- en vestigingsklimaat".

Het aandeel van de gemeente is afgerond 1,4%. De lasten worden omgeslagen naar rato van het aantal inwoners per gemeente.

Beleidsvoornemens:

Er zijn geen wijzigingen voorzien in de samenwerking. Het bestaande beleid wordt voortgezet.

Risico's

Het financiële risico is beperkt tot de bijdrage van de gemeente.

Financieel overzicht:

Bron:	Jaar	Eigen vermogen	Vreemd vermogen	Exploitatie-resultaat	Bijdrage gemeente
Jaarrekening	2023	€ 380.937	€ 5.298.904	€ 197.682	€ 89.175
Begroting	2024	€ 100.000	€ 4.712.880	€ 0	€ 107.140
Begroting	2025	€ 100.000	€ 4.929.880	€ 0	€ 111.555

Veiligheid- en Gezondheidsregio Gelderland Midden (VGGM)

De gemeenschappelijke regeling verzorgt voor 16 gemeenten in de regio Midden-Gelderland de regionale brandweer, ambulancezorg en volksgezondheid/GGD.

Het draagt bij aan de doelstelling van programma 1 'Evenwichtig en leeftijdsbestendig woon- en vestigingsklimaat' en programma 2 'Verbindende en versterkende sociale aanpak, in verband met volksgezondheidszorg'.

Het aandeel van de gemeente schommelt rond de 1,5%.

Beleidsvoornemens:

Er zijn geen wijzigingen voorzien in de samenwerking. Het bestaande beleid wordt voortgezet.

Risico's :

Het financiële risico is beperkt. De gemeente draagt bij aan een eventueel tekort in de exploitatie.

Financieel overzicht:

Bron:	Jaar	Eigen vermogen	Vreemd vermogen	Exploitatie-resultaat	Bijdrage gemeente
Jaarrekening	2023	€ 9.309.000	€ 48.887.000	€ 1.730.000	€ 997.000
Begroting	2024	€ 6.527.000	€ 57.090.000	€ 0	€ 1.175.000
Begroting	2025	€ 6.302.000	€ 57.090.000	€ 0	€ 1.282.000

Streekarchivariaat De Liemers en Doesburg

Het Streekarchivariaat De Liemers en Doesburg beheert de archieven van de gemeenten Doesburg, Duiven, Westervoort en Zevenaar. Bij het Streekarchivariaat is veel historisch materiaal beschikbaar over Doesburg.

Het draagt bij aan de doelstellingen van programma 3 'Kwaliteitstoerisme en toegankelijke natuurrecreatie'.

Het aandeel van de gemeente is ongeveer 23%. De kosten van het Streekarchivariaat worden over de deelnemende gemeenten verdeeld op basis van inwoners en naar rato van werktijden.

Beleidsvoornemens:

Er zijn geen wijzigingen voorzien in de samenwerking. Het bestaande beleid wordt voortgezet.

Risico's:

Het financiële risico is beperkt. De gemeente draagt bij aan een eventueel tekort in de exploitatie.

Financieel overzicht:

Bron:	Jaar	Eigen vermogen	Vreemd vermogen	Exploitatie-resultaat	Bijdrage gemeente
Jaarrekening	2023	€ 0	€ 91.954	€ 0	€ 70.634
Begroting	2024	€ 0	€ 47.100	€ 0	€ 89.618
Begroting	2025	€ 0	€ 35.143	€ 0	€ 126.889

Omgevingsdienst Regio Arnhem

De Omgevingsdienst verzorgt namens gemeenten en provincie milieutaken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving. Daarnaast heeft Doesburg ook de verlening van omgevingsvergunningen voor bouwen ondergebracht bij de ODRA.

Het draagt bij aan de doelstellingen van programma 1 'Evenwichtig en leeftijdsbestendig woon- en vestigingsklimaat'.

Het aandeel van de gemeente voor de bouw- en milieutaken is 3%. Er wordt afgerekend op basis van prijs x afgenomen diensten, daarnaast is er een bijdrage in de algemene diensten op basis van een verdeelsleutel.

Beleidsvoornemens:

Er zijn geen wijzigingen voorzien in de samenwerking. Het bestaande beleid wordt voortgezet.

Risico's :

Een financieel risico is aanwezig. De Omgevingsdienst heeft te maken met een aantal economisch/maatschappelijke ontwikkelingen, zoals krapte op de arbeidsmarkt, de woningbouw ambitie, leefbaarheid en de stikstofproblematiek. Daarnaast zijn ook de gevolgen van de invoering van de omgevingswet nog niet duidelijk.

Financieel overzicht:

Bron:	Jaar	Eigen vermogen	Vreemd vermogen	Exploitatie-resultaat	Bijdrage gemeente
Jaarrekening	2023	€ 857.000	€ 7.099.000	€ 144.000	€ 611.000
Begroting	2024	€ 694.000	€ 4.265.000	€ 0	€ 634.000
Begroting	2025	€ 644.000	€ 4.065.000	€ 0	€ 643.700

Doelgroepenvervoer Regio Arnhem-Nijmegen (DRAN)

De vervoersorganisatie behartigt de belangen van de deelnemers met betrekking tot het tot stand brengen, ontwikkelen en in stand houden van een kwalitatief hoogwaardig, herkenbaar, efficiënt en eenvoudig te gebruiken doelgroepenvervoer. Er wordt erop toegezien dat het aanvullend vervoer ook in het buitengebied en de kleine kernen voldoende gewaarborgd is en dat het vervoer optimale aansluiting heeft op het openbaar/vervoer/netwerk.

Het draagt bij aan de doelstellingen van Programma 2 'Verbindende en versterkende sociale aanpak' (WMO, jeugd en onderwijs).

Het aandeel in de overhead is minder dan 2%.

Beleidsvoornemens:

Er zijn geen wijzigingen voorzien in de samenwerking. Het bestaande beleid wordt voortgezet.

Risico's :

In 2024 eindigt de initiële periode van de vervoerscontracten. Gezien de huidige marktomstandigheden (krapte arbeidsmarkt, energieprijzen, investering zero emissie voertuigen) is het zeer reëel om te verwachten dat een aanbesteding zal leiden tot hogere tarieven dan de huidige contractueel overeengekomen tarieven. Er is rekening gehouden met groei van de vraag naar vervoer. waardoor het risico daarvoor laag wordt ingeschat.

Bron:	Jaar	Eigen vermogen	Vreemd vermogen	Exploitatie-resultaat	Bijdrage gemeente
Jaarrekening	2023	€ 0	€ 10.678.180	€ 0	€ 486.406
Begroting	2024	€ 0	€ 12.000.000	€ 0	€ 538.398
Begroting	2025	€ 0	€ 12.000.000	€ 0	€ 638.369

MGR sociaal domein Centraal-Gelderland

De MGR (Modulaire Gemeenschappelijke Regeling) biedt een algemeen kader voor samenwerking op het gebied van het sociaal domein binnen de regio Centraal-Gelderland en voorziet in samenwerkingsmodules. Er wordt deelgenomen aan de modules: Inkoop Zorg, Werkgevers Service Punt (WSP) en Werkgeverschap Sociale Werkvoorziening (WgSW).

Het draagt bij aan de doelstellingen van Programma 2 'Verbindende en versterkende sociale aanpak' (WMO, jeugd en participatiewet).

Het aandeel in de overhead is ruim 2%.

Beleidsvoornemens:

Er zijn geen wijzigingen voorzien in de samenwerking. Het bestaande beleid wordt voortgezet.

Risico's :

Het financiële risico is beperkt. De gemeente draagt bij aan een eventueel tekort in de exploitatie. In de begroting van de MGR is rekening gehouden met loonstijgingen van SW-ers. Dit kan afwijken n.a.v.. CAO ontwikkelingen.

Bron:	Jaar	Eigen vermogen	Vreemd vermogen	Exploitatie-resultaat	Bijdrage gemeente
Jaarrekening	2022	€ 685.000	€ 4.388.000	€ 0	€ 1.833.091
Begroting	2023	€ 676.000	€ 3.133.000	€ 0	€ 1.728.992
Begroting	2024	€ 676.000	€ 2.995.000	€ 0	€ 1.675.959

Euregio Rijn-Waal

De Euregio Rijn-Waal heeft als belangrijkste doel de grensoverschrijdende samenwerking op het gebied van economie en maatschappij te verbeteren en te intensiveren. De Euregio Rijn-Waal brengt partners bij elkaar om gezamenlijke initiatieven te starten en zo gebruik te maken van synergie-effecten.

Het draagt bij aan de doelstellingen van Programma 1 Evenwichtig en leeftijdsbestendig woon- en vestigingsklimaat.³

Het lidmaatschap kost ca. € 3.300

Beleidsvoornemens:

Voortzetting van het bestaande beleid wordt momenteel in beraad genomen.

Risico's :

Het financiële risico is zeer beperkt. De gemeente draagt bij aan een eventueel tekort in de exploitatie.

Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)

Doesburg is aandeelhouder van de BNG. De BNG is de bank voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. Met gespecialiseerde dienstverlening draagt de BNG bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.

De deelneming in aandelen bedraagt 0,05%.

Beleidsvoornemens:

Er zijn geen wijzigingen voorzien in de samenwerking. Het bestaande beleid wordt voortgezet.

Risico's :

Het financiële risico is zeer beperkt. De boekwaarde van de aandelen is € 69.030, in de begroting is het dividend geraamd op € 70.000.

Alliander

Alliander N.V. is de holding van een netwerkbedrijf. De dochterbedrijven zijn netbeheerders voor het transport van (duurzame) energie.

De deelneming in aandelen bedraagt 0,13%.

Beleidsvoornemens:

Er zijn geen wijzigingen voorzien in de samenwerking. Het bestaande beleid wordt voortgezet.

Risico's :

Het financiële risico is beperkt. De boekwaarde van de aandelen is € 8.168, in de begroting is het dividend geraamd op € 100.000. Daarnaast hebben we in 2021 een achtergestelde geldlening verstrekt van € 757.080.

Vitens

Vitens is het waterbedrijf voor ruim 4 miljoen mensen en bedrijven in Friesland, Overijssel, Flevoland, Gelderland en Utrecht.

De deelneming in aandelen bedraagt 0,24%.

Beleidsvoornemens:

Er zijn geen wijzigingen voorzien in de samenwerking. Het bestaande beleid wordt voortgezet.

Risico's :

Het financiële risico is beperkt. De boekwaarde van de aandelen is € 1.996, in de begroting is geen dividend geraamd. Er is al enkele jaren geen dividend uitgekeerd.

Circulus

Circulus verzorgt het afvalbeheer en verricht diensten in de openbare ruimte voor klantgemeenten, die ook aandeelhouder zijn. Het werkgebied van Circulus-Berkel bestaat uit de gemeenten Apeldoorn, Bronckhorst, Brummen, Deventer, Doesburg, Epe, Lochem, Zutphen en Voorst. De activiteiten worden uitgevoerd op basis van individuele afspraken met gemeenten, met als gezamenlijk doel een duurzame leefomgeving.

Het draagt bij aan de doelstellingen van Programma 1 Evenwichtig en leeftijdsbestendig woon- en vestigingsklimaat.

De deelneming in aandelen bedraagt 2,44%.

Beleidsvoornemens:

Er zijn geen wijzigingen voorzien in de samenwerking. Het bestaande beleid wordt voortgezet.

Risico's :

Het financiële risico is beperkt. De boekwaarde van de aandelen is € 22.235, In de begroting is geen dividend geraamd.

Paragraaf G - Grondbeleid

Paragraaf G | Grondbeleid

1. Doesburg kiest voor een sturend grondbeleid

Op 4 juli 2024 is de Nota Grondbeleid Doesburg 2024 vastgesteld. In deze nota is de beleidskeuze gemaakt voor het toepassen van Sturend Grondbeleid, met een voorkeur voor een faciliterende rol. Sturend Grondbeleid gaat uit van een manier van werken die door de tijdige inzet van grondbeleidsinstrumenten leidt tot de tijdige bestuurlijk gewenste verandering in het ruimtelijk grondgebruik. Sturend Grondbeleid is een concept dat kan worden toegepast op elke willekeurige locatie en kan worden aangepast aan iedere specifieke situatie. Doesburg neemt in ontwikkelingen bij voorkeur een regisserende rol en toont zich daarbij bereid om met ontwikkelaars, bouwers en corporaties op voet van gelijkheid te onderhandelen en samen te werken. Een optimale onderhandelingspositie wordt gecreëerd door zo effectief mogelijk gebruik te maken van het aan gemeenten beschikbaar gestelde grondbeleidsinstrumentarium.

Over dit grondbeleidsinstrumentarium:

Met de Omgevingswet (Ow) die per 1 januari 2024 in werking is getreden, zijn alle wetten, regels en afspraken voor de fysieke leefomgeving geïntegreerd in één stelsel. De Ow heeft als doel het omgevingsrecht en de dienstverlening voor de fysieke leefomgeving beter te laten aansluiten op de wensen vanuit de samenleving: sneller, eenvoudiger en beter. Er wordt meer in vertrouwen gewerkt en de Ow biedt een basis voor meer participatie en maatwerk. De juridische instrumenten voor grondbeleid onder de Ow zijn grotendeels overgenomen uit bestaande wetten:

- de regeling van het voorkeursrecht vervangt de Wet voorkeursrecht gemeenten.
- de regeling van onteigening vervangt de onteigeningswet.
- de regeling kostenverhaal vervangt de Afdeling grondexploitatie uit de Wro (Wet ruimtelijke ontwikkeling).

Indien er niet, niet tijdig of niet op voor de gemeente acceptabele voorwaarden tot overeenstemming kan worden gekomen, kan de realisatie van een nieuwe functie aldus worden afgedwongen door het inzetten van een of meerdere van de hierboven genoemde wettelijke instrumenten.

2. Stand van zaken met betrekking tot de verschillende ontwikkelingen

I. De woningbouwontwikkelingen op middellange termijn

A. Toekomstvisie Doesburg 2040

De toekomstvisie: "Doesburg Duidelijk Duurzaam Door" van juni 2021 speelt in op een aantal serieuze uitdagingen, die het gemeentebestuur met haar burgers en bedrijven wil aangaan. Inzet is het behoud van een toekomstbestendige, leefbare en vitale stad. Dit wil zij bereiken via drie elkaar versterkende hoofdkeuzes:

1. Een evenwichtig en leeftijdsbestendig woon- en vestigingsklimaat
2. Verbindende en versterkende sociale aanpak
3. Kwaliteitstoerisme en toegankelijke natuurrecreatie

Een uitgevoerde analyse van Doesburgs sterke en zwakke punten vormt in belangrijke mate de basis voor de vastgestelde visie. Doesburg heeft inwoners en bezoekers veel te bieden, zoals een mooi historisch centrum, veel cultuur, verschillende natuurgebieden, én IJssel en Oude IJssel, waarvan de oevers op sommige plekken zijn ingericht voor recreatief (mede) gebruik. Inwoners zijn trots op hun gemeente en voelen zich ermee verbonden. Een fijne en prettige constatering, maar dit mag geen reden zijn om “achterover te leunen”. Uit dezelfde analyse blijkt namelijk ook dat:

- Doesburg steeds meer ouderen krijgt, waardoor de vraag naar wonen met zorg verder toeneemt.
- Er in verhouding veel inwoners zijn die helaas moeten leven van bijstand of een minimum inkomen.
- De verduurzaming van woning en woonomgeving nog forse inspanningen vraagt.

Omdat per wijk verschilt wat er aan bovenstaande punten speelt, dreigen grote ongewenste ongelijkheden te ontstaan: tussen de wijken en binnen groepen inwoners. Dit vraagt de komende jaren onze volle aandacht. Met onderkenning van “onze” kracht en van “onze” zwakheden wordt gewerkt aan een leefbare en levendige stad, die is voorbereid op de toekomst. Zo kan met (vervangende) nieuwbouw de eenzijdigheid van woningbouw in de verschillen wijken worden verkleind. Met slimme oplossingen kan wonen met zorg beter worden ondersteund en met goed doordachte herinrichtingen van openbare ruimtes kan het “ontmoeten” worden bevorderd.

Het streven naar een evenwichtig en leeftijdsbestendig woon- en vestigingsklimaat kan mede door nieuwbouw worden bereikt. Met nieuwbouw kunnen bewoners met middeninkomens, op zoek naar huur- en koopwoningen in het middensegment worden bediend, hetgeen zorgt voor doorstroming. Maar ook richten we ons op vestigers. Daarvoor bouwen we die woningen die nu in onze stad zijn ondervetegenwoordigd.

De ambities uit deze toekomstvisie hebben hun vertaalslag gekregen in de woonzorgwelzijnvisie Doesburg 2024-2028.

B. Woonzorgwelzijnvisie Doesburg 2024-2030

In de Woonzorgwelzijnvisie Doesburg 2024-2030 zijn de prioriteiten van het lokale woonbeleid in al zijn facetten voor de komende jaren vastgelegd. De visie (vastgesteld door de gemeenteraad in zijn vergadering van 4 juli 2024) geeft niet alleen inhoud en richting aan de ontwikkelingen op de woningmarkt. In samenhang met wonen wordt ook bezien wat nu en in de nabije toekomst gewenst is op het gebied van zorg en welzijn. Daarbij wordt qua programma concreet ingezet op de komende vijf tot zeven jaar, met een doorkijk richting 2040. De gemeente baseert zich daarbij in belangrijke mate op het [Woning-behoefteonderzoek Doesburg 2022-2040](#).

Er is een groot landelijk tekort aan woonruimte. Dit geldt ook voor de Groene Metropoolregio (GMR), waar Doesburg deel van uitmaakt. Ook van Doesburg wordt verwacht dat zij een bijdrage levert in het wegwerken van het tekort aan woningen, in die zin dat zij naast de lokale behoefte aan woningen ook gaat bouwen voor vestigers. Vestigers zijn gewenst om het betrekkelijk hoge voorzieningenniveau in stand te houden. Het kan er ook voor zorgen dat Doesburg een bevolkingsomvang houdt van minimaal 11.000 inwoners. Deze nieuwe woningen (die tevens zorgen voor doorstroming) worden met name gebouwd in het centrum van Beinum en uitbreidingwijk Wemmerse Woerden.

Doesburg heeft te maken met een gestaag groeiende groep ouderen, waarvan een deel in zijn laatste levensfase passende huisvesting met zorg behoeft. Ook deze groep wordt scherp in het vizier gehouden. Met stakeholders wordt bezien op welke wijze invulling kan worden gegeven aan de

toenemende vraag naar wonen met zorg. Maar ook wil de gemeente met partijen bouwen aan een krachtige gemeenschap. Dit in het besef dat een structurele, integrale wijkgerichte aanpak kan helpen om de gezondheid en participatie van mensen te verbeteren.

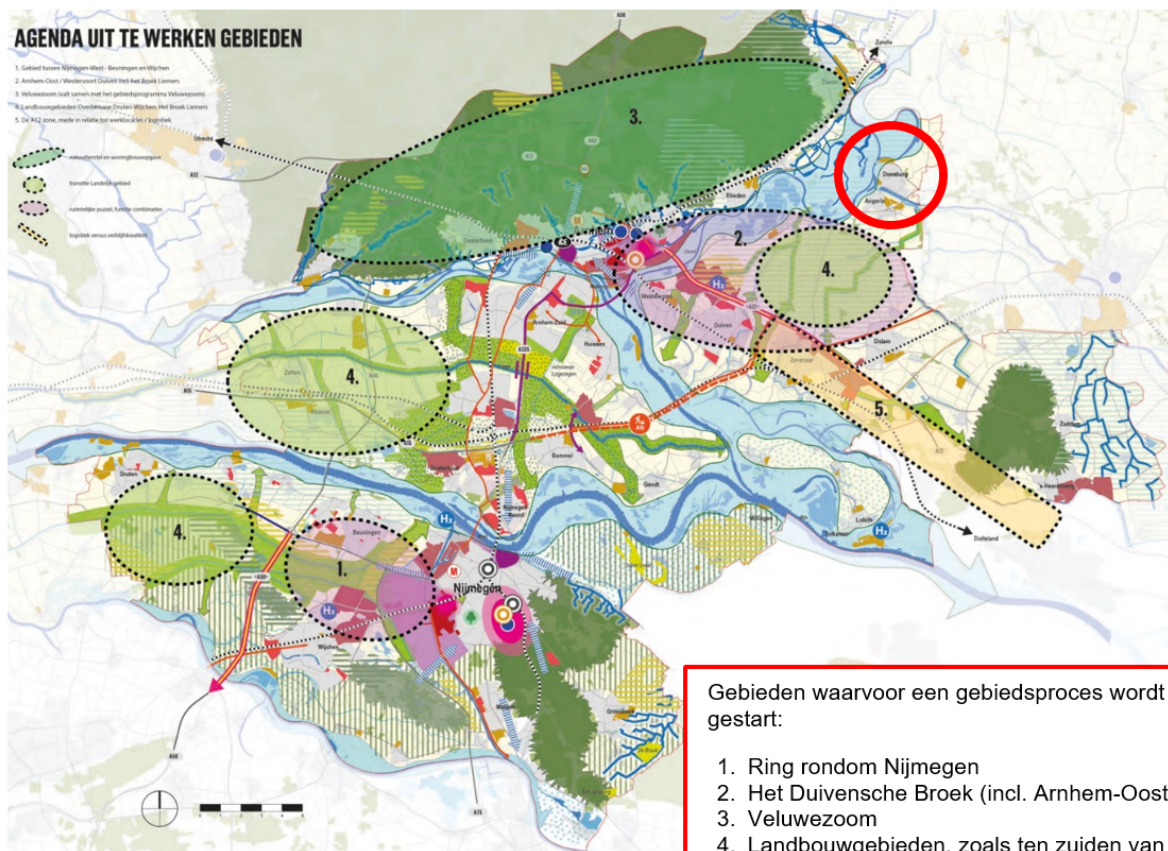
C. Gebiedsuitwerking Liemerse Gemeenten

Binnen de kaders van de door alle regiogemeenten vastgestelde Verstedelijkingsstrategie Groene Metropoolregio wordt gewerkt aan een gebiedsuitwerking voor de Liemerse gemeenten.

Gemeenten worden aangespoord tempo te maken met de bouw van woningen. Het woningtekort op nationaal niveau, maar ook op regionaal niveau, is aanzienlijk. Zo moeten er in de Groene Metropool Regio tot 2040 circa 100.000 woningen worden bijgebouwd, waarvan het merendeel in Arnhem-Oost, Nijmegen-West en Foodvalley-Zuid. Alle betrokkenen zijn zich ervan bewust dat het hier om een gigantische operatie gaat, waarbij de afspraak is dat nieuwbouw niet ten koste mag gaan van natuurwaarden. Het wordt aldus voortdurend zoeken naar de juiste balans tussen enerzijds stedelijke ontwikkeling en anderzijds een ontspannen leefkwaliteit, kortweg samengevat onder het motto: "Meer landschap, meer stad".

Binnen de Liemers ligt de focus op verdichting rondom de spoorzones - de kernen Westervoort, Duiven, Zevenaar en Didam - en het versterken van het groen blauwe raamwerk. In het groenblauwe raamwerk zullen de opgaven vanuit de RES, water en landbouw een plek krijgen evenals de wensen vanuit recreatie, natuur en landschap.

Kaartje uit de nota Regioarrangement Groene Metropoolregio : "Meer Stad, meer Landschap"

Ook van Doesburg wordt gevraagd om naar “vermogen” een bijdrage te leveren in het wegwerken van het woningtekort. Kansen doen zich voor om met name op uitbreidingslocatie Wemmerse Woerden nog enkele honderden woningen toe te voegen aan de huidige voorraad van afgerond 5430 woningen (peildatum 1-1-2024). Met nieuwbouw in met name het lage en middensegment, wordt invulling gegeven aan de ambitie om met name jonge gezinnen aan Doesburg te (blijven) binden.

2. (potentiële) ontwikkelingslocaties

Woningbouwprojecten:

nr.	Naam locatie	Prognose eindresultaat	(vermoedelijk) jaar van realisatie:
1.	Centrumplan Beinum	Positief	2032
2.	Wemmerse Woerden	Neutraal	2035
3.	Vervanging eengezinswoningen De Ooi (Flora 23)	Neutraal	2026

De locaties nader beschouwd:

1. Centrumplan Beinum

De wijk Beinum wordt verder uitgebreid en dat vraagt een ‘meegroeïend’ winkelcentrum. De voorgenomen herinrichting biedt kansen voor woningbouw en voorziet in een uitbreiding van het winkelvloeroppervlak van de supermarkt. Omdat de wijk Beinum nauwelijks appartementen heeft, wordt op deze locatie met name hierop ingezet, waarbij deze woningen zowel geschikt zijn voor ouderen als jongeren. In 2024 zijn de stedenbouwkundige kaders en het beeldkwaliteitplan vastgesteld. Ook zijn de kosten en te verwachten opbrengsten doorgerekend en vervat in een eerste financiële grondexploitatie. Deze exploitatie laat een positief bedrijfsresultaat zien. Het streven is om nog in 2025 een ontwikkelaar te contracteren, die tevens het bouw- en woonrijp maken van deze ontwikkelingslocatie voor zijn rekening neemt. Met de beoogde ontwikkelaar wordt een anterieure overeenkomst gesloten. Nadat hiervoor de handtekeningen zijn gezet kan de financiële grondexploitatie formeel worden afgesloten en kan er een bestemming worden gevonden voor het netto te behalen bedrijfsresultaat. De bouw van woningen, supermarkt en voorzieningen gebeurt in meerdere fasen. De inschatting is dat op z'n vroegst in 2032 de transformatie is voltooid en de door de ontwikkelaar ingerichte openbare ruimte terug kan worden geleverd aan de gemeente.

2. Wemmerse Woerden

Nadat in 2024 het stedenbouwkundig plan en beeldkwaliteitplan voor de realisatie van ruim 300 woningen is vastgesteld - werkt de ontwikkelaar gestaag aan het verkrijgen van de nodige omgevingsvergunning(en). Verwachting is dat in de loop van 2025 de procedure tot het wijzigen van het omgevingsplan kan worden opgestart. Afspraken over bouwprogramma, de wijze waarop het

openbaar gebied in opdracht en voor rekening van de ontwikkelaar woonrijp wordt gemaakt en afspraak over de door de ontwikkelaar aan de gemeente verschuldigde kostenverhaalsbijdrage zijn contractueel vastgelegd. Op 14 hectare -nu nog agrarische gronden- worden in verschillende prijsklassen en zowel in de koop- als huursfeer woningen gebouwd. Met deze bouw wordt invulling gegeven aan de ambitie om meer balans te krijgen in de woningvoorraad, daarbij doelend op de Toekomstvisie Doesburg 2040. Een voorzichtige inschatting is dat de eerste woningen op z'n vroegst in 2026 worden gebouwd. Afhankelijk van de vraag naar woningen kunnen dan rond 2035 de laatste woningen worden opgeleverd.

3. Vervanging 59 eengezinswoningen wijk De Ooi (Flora23)

In 2023 is Stichting Woonservice IJsselland gestart met de 1e fase van de in totaal 59 te vervangen gedateerde eengezinswoningen in wijk De Ooi. Gelijkijdig met de bouw wordt de openbare ruimte aangepakt. Daarbij wordt optimaal gebruik gemaakt van de koppelkansen. De openbare ruimte rondom de woningen -waarvoor we als gemeente aan de lat staan- wordt zoveel mogelijk duurzaam klimaatadaptief ingericht. Ook de riolering, daterend uit de jaren '60, wordt (deels) vervangen, waarbij een apart riool voor de afvoer van regenwater wordt aangelegd. De Stichting Woonservice IJsselland levert een financiële bijdrage in de aanpak van de openbare ruimte.

De eerste fase vervangende nieuwbouw aan de Betulastraat en Notenstraat is in 2024 opgeleverd. Voor de tweede fase – vervangende nieuwbouw aan de Ribesstraat, Prunusstraat en Van Tuijplein – is in 2024 een opdrachtnemer gecontracteerd. Streven is rond de jaarwisseling 2025-2026 deze woningen op te leveren, waarna aansluitend in opdracht van de gemeente de openbare ruimte rondom deze woningen wordt heringericht.

Van de 59 te slopen eengezinswoningen komen er 38 terug naast circa 46 zogenaamde nultredenwoningen (levensloopbestendige woningen en appartementen) geschikt voor 1- en 2-persoonshuishoudens. Met dit programma wordt ingespeeld op de toenemende behoefte aan woningen voor alleenstaanden en stellen (zonder kinderen).

Paragraaf H - Wet Open Overheid

Inleiding

Wet Open Overheid (Woo)

In de Wet Open Overheid is bepaald dat bestuursorganen zich moeten verantwoorden in de begroting en de jaarrekening hoe zij rekening houden met de met de bepalingen uit deze wet in beleid en uitvoering. De Woo is sinds 1 mei 2022 van kracht en is de opvolger van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob). De Woo gaat uit van het recht op informatie van de inwoner dat de overheid actief openbaar maakt of op aanvraag kan verstrekken. Daarom moet de overheid, volgens de Woo, haar informatie zodanig op orde brengen, beheren en ontsluiten dat altijd en tijdig de juiste informatie kan worden gevonden of op aanvraag kan worden verstrekt. Er is een gefaseerde invoering van te publiceren documenttypen per informatiecategorie. De fasering moet nog officieel worden vastgesteld bij Koninklijk Besluit. Op welke platforms documenten worden gepubliceerd is nog onduidelijk.

Woo en Doesburg

Op 1 mei 2022 is de Wet open overheid (Woo) in werking getreden om te zorgen dat overheidsinformatie beter vindbaar, uitwisselbaar en eenvoudig te ontsluiten is. Hoofdonderdelen van de Woo zijn: passieve openbaarmaking (op verzoek), actieve openbaarmaking en het op orde

brengen van de informatiehuishouding. De actieve openbaarmaking verplicht ons om in fases 11 informatiecategorieën openbaar te maken. Het is nog niet duidelijk welke informatiecategorie wanneer openbaar moet zijn. De Rijksoverheid maakt dit later bekend. We volgen deze landelijke fasering zoveel mogelijk.

Overigens maken wij al diverse zaken actief openbaar. Denk aan de raadsstukken, vastgestelde verordeningen, beleidsregels, organisatiegegevens en dergelijke. Naast het actief openbaar maken kan iedereen altijd vragen om bepaalde informatie (op verzoek) openbaar te maken. We gaan hier uiteraard in mee, maar zijn ons bewust van de druk die dit op de ambtelijke organisatie kan leggen. Een belangrijke randvoorwaarde voor een goede invoering van de Woo is dat de informatiehuishouding op orde is. De verbetering van de informatiehuishouding is bij ons niet nieuw, maar mede onder invloed van zaakgericht werken en digitalisering moeten nog stappen worden gezet, bijvoorbeeld rond het bewaren en toegankelijk maken van digitale informatie in een e-depot (digitale archiefbewaarploaats).

Financiële begroting

Overzicht lasten en baten en toelichting

Overzicht lasten en baten en toelichting

De onderstaande tabel geeft alle baten en lasten per programma weer uit de jaarrekening 2023 en de primaire begroting 2024 en 2025 inclusief de toe te delen reserve mutaties. De reservemutaties zijn (conform BBV-richtlijnen) verdeeld over de programma's en verdeeld in structureel en incidenteel.

01 Evenwichtig en leeftijdsbestendig woon- en vestigingsklimaat	R2023	B2024	B2025
Lasten	10.436	9.314	10.661
Baten	5.762	4.746	5.108
Saldo van baten en lasten	-4.674	-4.568	-5.553
Onttrekking aan reserve	947	352	674
Toevoeging aan reserve	907	691	541
Saldo programma 01	-4.634	-4.907	-5.420

bedragen * €1.000

02 Verbindende en versterkende sociale aanpak	R2023	B2024	B2025
Lasten	23.969	22.242	27.948
Baten	8.579	4.823	7.479
Saldo van baten en lasten	-15.390	-17.419	-20.469
Onttrekking aan reserve	441	136	348
Toevoeging aan reserve	493	132	132
Saldo programma 02	-15.442	-17.415	-20.253

bedragen * €1.000

03 Kwaliteitstoerisme en toegankelijke natuurrecreatie	R2023	B2024	B2025
Lasten	1.437	1.102	1.050
Baten	873	587	587
Saldo van baten en lasten	-564	-515	-463
Onttrekking aan reserve	18	-	-
Toevoeging aan reserve	25	-	-
Saldo programma 03	-571	-515	-463

bedragen * €1.000

04 Bestuur en organisatie	R2023	B2024	B2025
Lasten	8.427	7.967	8.445
Baten	610	367	430
Saldo van baten en lasten	-7.817	-7.600	-8.015
Onttrekking aan reserve	124	34	43
Toevoeging aan reserve	100	5	5
Saldo programma 04	-7.793	-7.571	-7.977

bedragen * €1.000

Algemene dekkingsmiddelen	R2023	B2024	B2025
Lasten	232	434	454
Baten	30.095	30.404	31.869
Saldo van baten en lasten	29.863	29.970	31.415
Onttrekking aan reserve	-	-	-
Toevoeging aan reserve	-	-	-
Saldo Algemene dekkingsmiddelen	29.863	29.970	31.415

bedragen * €1.000

Totaal programma's en dekkingsmiddelen	R2023	B2024	B2025
---	--------------	--------------	--------------

Lasten	44.501	41.059	48.558
Baten	45.919	40.927	45.473
Saldo van baten en lasten	1.418	-132	-3.085
Onttrekking aan reserve	1.530	522	1.065
Toevoeging aan reserve	1.525	828	678
Geraamd resultaat	1.423	-438	-2.698

bedragen * €1.000

In programma's zijn de volgende kosten opgenomen:	R2023	B2024	B2025
Kosten overhead (programma 4)	7.221	6.773	7.123
bedrag heffing vennootschapsbelasting	-42	-	-
bedrag voor onvoorzien (Algemene dekkingsmiddelen)	19	55	55

bedragen * €1.000

Incidentele baten en lasten

Hieronder volgt een overzicht van de incidentele lasten die in de begroting zijn opgenomen met een korte toelichting en verwijzing naar het P&C document waarin het voor het eerst is opgenomen. Er zijn geen incidentele baten. Bedragen < € 15.000 worden niet toegelicht.

Programma 1	2025	2026	2027	2028	bron
Energie transitie	100.000				KN 2024
Energie transitie	75.000	75.000	75.000	75.000	Begroting 2025
Nationaal isolatieprogramma	50.000	50.000	40.000		Begroting 2025
Invoering omgevingswet	50.000	50.000	50.000	50.000	Begroting 2025
Mutatie reserve (onttrekking)	-175.000	-175.000	-165.000	-125.000	Begroting 2025
Totaal	100.000	-	-	-	

- Aanvullend op de klimaat en energiemiddelen die wij ontvangen van het Rijk is er voor 2025 extra geld beschikbaar gesteld om de energietransitie te realiseren. Daarnaast zijn er nog te besteden middelen in de bestemmingsreserve "uitvoeringskosten klimaat" voor de periode tot 2030. Van de gereserveerde middelen nemen we jaarlijks € 75.000 op in de begroting.

- In 2023 is € 150.000 beschikbaar gesteld voor het nationaal isolatieprogramma. Het gaat om een meerjarig uitvoeringprogramma, dat vanaf 2023 in meerdere tranches wordt aangevuld met een specifieke uitkering vanuit de rijksoverheid. Hiervoor is een bestemmingsreserve gevormd. We gaan ervan uit dat de gereserveerde middelen de komende jaren worden ingezet.

- In de begroting is rekening gehouden met extra kosten voor de invoering van de omgevingswet. Hiervoor is een bestemmingsreserve gevormd. Wij nemen in de begroting € 50.000 extra jaarlijkse lasten op, te dekken uit de reserve.

Programma 2	2025	2026	2027	2028	bron
Beschermd wonen lasten	221.850	100.000	100.000	100.000	Begroting 2025
Beschermd wonen baten	-221.850				Begroting 2025
Mutatie reserve (onttrekking)		-100.000	-100.000	-100.000	Begroting 2025
Totaal	-	-	-	-	

- In 2025 ontvangen wij nog eenmalig een vergoeding voor de transformatie van beschermd wonen. Eventueel niet bestede middelen worden toegevoegd aan de bestemmingsreserve beschermd wonen. Voor de jaren daarna ramen we jaarlijks € 100.000 lasten. Deze lasten worden gedekt uit de bestemmingsreserve

- Om de problemen bij jeugdigen eerder en laagdrempeliger op te pakken loopt er in 2024 een pilot met een praktijkondersteuner bij de huisartsen (POH-er). Doel is een daling van de instroom naar de jeugd-GGZ te realiseren. Dit is beter voor de jeugdige zelf. Bij een geslaagde pilot zouden de lasten van de POH-er zich gecompenseerd worden door de besparing op duurdere zorg.

Programma 3	2025	2026	2027	2028	bron
Uitvoeringsprogramma koersnota toerisme	100.000	110.000	80.000		KN 2024/KN 2025
Opzetten e-depot	23.000				KN 2025
Totaal	123.000	110.000	80.000	-	

- Voor projecten die voortvloeien uit de speerpunten van de Koersnota Toerisme is extra geld beschikbaar gesteld voor de periode 2024-2026. Met het uitvoeren van het uitvoeringsprogramma kan de basis op orde worden gebracht en wordt een basis gelegd voor verdere ontwikkeling in de toekomst. Daarnaast is voor de pijler "Kwaliteitstoerisme en toegankelijke natuurrecreatie" extra budget beschikbaar gesteld voor de periode 2025 t/m 2027 voor het opbouwen en verstevigen van deze pijler om uitvoering te geven aan de toeristische visie zoals die door de raad is vastgesteld in september 2023.

- Voor het opzetten van een e-depot bij het SALD is incidenteel extra geld nodig. Met het e-depot wordt voldaan aan wet- en regelgeving en kan de digitale informatie duurzaam worden bewaard.

Programma 4	2025	2026	2027	2028	bron
Vrij budget per lijn	40.000				Integrale afweging begr.2023
stadsfotograaf	3.000				Integrale afweging begr.2023
Totaal	43.000	-	-	-	

- Voor incidentele activiteiten/projecten is € 10.000 per programma beschikbaar voor het college.
- In de eerste wijziging op de begroting 2023 - 2026 is extra geld opgenomen voor de stadsfotograaf voor 3 jaar (t/m 2025).

Programma Algemene dekkingsmiddelen	2025	2026	2027	2028	bron
Als incidenteel aan te merken korting algemene uitkering	440.000				

Totaal incidentele lasten	706.000	110.000	80.000	-	
----------------------------------	----------------	----------------	---------------	----------	--

Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

In onderstaand overzicht zijn de structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves opgenomen. Wij gaan ervan uit dat alle mutaties een structureel karakter hebben omdat de stortingen geen einddatum hebben en de onttrekkingen vooral betrekking hebben op dekking kapitaallasten en onderhoud.

Omschrijving	Saldo eind 2024	Toevoeging	Onttrekking	Saldo eind 2025
Arbeidsvoorwaardenmaatregelen	36.858	5.104	2.500	39.462
Bestemmingsreserve kapitaallasten	15.658.105		600.241	15.057.864
Openbare verlichting	109.957	83.941		193.898
Huisvestering Onderwijs (IHP)	238.436	32.145		270.581
Vervanging speeltoestellen	38.704	413		39.117
BUIG budget (Inkomensdeel WWB)	750.000	100.000	212.000	638.000
Groot onderhoud kapitaalgoederen	85.840	16.600	16.600	85.840
Rehabilitatie van wegen	1.366.219	200.000	58.783	1.507.436
Bestemmingsreserve wegen	1.248.135	240.113		1.488.248
Totaal	19.532.254	678.316	890.124	19.320.446

Gehanteerde algemene technische uitgangspunten

Algemene technische uitgangspunten

Bij de samenstelling van de programmabegroting 2025-2028 zijn behoudens relevante specifieke begrotingsvoorstellen 2025-2028 de navolgende algemene uitgangspunten gehanteerd:

> IJkpunt

De programmabegroting 2025-2028 is opgesteld op basis van het tot en met de kadernota 2025 vastgestelde beleid en dus inclusief de bij de kadernota 2025 gehonoreerde begrotingsvoorstellen 2025-2028.

> Materieel sluitende begroting

Het uitgangspunt is een structureel sluitende meerjarenbegroting.

> Onvoorzien

De post onvoorzien is evenals voorgaande jaren gesteld op een vast bedrag van € 15.000.

> **Rentepercentages**

In de begroting 2025 zijn mede op basis van de actuele rentetarieven van de BNG (27 maart 2024) de navolgende rentepercentages gehanteerd:

- Financieringstekort (debetrente BNG) 5%
- Financieringsoverschot (rente rekening courant schatkist stand 27 maart 2024) 3,9%
- Rente eigen financieringsmiddelen (bespaarde rente) 0%
- Rente lang geld (lineair 25 jaar) 3,33%

> **Algemene uitkering uit het gemeentefonds**

De algemene uitkering uit het gemeentefonds is in de begroting 2025-2028 geraamd op basis van de mei circulaire 2024 en de aantallen maatstaven, zoals hierna opgenomen onder de bijlage "Basisgegevens algemene uitkering gemeentefonds".

> **Algemene prijsstijgingen**

Voor de in de begroting 2025 op te nemen ramingen is ten opzichte van de actuele ramingen 2024 op basis van het Centraal Economisch Plan (CEP 2024 raming februari 2024 prijs materiële overheidsconsumptie IMOC) van het Centraal Plan Bureau (CPB) uitgegaan van een algemene prijsstijging van 2,2% om daarmee onze koopkracht in stand te kunnen houden.

> **Verbonden partijen**

De bijdragen aan verbonden partijen zijn gebaseerd op de meest recente beschikbare begrotingen van deze partijen.

> **Salarislasten eigen personeel**

De salarislasten zijn in de begroting 2025 gebaseerd op het salarispeil 2024 verhoogd met een percentage van 4,4% op basis van het CEP 2024 van het CPB (geraamde loonstijging in 2025 t.o.v. 2024 raming februari 2024 loonvoet sector overheid).

> **Opbrengsten belastingen, heffingen en leges**

Bij de raming van de opbrengst van de gemeentelijke heffingen/belastingen/leges is, m.u.v. de rioolheffing en de afvalstoffenheffing, rekening gehouden met een algemene tariefstijging van 3,3%. Dit is een gewogen gemiddelde van de prijsstijgingen (gewicht 50%) en de salarisstijgingen (gewicht 50%). Ook de tarieven voor de toeristenbelasting en de parkeerheffingen zijn op dit percentage gebaseerd. De tarieven voor de rioolrechten zijn gebaseerd op het Watertakenplan Olburgen 2023-2027 en de tarieven voor de afvalstoffenheffing zijn gebaseerd op een 100% kostendekkingspercentage.

> **Constante prijzen**

De meerjarenramingen 2025-2028 zijn gebaseerd op basis van het prijspeil per 1 januari 2025 en opgesteld in constante prijzen.

> **Kapitaallasten nieuwe investeringen**

Bij de berekening van de kapitaallasten van nieuwe investeringen is voor wat betreft de rentecomponent uitgegaan van de begrote marktrente van lang geld te weten 3,33%. De

afschrijvingslast is op basis van artikel 12 van de vigerende financiële verordening bepaald en begroot met ingang van het dienstjaar volgend op het jaar waarin de investering gerealiseerd wordt.

> **Subsidies en inkomensoverdrachten**

De subsidies en inkomensoverdrachten voor 2025 zijn geraamd op basis van het niveau van 2024, vermeerderd met het inflatiepercentage van 2,2%.

> **Stortingen in voorzieningen**

De stortingen in de voorzieningen zijn gebaseerd op de meest actuele beheerplannen.

> **Saldering reserves**

De dotatie en onttrekking van enkele bestemmingsreserves gebeurt op begrotingsbasis budgettair neutraal (dotatie gelijk aan onttrekking) of op basis van een realistische planning (bestemmingsreserve kapitaallasten). Op rekeningbasis wordt op basis van het werkelijke saldo gedoteerd, dan wel onttrokken.

Het gaat hierbij om de volgende bestemmingsreserves:

- bestemmingsreserve kapitaallasten.
- bestemmingsreserve rehabilitatie wegen.
- bestemmingsreserve groot onderhoud kapitaalgoederen.

> **Toerekening apparaatslasten**

Apparaatslasten worden toegekend aan taakvelden en aan te activeren investeringen op basis van de meest actuele urenplanningen.

> **Dividend**

Het dividend is geraamd op basis van het gemiddelde gerealiseerde dividend over de afgelopen jaren.

Uiteenzetting financiële positie

Uiteenzetting financiële positie

De uiteenzetting van de financiële positie geeft inzicht in de financiën van het begrotingsjaar. Het bevat een raming van de begrote resultaat van het vastgestelde beleid, geeft inzicht in de begrote begin- en eindbalans en bevat een overzicht van het EMU saldo. Daarnaast is een overzicht opgenomen van de nieuwe investeringen en de reserves en voorzieningen.

	2025
Totaal programma's en dekkingsmiddelen	
Lasten	48.557.359
Baten	45.472.239
Saldo van baten en lasten	-3.085.120
Onttrekking aan reserve	1.065.124
Toevoeging aan reserve	678.316
Begrotingsaldo	-2.698.312

Geprognostiseerde balans begrotingsjaar	31-12-2024	31-12-2025
(im) Materiële vaste activa	32.587.775	35.797.778
Financiële vaste activa: Kapitaalverstrekkingen	101.430	101.430
Financiële vaste activa: Leningen	3.730.626	3.629.212
Totaal Vaste Activa	36.419.831	39.528.420
Voorraden: Onderhanden werk		0
Uitzettingen <1 jaar	6.000.000	6.000.000
Liquide middelen	500.000	500.000
Overlopende activa	1.600.000	1.600.000
Totaal Vlottende Activa	8.100.000	8.100.000
Totaal Activa	44.519.831	47.628.420
Passiva		
Eigen vermogen		
Algemene reserve	6.590.520	4.969.769
Bestemmingsreserves	21.365.646	20.978.838
Nog te bestemmen resultaat	-1.620.751	-2.698.312
Voorzieningen	1.590.904	1.244.762
Vaste schuld	4.200.000	5.600.000
Totaal Vaste Passiva	32.126.320	30.095.058
Vlottende schuld	6.393.511	11.533.363
Overlopende passiva	6.000.000	6.000.000
Totaal Vlottende Passiva	12.393.511	17.533.363
Totaal Passiva	44.519.831	47.628.420

EMU saldo

In de begroting moet de berekening van het EMU saldo worden opgenomen. Het EMU saldo is het geraamde saldo van de ontvangsten en uitgaven berekend op transactiebasis en overeenkomstig de voorschriften van het Europese systeem van nationale en regionale rekeningen in de Europese Unie.

Omschrijving	2024	2025	2026
Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves	-2.452	-3.085	-4.360
Mutatie (im)materiële vaste activa	4.026	3.210	1.314
Mutatie voorzieningen	-810	-346	-109
Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	-277	-	-
Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa	-	-	-
Berekend EMU-saldo	-7.011	-6.641	-5.783

(bedragen x € 1.000)

Investeringskredieten

Deze lijst geeft een overzicht van de investeringen in de periode 2025-2028. Het gaat hierbij o.a. om investeringen uit het watertakenplan, rehabilitatie wegen, openbare verlichting en vervangingsinvesteringen. De afschrijvingslasten van deze investeringen zijn verwerkt in de begroting.

Overzicht Investeringskredieten		
Omschrijving	Jaar van investering	Investeringsbedrag
Openbare verlichting	2024-2025	300.000
Rehabilitatie Koppelweg	2024-2025	935.000
Skatebaan jongeren	2025	150.000
Toegankelijke ontmoetingsruimte buiten	2025	100.000
Rehabilitatieplan Oranjesingel	2025	1.450.000
Gemaal De Ooi	2025	100.000
Afronding Vitale binnenstad Kloostertuin	2025	71.000
Investeringen Watertakenplan	2025	450.000
Vervanging bestelauto's	2025	65.000
Project Flora 23- fase 2	2025-2026	721.000
Project Flora 23 riolering	2025-2026	330.000
Vervangen elektrische installaties riolering	2025-2026	100.000
Ontwikkeling Turfhaven	2025-2026	58.000
Relinen + vervangen riolering Kraakselaan	2025-2027	800.000
Civiele kunstwerken	2025-2028	506.000
Investeringen Watertakenplan	2026	450.000
Vervanging elektrotrucks-tractor	2026	75.000
Verkeersmaatregelen centrumpoorten	2026-2027	1.929.000
Kraakselaan	2026-2027	644.000
Investeringen Watertakenplan	2027	450.000
ABB wegen, 2e fase	2027-2028	699.000
Fietspad Didamseweg	2028	314.000
Investeringen Watertakenplan	2028	450.000
Overige investering	2028	1.000.000

Reserves en voorzieningen

De reserves kunnen worden onderverdeeld in de algemene reserve en de bestemmingsreserves. Een bestemmingsreserve is een reserve waaraan de gemeenteraad een bepaalde bestemming heeft gegeven. De algemene reserve bestaat uit componenten van het eigen vermogen waaraan de gemeenteraad geen bepaalde bestemming heeft gegeven. Kenmerkend voor reserves is dat ze:

- worden gevormd door bestemming van het resultaat;
- vrij besteedbaar zijn;
- tot het eigen vermogen behoren.

Voorzieningen behoren tot het vreemde vermogen en worden gevormd wegens:

- verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs in te schatten;
- op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is in te schatten;
- kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren.

Voorzieningen moeten precies de omvang hebben van de achterliggende verplichting of risico. Zo mogen niet kleiner maar ook niet groter zijn. De primitieve begrote stand en het verloop van de reserves en voorzieningen.

In onderstaande overzicht zijn de begrote mutaties op de reserves en voorzieningen weergegeven. De beginstand 2025 is gebaseerd op de begroting 2024.

Algemene Reserve	Saldo 01-01-2025	vermeerderingen	verminderingen	Saldo 31-12-2025
Algemene Reserve	6.590.520			6.590.520
Jaarrekeningresultaat	-			-
Begrotingsresultaat	-1.620.751		2.698.312	-4.319.063
Totaal Algemene reserve (incl. begrotingsresultaat)	4.969.769	-	2.698.312	2.271.457

Bestemmingsreserves	Saldo 01-01-2025	vermeerderingen	verminderingen	Saldo 31-12-2025
Arbeidsvoorwaardenmaatregelen	36.858	5.104	2.500	39.462
Bestemmingsreserve kapitaallasten	15.658.105		600.241	15.057.864
Mobiliteitsfonds parkeercapaciteit	110.623			110.623
Openbare verlichting	109.957	83.941		193.898
Huisvestering Onderwijs (IHP)	238.436	32.145		270.581
Vervanging speeltoestellen	38.704	413		39.117
BUIG budget (Inkomensdeel WWB)	750.000	100.000	212.000	638.000
Groot onderhoud kapitaalgoederen	85.840	16.600	16.600	85.840
Overgehevelde middelen	-			-
BR Beschermd wonen (K)	382.344			382.344
BR Omgevingswet (K)	300.000		50.000	250.000
BR Nationaal isolatieprogramma (K)	140.000		50.000	90.000
BR Uitvoeringskosten klimaat (K)	420.000		75.000	345.000
Bestemmingsreserve Digitaal Werken	54.535			54.535
Rehabilitatie van wegen	1.366.219	200.000	58.783	1.507.436
Bestemmingsreserve wegen	1.248.135	240.113		1.488.248
Bestemmingsreserve Wachtgeld	388.453			388.453
Bestemmingsreserve SW bedrijven	37.438			37.438
Totaal bestemmingsreserve	21.365.646	678.316	1.065.124	20.978.838
Totaal Reserves	26.335.415	678.316	3.763.436	23.250.295

Voorzieningen	Saldo 01-01-2025	vermeerderingen	verminderingen	Saldo 31-12-2025
VRZ Onderhoud gemeentelijke gebouwen	97.925	384.820	448.855	33.890
VRZ Wachtgeldverplichtingen	39.306			39.306
Voorziening verlofsparen	16.752			16.752
VRZ Vervangingsinvestering riolering	13.796	187.243	187.243	13.796
Vrz. middelen derden afvalstoffenheffing (K)	188.098		10.926	177.172
VRZ riolering middelen derden (K)	647.335		271.181	376.154
VRZ Onderhoud Turfhaven	128.137			128.137
VRZ Pensioen Wethouders 3019(K)	459.555			459.555
Totaal voorzieningen	1.590.904	572.063	918.205	1.244.762

Meerjarenraming 2025-2028

Meerjarenraming

De meerjarenraming geeft inzicht in de financiële positie voor de drie jaren volgend op het begrotingsjaar gebaseerd op het vastgestelde beleid tot en met de kadernota 2024. Vanaf 2026 is er sprake van een zeer negatief resultaat als gevolg van de korting op het gemeentefonds. Een eventuele oplossing van het "ravijn" is doorgeschoven naar een nieuw kabinet.

	2026	2027	2028
Totaal programma's en dekkingsmiddelen			
Lasten	46.460.320	46.419.576	46.305.741
Baten	42.100.783	42.433.219	42.670.205
Saldo van baten en lasten	-4.359.537	-3.986.357	-3.635.536
Onttrekking aan reserve	1.072.454	1.112.736	1.079.821
Toevoeging aan reserve	678.316	678.316	678.316
Begrotingsaldo	-3.965.399	-3.551.937	-3.234.031
waarvan incidenteel	110.000	80.000	-
structureel begrotingsaldo	-3.855.399	-3.471.937	-3.234.031
Geprognostiseerde balans	31-12-2026	31-12-2027	31-12-2028
(im) Materiële vaste activa	37.111.945	37.179.357	36.980.501
Financiële vaste activa: Kapitaalverstrekkingen	101.430	101.430	101.430
Financiële vaste activa: Leningen	3.527.497	3.425.478	3.326.039
Totaal Vaste Activa	40.740.872	40.706.264	40.407.969
Voorraden: Onderhanden werk	0	0	0
Uitzettingen <1 jaar	6.000.000	6.000.000	6.000.000
Liquide middelen	500.000	500.000	500.000
Overlopende activa	1.600.000	1.600.000	1.600.000
Totaal Vlottende Activa	8.100.000	8.100.000	8.100.000
Totaal Activa	48.840.872	48.806.264	48.507.969
Passiva			
Eigen vermogen			
Algemene reserve	2.271.457	-1.693.942	-5.245.879
Bestemmingsreserves	20.584.700	20.150.280	19.748.775
Nog te bestemmen resultaat	-3.965.399	-3.551.937	-3.234.031
Voorzieningen	1.135.458	1.181.043	1.278.619
Vaste schuld	10.600.000	15.600.000	18.600.000
Totaal Vaste Passiva	30.626.217	31.685.445	31.147.485
Vlottende schuld	12.214.656	11.120.820	11.360.485
Overlopende passiva	6.000.000	6.000.000	6.000.000
Totaal Vlottende Passiva	18.214.656	17.120.820	17.360.485
Totaal Passiva	48.840.872	48.806.264	48.507.969

EMU saldo

In onderstaand overzicht is de ontwikkeling van het EMU saldo weergegeven voor 2026-2028

EMU-saldo	2026	2027	2028
Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves	-4.360	-3.986	-3.636
Mutatie (im)materiële vaste activa	1.314	67	-199
Mutatie voorzieningen	-109	46	98
Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	-	-	-
Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa	-	-	-
Berekend EMU-saldo	-5.783	-4.007	-3.339

(bedragen x € 1.000)

Reserves en voorzieningen

In onderstaand overzicht is het verloop van de reserves en voorzieningen in de meerjarenraming opgenomen.

Omschrijving	Saldo eind 2025	Mutaties	Saldo eind 2026	Mutaties	Saldo eind 2027	Mutaties	Saldo eind 2028
Algemene Reserve	6.590.520	-	6.590.520	-	6.590.520	-	6.590.520
Jaarrekeningresultaat	-	-	-	-	-	-	-
Begrotingsresultaat	-4.319.063	-	-8.284.462	-	-11.836.399	-	-15.070.430
		3.965.399		3.551.937		3.234.031	
Totaal Algemene reserve (incl. begrotingsresultaat)	2.271.457	-	-1.693.942	-	-5.245.879	-	-8.479.910
		3.965.399		3.551.937		3.234.031	
Arbeidsvoorwaardenmaatregelen	39.462	2.604	42.066	2.604	44.670	2.604	47.274
Bestemmingsreserve kapitaallasten	15.057.864	-611.951	14.445.913	-611.722	13.834.191	-603.263	13.230.928
Mobiliteitsfonds parkeercapaciteit	110.623	-	110.623	-	110.623	-	110.623
Openbare verlichting	193.898	83.941	277.839	83.941	361.780	83.941	445.721
Huisvestering Onderwijs (IHP)	270.581	32.145	302.726	32.145	334.871	32.145	367.016
Vervanging speeltoestellen	39.117	413	39.530	413	39.943	413	40.356
BUIG budget (Inkomensdeel WWB)	638.000	-	638.000	-	638.000	-	638.000
Groot onderhoud kapitaalgoederen	85.840	-	85.840	-	85.840	-	85.840
Overgehevelde middelen	-	-	-	-	-	-	-
BR Beschermd wonen (K)	382.344	-100.000	282.344	-100.000	182.344	-100.000	82.344
BR Omgevingswet (K)	250.000	-50.000	200.000	-50.000	150.000	-50.000	100.000
BR Nationaal isolatieprogramma (K)	90.000	-50.000	40.000	-40.000	-	-	-
BR Uitvoeringskosten klimaat (K)	345.000	-75.000	270.000	-75.000	195.000	-75.000	120.000
Bestemmingsreserve Digitaal Werken	54.535	-	54.535	-	54.535	-	54.535
Rehabilitatie van wegen	1.507.436	133.597	1.641.033	83.086	1.724.119	67.542	1.791.661
Bestemmingsreserve wegen	1.488.248	240.113	1.728.361	240.113	1.968.474	240.113	2.208.587
Bestemmingsreserve Wachtgeld	388.453	-	388.453	-	388.453	-	388.453
Bestemmingsreserve SW bedrijven	37.438	-	37.438	-	37.438	-	37.438
Totaal bestemmingsreserve	20.978.838	-394.138	20.584.700	-434.420	20.150.280	-401.505	19.748.775
Totale reserve	23.250.295	-	18.890.758	-	14.904.401	-	11.268.865
		4.359.537		3.986.357		3.635.536	

Omschrijving	Saldo eind 2025	Mutaties	Saldo eind 2026	Mutaties	Saldo eind 2027	Mutaties	Saldo eind 2027
VRZ Onderhoud gemeentelijke gebouwen	33.890	161.491	195.381	258.565	453.946	258.565	712.511
VRZ Wachtgeldverplichtingen	39.306	-	39.306	-	39.306	-	39.306
Voorziening verlofsparen	16.752	-	16.752	-	16.752	-	16.752
VRZ Vervangingsinvestering riolering	13.796	-	13.796	-	13.796	-	13.796
Vrz. middelen derden afvalstoffenheffing (K)	177.172	-	177.172	-	177.172	-	177.172
VRZ riolering middelen derden (K)	376.154	-270.795	105.359	-212.980	-107.621	-160.989	-268.610
VRZ Onderhoud Turfhaven	128.137	-	128.137	-	128.137	-	128.137
VRZ Pensioen Wethouders 3019(K)	459.555	-	459.555	-	459.555	-	459.555
Totale VRZ	1.244.762	-109.304	1.135.458	45.585	1.181.043	97.576	1.278.619

Bijlagen

Bestuurlijke structuur

Bestuurlijke structuur

Gemeenteraad

Stadspartij Doesburg (5 zetels)

- Dhr. A.P.E. van der Beek (fractievoorzitter)
- Dhr. D.J.C.A.M. van Sommeren
- Mevr. N.R.M. Vree
- Dhr. G.A. Albers
- Dhr. R. Kiburg

PvdA/GroenLinks (3 zetels)

- Mevr. M.E.C.S. de Groot (fractievoorzitter)
- Dhr. B.T. Bauhuis
- Mevr. E. Meester

SP (2 zetels)

- Mevr. N.L.E. Hammink (fractievoorzitter)
- Dhr. R.R. Tuhuteru

D66 (2 zetels)

- Dhr. H.R. Westra (fractievoorzitter)
- Mevr. R.A. Tekin

VVD (2 zetels)

- Dhr. W.G. Eenstroom (fractievoorzitter)
- Mevr. M. Kampen

CDA (1 zetel)

- Dhr. W.T. Robbertsen (fractievoorzitter)

College van burgemeester en wethouders 2022-2026 en gemeentesecretaris

De samenstelling en portefeuillevdeling van het college van burgemeester en wethouders is als volgt:

Burgemeester Loes van der Meijs-van de Laar

- Pijler 4 Bestuur en organisatie

Taakvelden:

- Bestuur
- Overhead

- Burgerzaken
- Openbare orde en veiligheid
- Crisisbeheersing en brandweer

Wethouder Birgit van Veldhuizen, stadspartij Doesburg

- Pijler 1 Evenwichtig en leeftijdsbestendig woon- en vestigingsklimaat

Taakvelden:

- Parkeerbelasting
- Verkeer en vervoer
- Parkeren
- Economische havens en waterwegen
- Openbaar vervoer
- Sportbeleid en activering
- Sportaccommodaties
- Media
- Openbaar groen en (openlucht) recreatie
- Riolering
- Afval
- Milieubeheer
- Begraafplaatsen en crematoria
- Ruimtelijke ordening
- Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)
- Wonen en bouwen
- Financiën
- Gemeentelijk vastgoed

Wethouder Bart Elbers (VVD)

- Pijler 2 Verbindende en versterkende sociale aanpak

Taakvelden:

- Openbaar basisonderwijs
- Onderwijshuisvesting
- Onderwijsbeleid en leerlingenzaken
- Wijkteams
- Inkomensregelingen
- Begeleide participatie
- Arbeidsparticipatie
- Maatwerkvoorzieningen (WMO)
- Maatwerkdienstverlening 18+
- Maatwerkdienstverlening 18-
- Geëscaleerde zorg 18+
- Geëscaleerde zorg 18-
- Volksgezondheid

Wethouder Stan Hillenaar, CDA

- Pijler 3 Kwaliteitstoerisme en toegankelijke natuurrecreatie

Taakvelden:

- Recreatieve havens
- Economische ontwikkeling

- Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen
- Economische promotie
- Cultuurpresentatie, -productie en -participatie
- Musea
- Cultureel erfgoed
- Samenkracht en burgerparticipatie

Gemeentesecretaris Peter Werkman

- Leiding geven aan en eindverantwoordelijk voor de ambtelijke organisatie
- Organisatieontwikkeling
- Verbetering dienstverlening

Lasten en baten per taakveld

Lasten en baten per taakveld

Exploitatie	Realisatie 2023	BGR 2024 na wijziging	Prim.Begr.2025[2025]	Prim.Begr.2026[2025]	Prim.Begr.2027[2025]	Prim.Begr.2028[2025]
Lasten						
0.1 Bestuur	926.907	1.110.669	1.064.680	1.064.680	1.064.680	1.064.680
0.10 Mutaties reserves	1.525.842	828.317	678.316	678.316	678.316	678.316
0.2 Burgerzaken	324.666	389.989	402.826	402.824	402.821	402.821
0.4 Overhead	7.474.922	7.037.392	7.261.898	7.235.106	7.166.891	7.149.663
0.5 Treasury	24.949	48.196	118.196	188.196	188.196	188.196
0.61 OZB woningen	181.037	262.277	273.695	273.695	273.695	273.695
0.62 OZB niet-woningen	6.669	27.077	28.233	28.233	28.233	28.233
0.63 Parkeerbelasting	1.812	0	0	0	0	0
0.64 Belastingen Overig	66.999	59.821	67.290	67.290	67.290	67.290
0.8 Overige baten en lasten	20.183	85.000	85.000	45.000	45.000	45.000
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	-42.465	0	0	0	0	0
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	742.434	832.920	905.460	905.588	905.587	905.587
1.2 Openbare orde en veiligheid	279.798	442.420	561.368	561.347	561.303	561.303
2.1 Verkeer en vervoer	1.230.465	1.558.713	1.837.628	1.911.257	1.978.214	1.993.757
2.2 Parkeren	207.821	98.323	99.434	86.218	86.218	85.004
2.3 Recreatieve havens	119.398	87.584	88.482	89.044	89.039	89.039
2.4 Economische havens en waterwegen	0	0	0	0	0	0
2.5 Openbaar vervoer	744	2.056	2.056	2.056	2.056	2.056
3.1 Economische ontwikkeling	175.706	331.451	247.528	247.528	247.528	247.528
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	13.574	4.473	4.513	4.511	4.506	4.506
3.4 Economische promotie	313.573	468.869	335.224	345.219	315.208	235.208
4.1 Openbaar basisonderwijs	10.246	47.410	83.838	83.838	83.838	83.838
4.2 Onderwijshuisvesting	40.562	150.942	154.872	152.323	152.323	152.323
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	1.104.661	666.959	1.007.758	1.051.758	1.051.758	1.051.758
5.1 Sportbeleid en activering	378.737	243.636	270.823	270.823	270.823	270.823
5.2 Sportaccommodaties	719.483	643.280	686.228	686.322	686.321	686.321

Exploitatie	Realisatie 2023	BGR 2024 na wijziging	Prim.Begr.2025[2025]	Prim.Begr.2026[2025]	Prim.Begr.2027[2025]	Prim.Begr.2028[2025]
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	48.927	28.328	28.405	28.464	28.464	28.464
5.4 Musea	198.994	129.665	152.164	129.164	129.164	129.164
5.5 Cultureel erfgoed	566.428	189.740	193.338	196.837	196.836	196.836
5.6 Media	242.027	240.186	249.093	249.093	249.093	249.093
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	1.226.244	907.861	1.063.352	1.068.517	1.068.299	1.068.299
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	2.329.041	1.253.804	3.136.379	1.037.093	1.037.093	1.037.093
6.2 Wijkteams	641.124	1.201.145	1.256.477	1.256.477	1.256.477	1.256.477
6.3 Inkomensregelingen	6.692.160	5.651.970	6.157.825	6.157.825	6.157.825	6.157.825
6.4 Begeleide participatie	1.577.259	1.774.610	1.779.909	1.797.572	1.797.572	1.797.572
6.5 Arbeidsparticipatie	1.052.941	833.767	925.113	925.113	925.113	925.113
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	576.450	691.732	720.682	741.682	741.682	741.682
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	3.420.837	3.822.587	4.065.468	3.943.618	3.943.618	3.943.618
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	5.972.939	5.771.843	7.824.593	7.846.053	7.846.053	7.846.053
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	64.218	168.015	171.469	171.469	171.469	171.469
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	24.070	106.755	45.112	45.112	45.112	45.112
7.1 Volksgezondheid	462.333	575.793	618.104	618.104	618.104	618.104
7.2 Riolering	926.097	971.859	1.106.636	1.162.811	1.163.687	1.172.751
7.3 Afval	1.554.237	1.386.468	1.495.777	1.495.768	1.495.747	1.495.747
7.4 Milieubeheer	790.485	1.018.899	503.591	403.591	393.591	353.591
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	138.344	97.286	92.203	92.204	92.165	92.165
8.1 Ruimtelijke ordening	404.050	385.527	295.023	295.350	295.350	295.350
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	278.981	12.163	12.823	12.823	12.823	12.823
8.3 Wonen en bouwen	989.342	1.137.073	1.076.793	1.082.724	1.082.711	1.082.711
Totaal Lasten	46.026.249	43.784.850	49.235.675	47.138.636	47.097.892	46.984.057
Baten						
0.1 Bestuur	0	70.000	0	0	0	0
0.10 Mutaties reserves	1.529.980	2.349.442	1.065.124	1.072.454	1.112.736	1.079.821
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	0	438.110	2.698.312	3.965.399	3.551.937	3.234.031

Exploitatie	Realisatie 2023	BGR 2024 na wijziging	Prim.Begr.2025[202 5]	Prim.Begr.2026[202 5]	Prim.Begr.2027[202 5]	Prim.Begr.2028[202 5]
0.2 Burgerzaken	147.587	139.917	156.535	156.535	156.535	156.535
0.4 Overhead	253.855	135.529	139.009	139.009	139.009	139.009
0.5 Treasury	356.091	231.623	290.584	366.466	366.466	366.466
0.61 OZB woningen	1.851.045	1.896.878	1.959.475	1.959.475	1.959.475	1.959.475
0.62 OZB niet-woningen	484.542	508.314	525.088	525.088	525.088	525.088
0.63 Parkeerbelasting	697.274	593.048	593.048	593.048	593.048	593.048
0.64 Belastingen Overig	148.596	157.503	161.988	161.988	161.988	161.988
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	27.610.674	27.841.546	29.222.190	27.811.190	28.142.735	28.370.657
0.8 Overige baten en lasten	607	0	0	0	0	0
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	12.487	7.838	7.838	7.838	7.838	7.838
1.2 Openbare orde en veiligheid	12.787	10.057	10.057	10.057	10.057	10.057
2.1 Verkeer en vervoer	75.201	33.330	53.330	53.330	53.330	53.330
2.3 Recreatieve havens	75.256	114.246	114.246	114.246	114.246	114.246
2.4 Economische havens en waterwegen	0	149	0	0	0	0
3.1 Economische ontwikkeling	38.443	0	0	0	0	0
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	4.947	5.828	5.828	5.828	5.828	5.828
3.4 Economische promotie	384.112	429.910	443.374	443.374	443.374	443.374
4.2 Onderwijshuisvesting	12.986	11.300	11.300	11.300	11.300	11.300
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	382.988	5.000	305.000	305.000	305.000	305.000
5.1 Sportbeleid en activering	260.782	83.334	83.334	83.334	83.334	83.334
5.2 Sportaccommodaties	61.354	61.131	61.131	61.131	61.131	61.131
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	0	0	0	0	0	0
5.4 Musea	23.088	6.840	0	0	0	0
5.5 Cultureel erfgoed	347.507	30.348	23.348	23.348	23.348	23.348
5.6 Media	11.540	0	0	0	0	0
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	3.907	3.633	133	133	133	133
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	2.559.579	0	2.205.000	122.449	122.449	122.449
6.3 Inkomensregelingen	4.584.607	4.389.979	4.597.729	4.809.729	4.809.729	4.809.729

Exploitatie	Realisatie 2023	BGR 2024 na wijziging	Prim.Begr.2025[2025]	Prim.Begr.2026[2025]	Prim.Begr.2027[2025]	Prim.Begr.2028[2025]
6.4 Begeleide participatie	-25.000	0	0	0	0	0
6.5 Arbeidsparticipatie	368.355	67.093	11.000	11.000	11.000	11.000
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	8.664	17.340	17.340	17.340	17.340	17.340
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	648.781	331.850	331.850	110.000	110.000	110.000
7.1 Volksgezondheid	37.915	0	0	0	0	0
7.2 Riolering	1.408.656	1.486.855	1.682.401	1.738.464	1.739.355	1.748.419
7.3 Afval	1.886.964	1.878.946	2.009.646	2.009.646	2.009.646	2.009.646
7.4 Milieubeheer	275.730	0	0	0	0	0
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	73.626	75.781	78.231	78.231	78.231	78.231
8.1 Ruimtelijke ordening	5.593	847	875	875	875	875
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	553.612	3.964	3.964	3.964	3.964	3.964
8.3 Wonen en bouwen	274.892	367.341	367.367	367.367	367.367	367.367
Totaal Baten	47.449.611	43.784.850	49.235.675	47.138.636	47.097.892	46.984.057
Resultaat	1.423.362	0	0	0	0	0

Overzicht financiële tabellen na bezuinigingen/maatregelen

Overzicht financiële tabellen na bezuinigingen/maatregelen

De bezuinigingen/maatregelen hebben een grote invloed op de cijfers die in diverse tabellen in de financiële begroting zijn opgenomen. Om het inzicht te vergroten van de effecten van deze bezuinigingen/maatregelen worden in de onderstaande tabellen de cijfers weergegeven na verwerking van deze bezuiniging/maatregelen.

	2025	2026	2027	2028
Totaal programma's en dekkingsmiddelen				
Lasten	47.161.859	44.194.820	44.079.076	43.965.241
Baten	45.971.739	42.682.583	43.093.019	43.330.005
Saldo van baten en lasten	-1.190.120	-1.512.237	-986.057	-635.236
Onttrekking aan reserve	1.065.124	1.072.454	1.112.736	1.079.821
Toevoeging aan reserve	553.316	553.316	553.316	553.316
Begrotingssaldo	-678.312	-993.099	-426.637	-108.731
waarvan incidenteel	706.000	110.000	80.000	-
structureel begrotingssaldo	27.688	-883.099	-346.637	-108.731

Geprognostiseerde balans	31-12-2025	31-12-2026	31-12-2027	31-12-2028
(im) Materiële vaste activa	35.797.778	37.111.945	37.179.357	36.980.501
Financiële vaste activa: Kapitaalverstrekkingen	101.430	101.430	101.430	101.430
Financiële vaste activa: Leningen	3.629.212	3.527.497	3.425.478	3.326.039
Totaal Vaste Activa	39.528.420	40.740.872	40.706.264	40.407.969
Vorraden: Onderhanden werk	0	0	0	0
Uitzettingen <1 jaar	6.000.000	6.000.000	6.000.000	6.000.000
Liquide middelen	500.000	500.000	500.000	500.000
Overlopende activa	1.600.000	1.600.000	1.600.000	1.600.000
Totaal Vlottende Activa	8.100.000	8.100.000	8.100.000	8.100.000
Totaal Activa	47.628.420	48.840.872	48.806.264	48.507.969
Passiva				
Eigen vermogen				
Algemene reserve	4.969.769	4.291.457	3.298.358	2.871.721
Bestemmingsreserves	20.903.838	20.434.700	19.925.280	19.448.775
Nog te bestemmen resultaat	-678.312	-993.099	-426.637	-108.731
Voorzieningen	1.244.762	1.135.458	1.181.043	1.278.619
Vaste schuld	5.600.000	8.600.000	9.600.000	10.000.000
Totaal Vaste Passiva	32.040.058	33.468.517	33.578.045	33.490.385
Vlottende schuld	9.588.363	9.372.356	9.228.220	9.017.585
Overlopende passiva	6.000.000	6.000.000	6.000.000	6.000.000
Totaal Vlottende Passiva	15.588.363	15.372.356	15.228.220	15.017.585
Totaal Passiva	47.628.420	48.840.872	48.806.264	48.507.969

EMU-saldo	2025	2026	2027	2028
Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves	-1.140	-1.462	-936	-585
Mutatie (im)materiële vaste activa	3.210	1.314	67	-199
Mutatie voorzieningen	-346	-109	46	98
Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	-	-	-	-
Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa	-	-	-	-
Berekend EMU-saldo	-4.696	-2.885	-957	-288

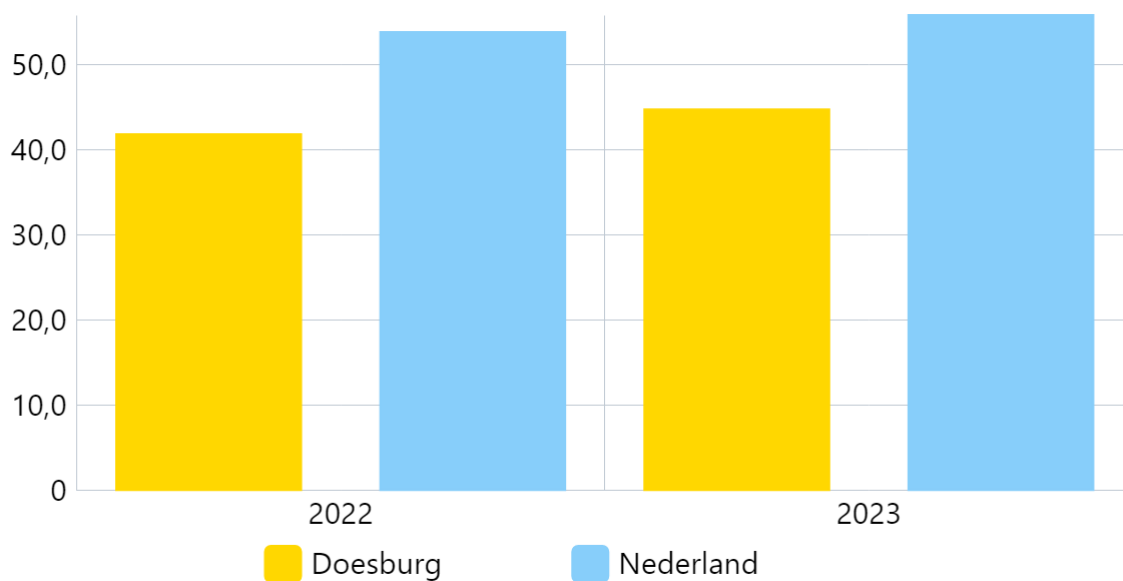
(bedragen x € 1.000)

Kengetallen	B2025	B2026	B2027	B2028
Netto schuldquote	28,5%	37,2%	38,8%	39,0%
Netto schuldquote gecorrigeerd met verstrekte leningen	20,6%	28,9%	30,9%	31,4%
Solvabiliteitsrisico	52,9%	48,6%	46,7%	45,8%
Grondexploitatie	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Structurele exploitatieruimte	-0,9%	-2,1%	-0,8%	-0,3%
Belastingcapaciteit	113,0%	113,0%	113,0%	113,0%

Beleidsindicatoren en statistieken

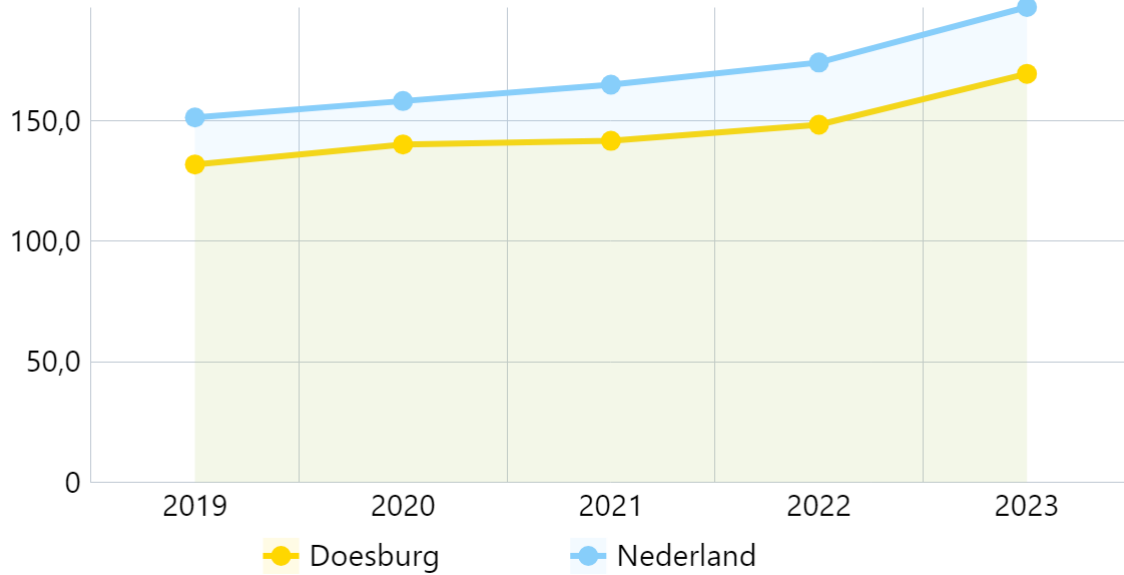
Economie

Funciemenging %

Bron: WSJG

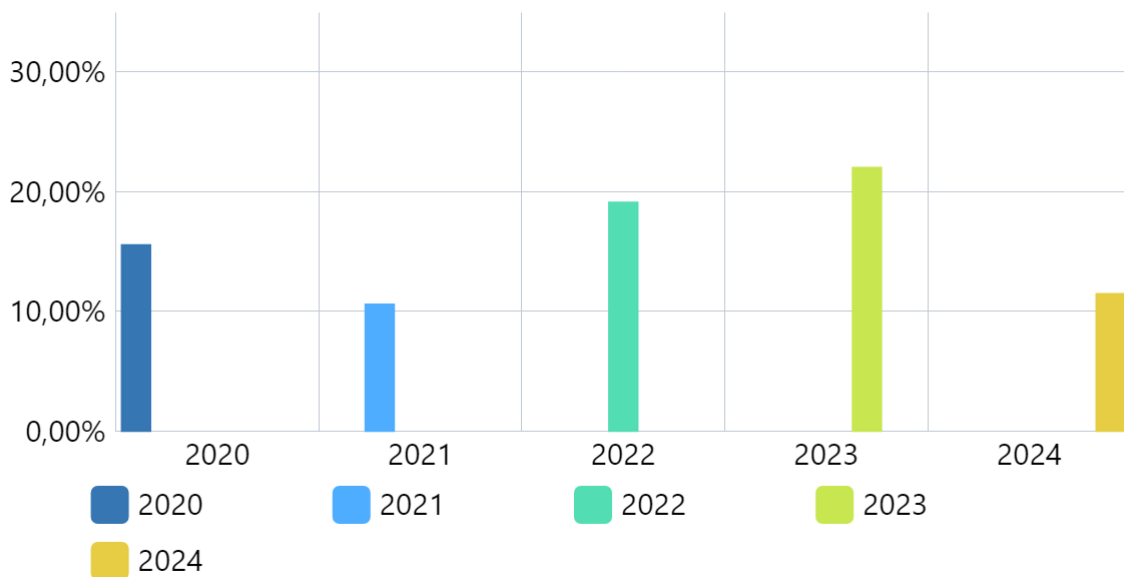
Vestigingen (van bedrijven) per 1.000 inw.15 t/m 64jr

Bron: WSJG

Financiën en bedrijfsvoering

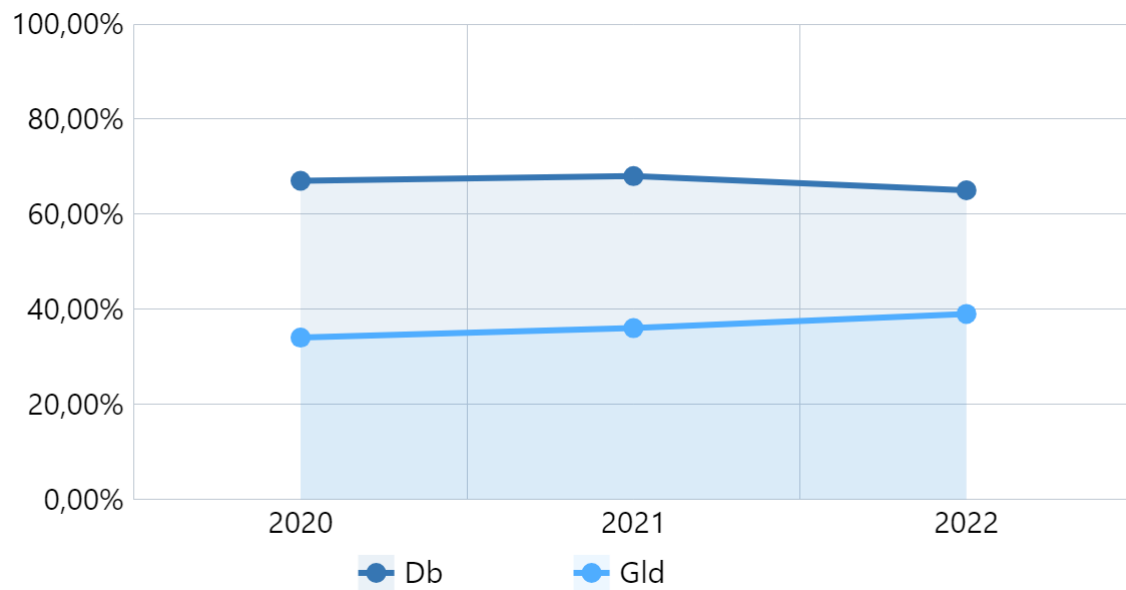
Inhuur Pv3 vanuit loonsom (norm is max. 15%)

Bron: Inhuurregistratie JOIN

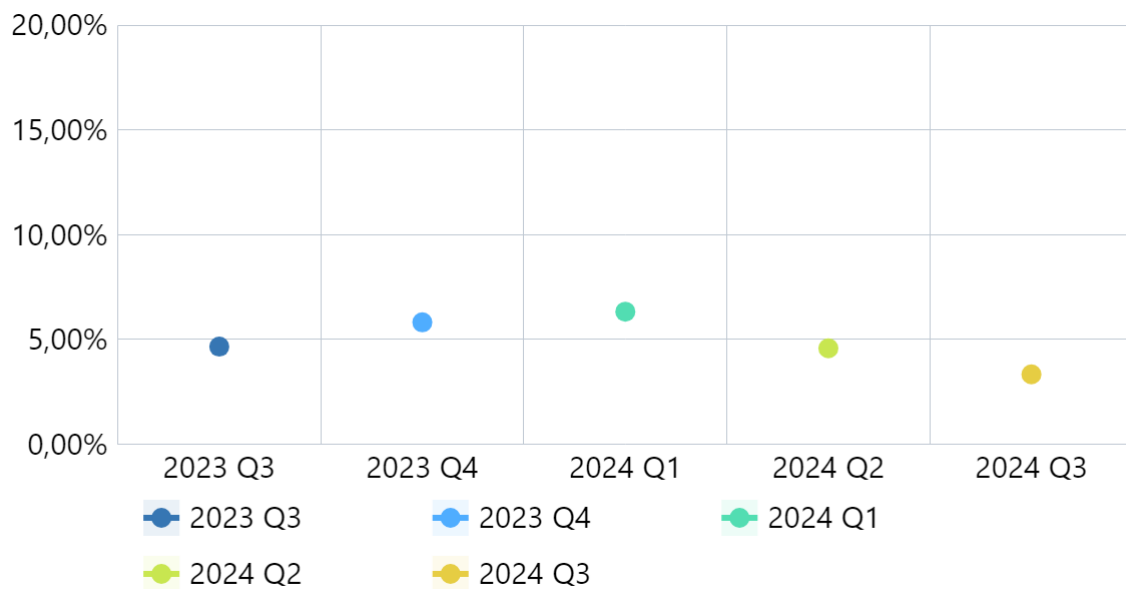

Solvabiliteit

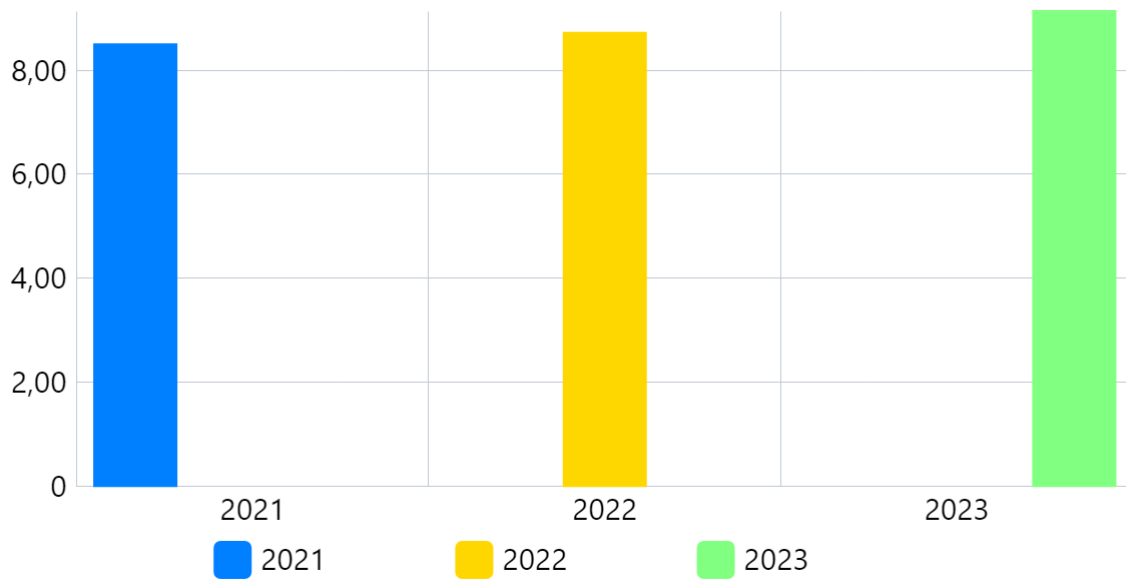
Bron: Databank FTG

Ziekteverzuim concern (norm is max. 5%)

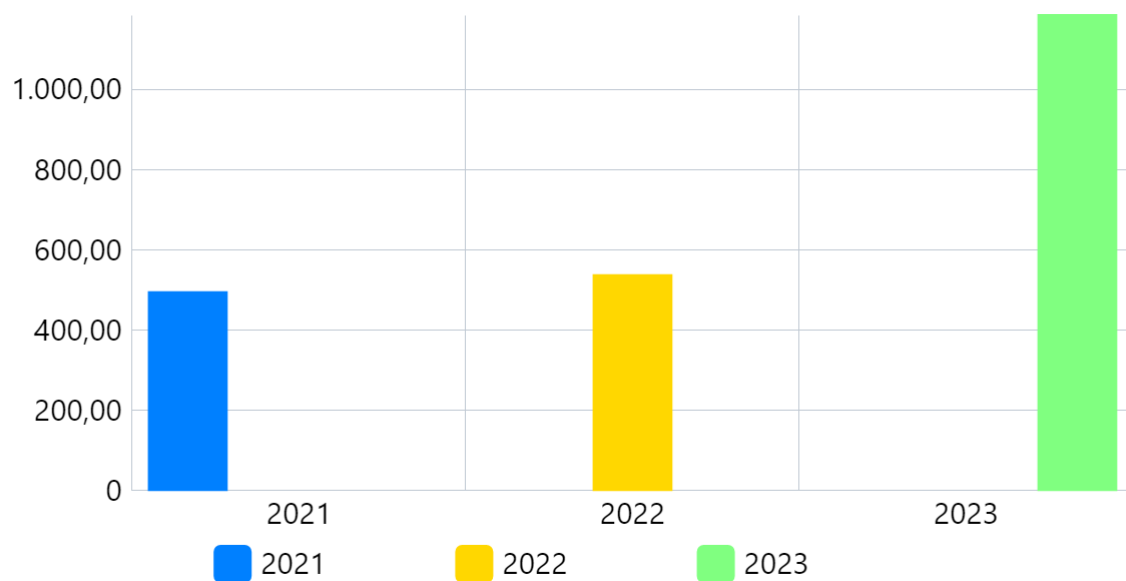

Bron: Ziekteverzuimregistratie P&O

Formatie per 1.000 inwoners

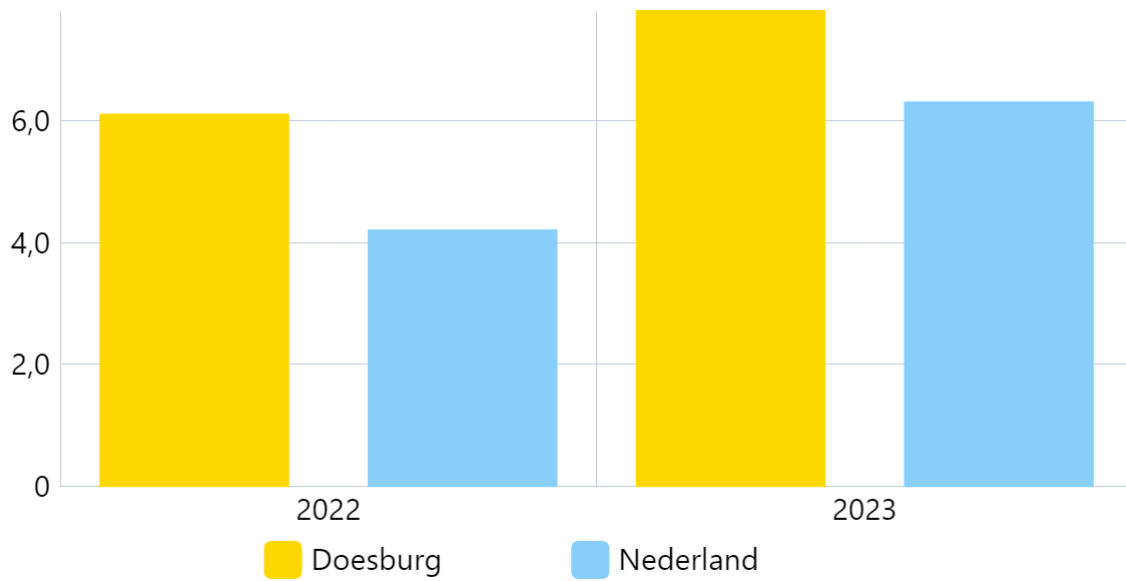

Apparaatskosten per inwoner

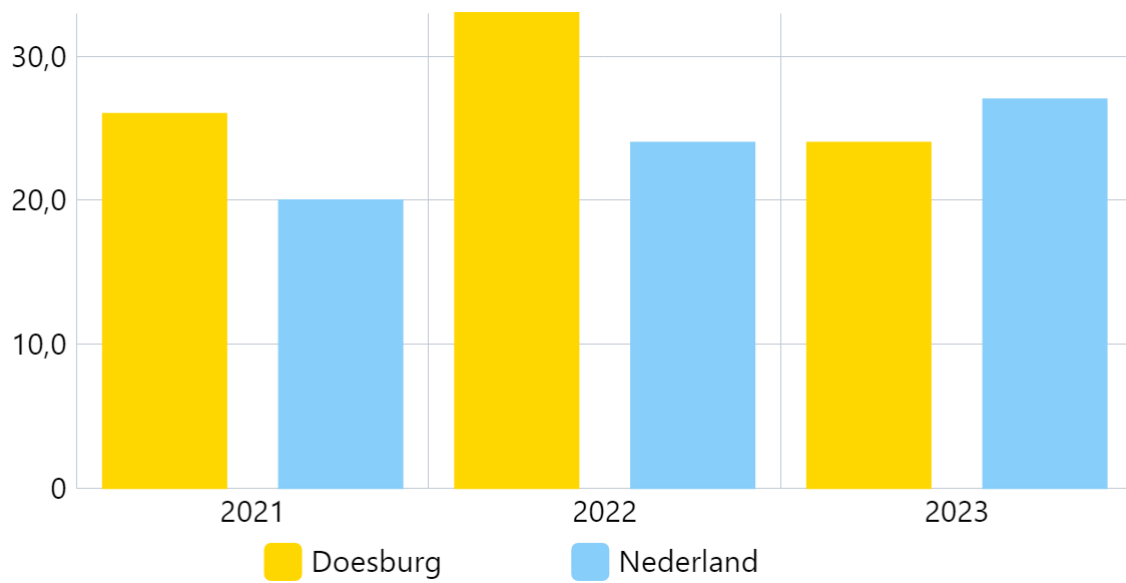
Onderwijs

Absoluut verzuim per 1.000 leerlingen

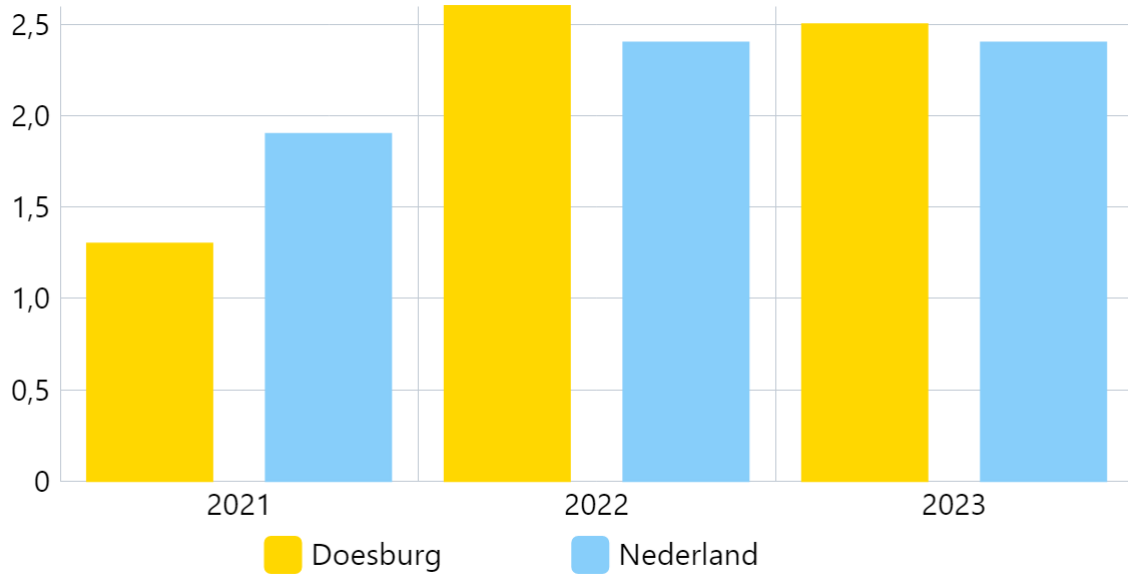
Bron: WSJG

Relatief verzuim per 1.000 leerlingen

Bron: WSJG

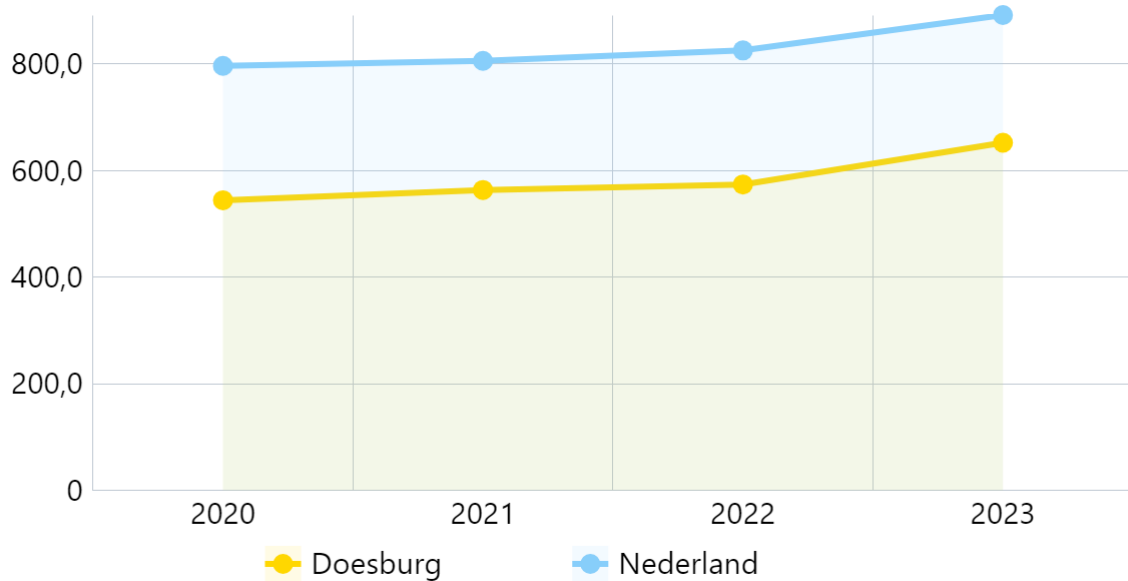
Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers) %

Bron: WSJG

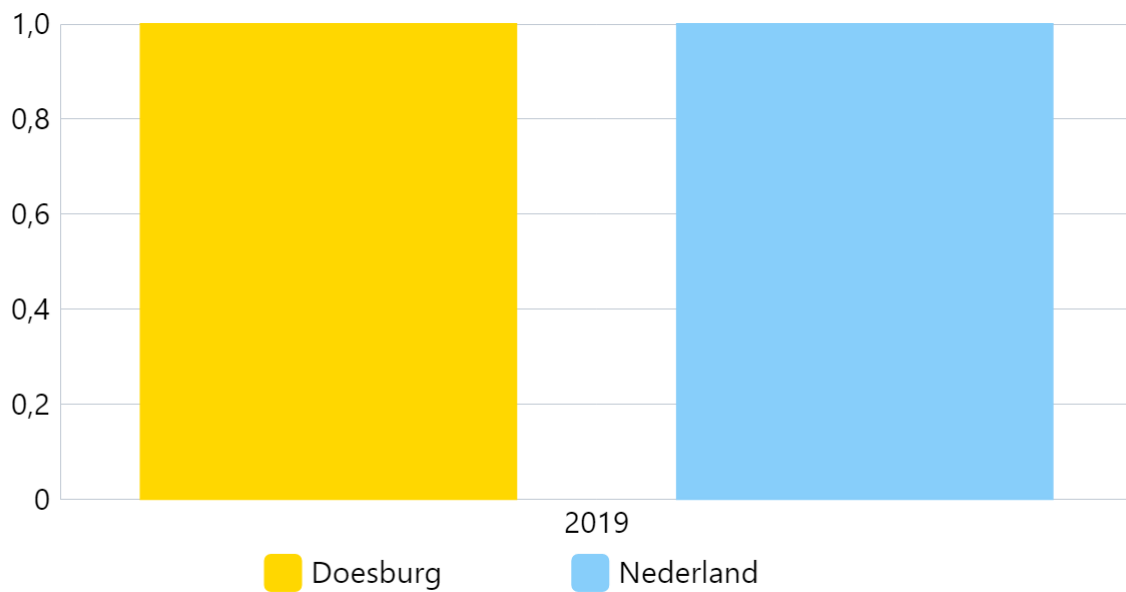
Sociaal domein

Banen per 1.000 inwoners van 15-64 jaar

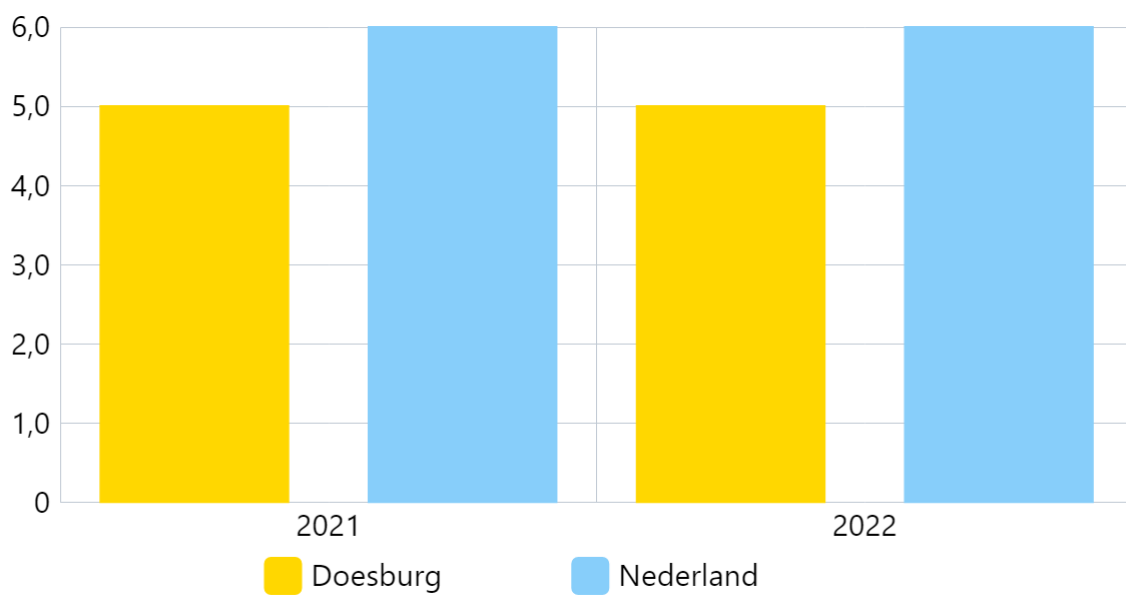
Bron: WSJG

Jongeren met een delict voor de rechter %

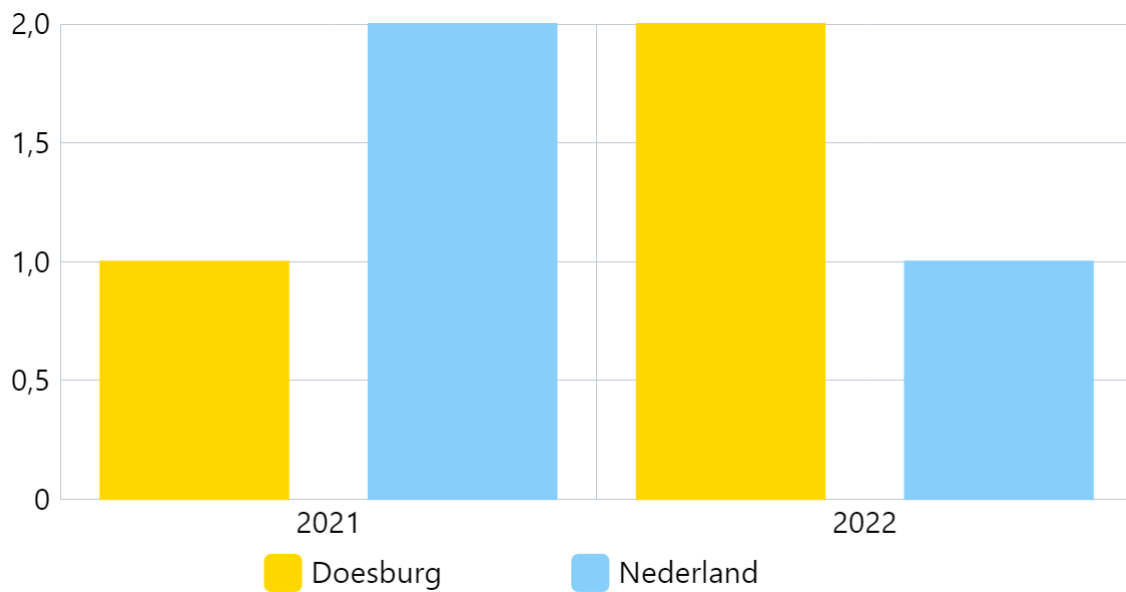
Bron: WSJG

Achterstand onder jeugd - Kinderen in uitkeringsgezin %

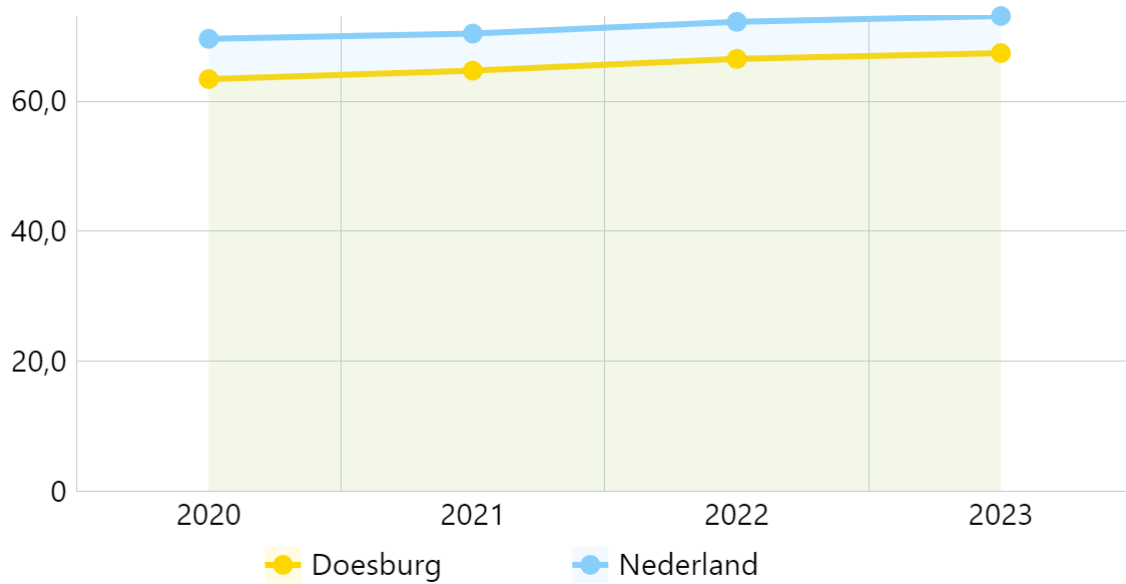
Bron: WSJG

Achterstand onder jeugd - Werkloze jongeren %

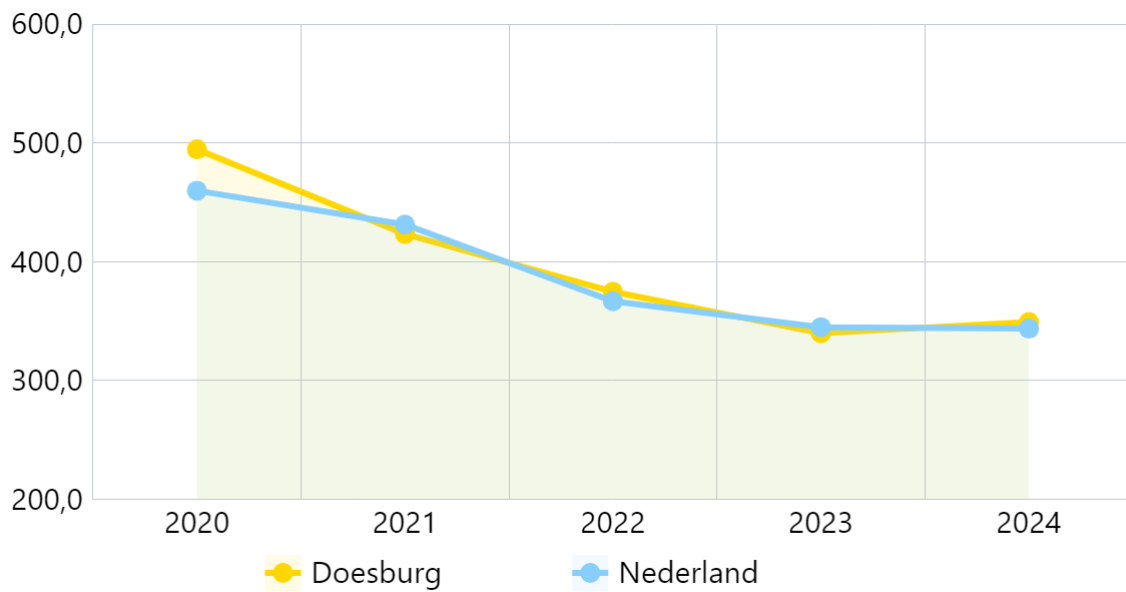
Bron: WSJG

Netto arbeidsparticipatie %

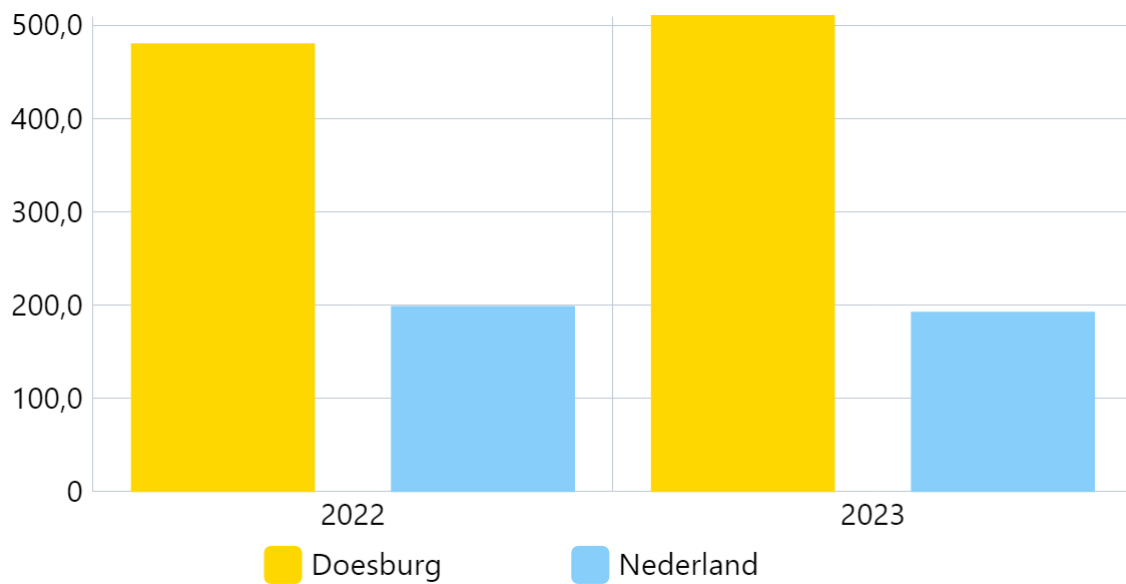
Bron: WSJG

Personen met een bijstandsuitkering per 10.000 inwoners

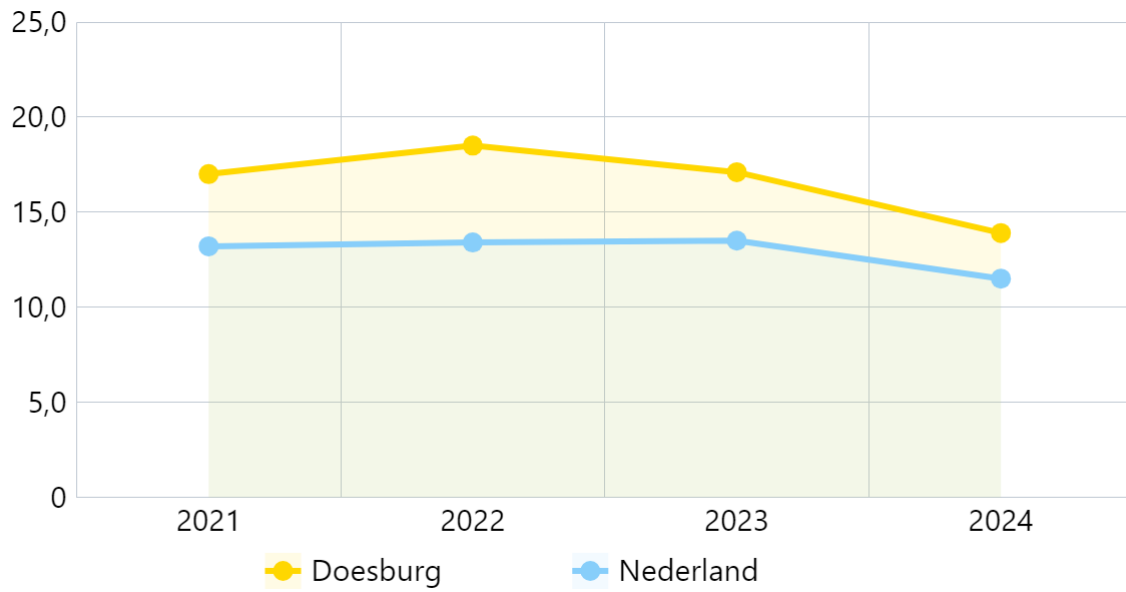
Bron: WSJG

Lopende re-integratievoorzieningen per 10.000 inwoners van 15-64 jaar

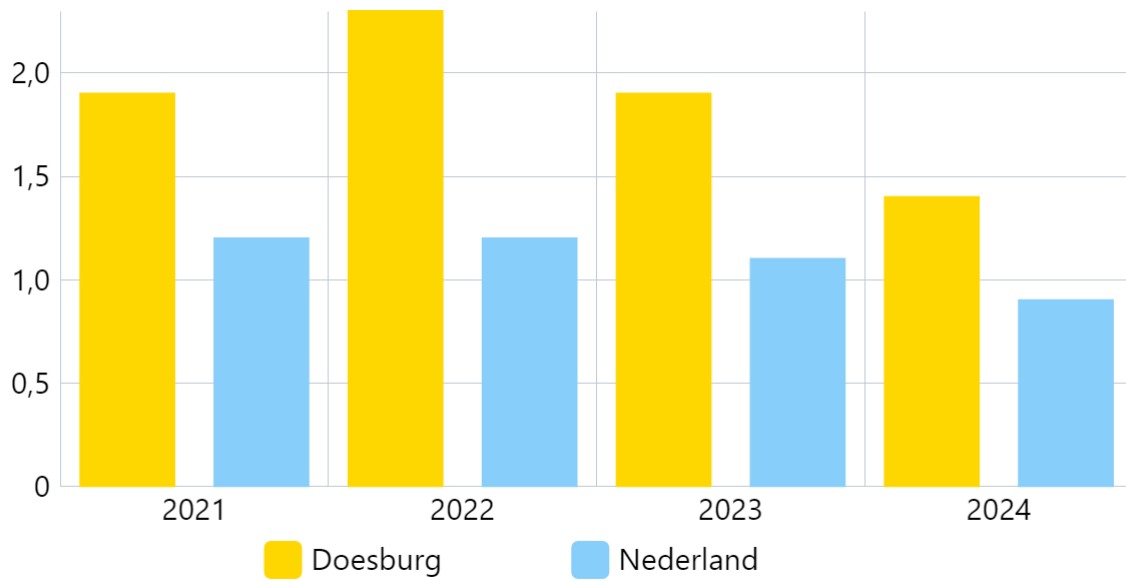
Bron: WSJG

Jongeren met jeugdhulp % van alle jongeren tot 18 jaar

Bron: WSJG

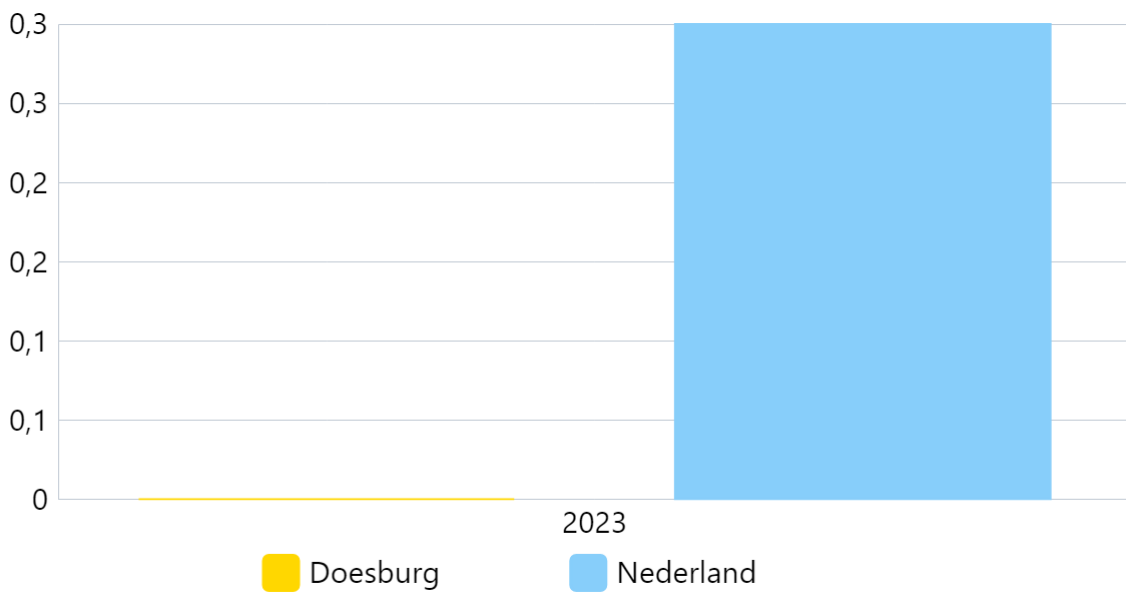
Jongeren met jeugdbescherming %

Bron: WSJG

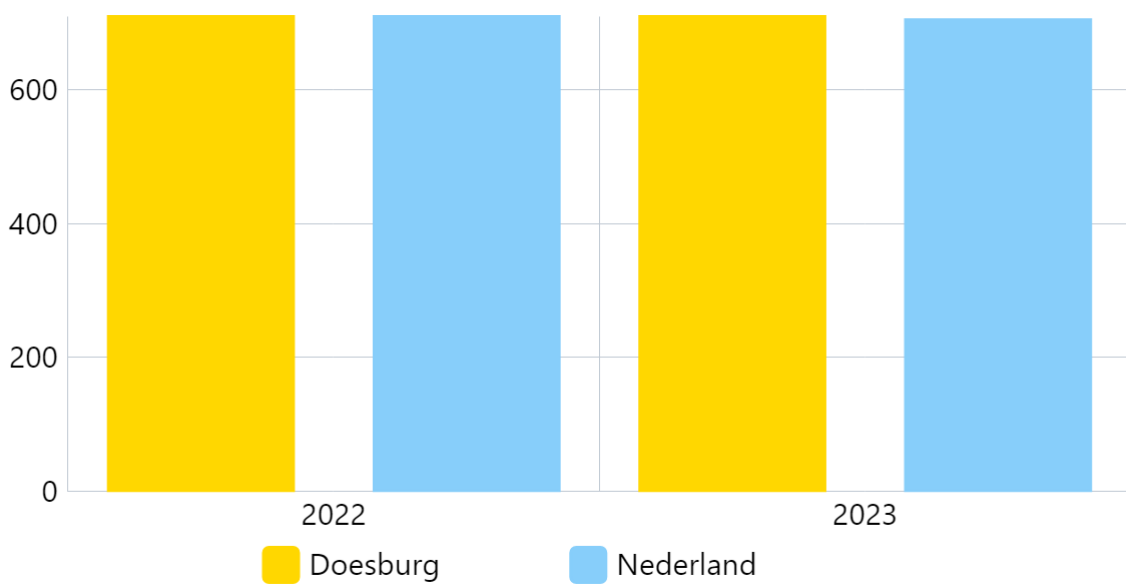
Jongeren met jeugdreclassering %

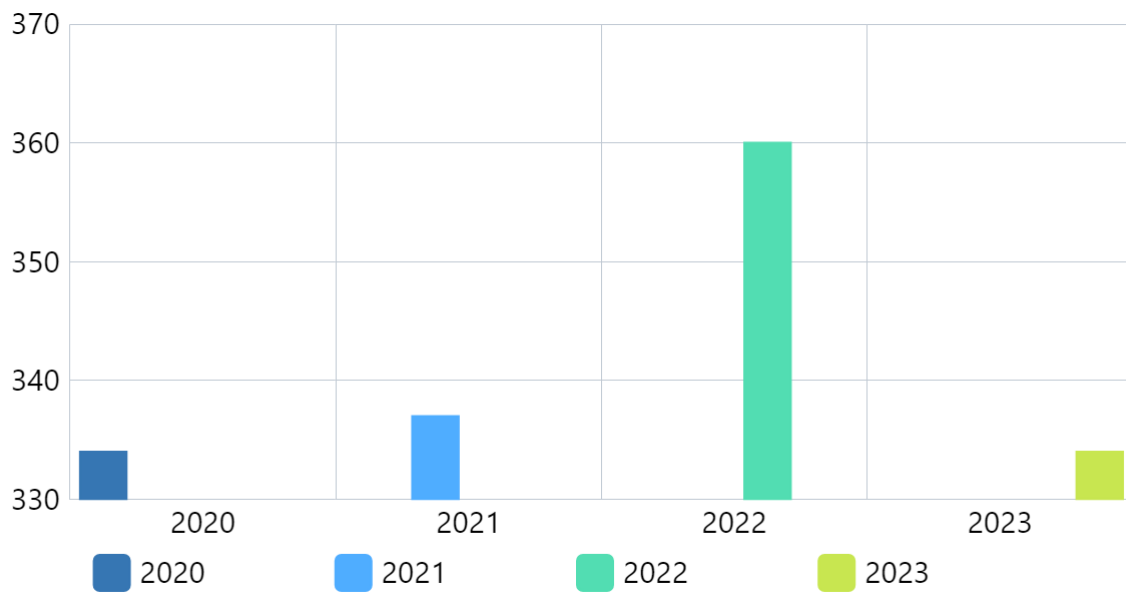
Bron: WSJG

Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo per 10.000 inwoners

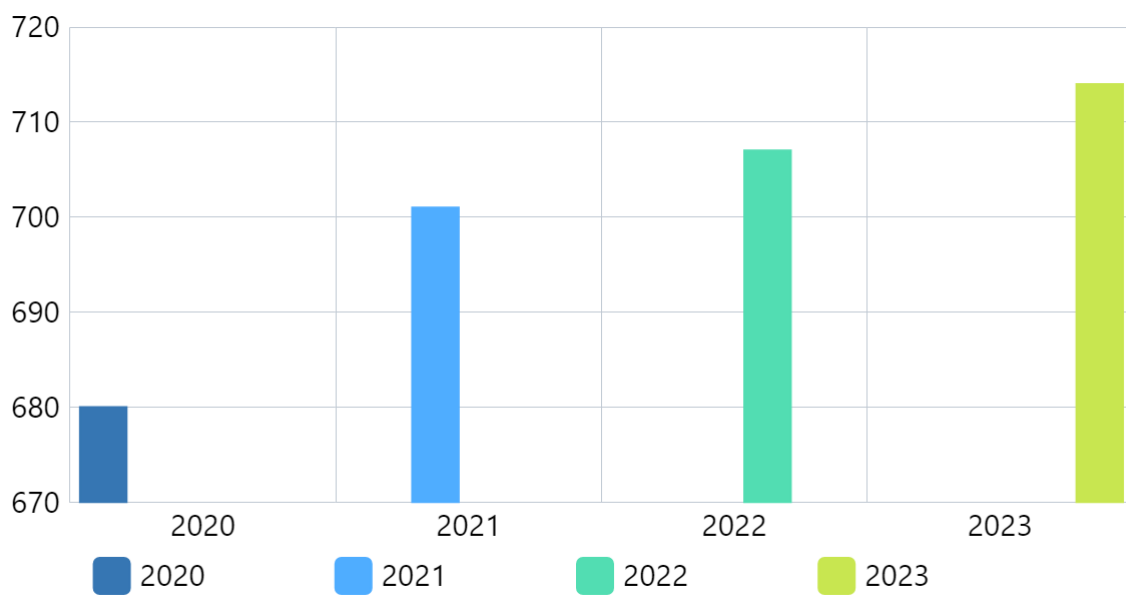
Bron: WSJG

Unieke cliënten Jeugd

Bron: Zorg-Lokaal

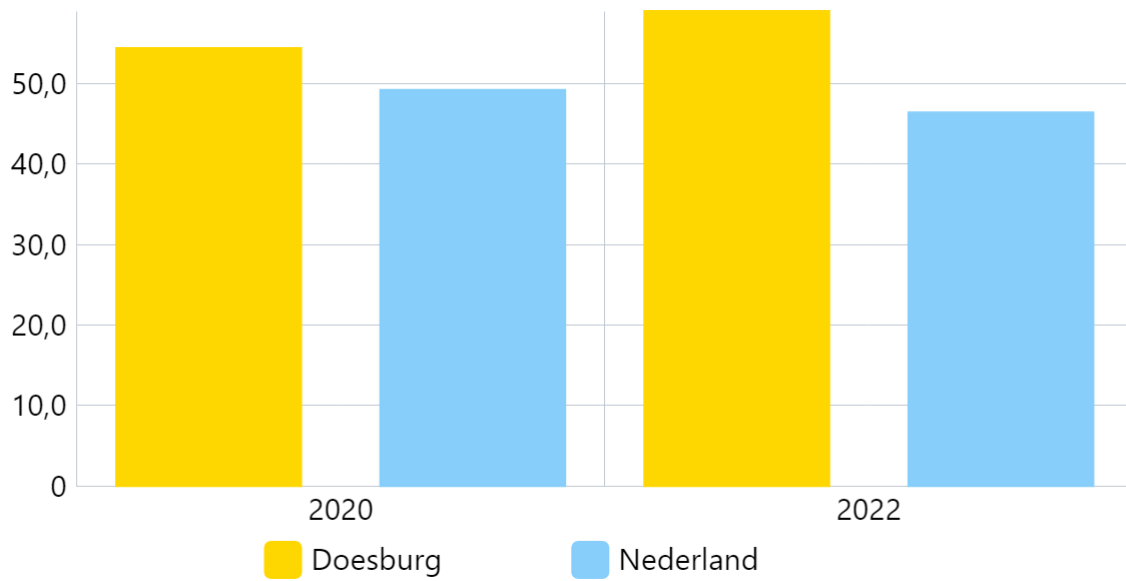
Unieke cliënten Wmo

Bron: Zorg-Lokaal

Sport, cultuur en recreatie

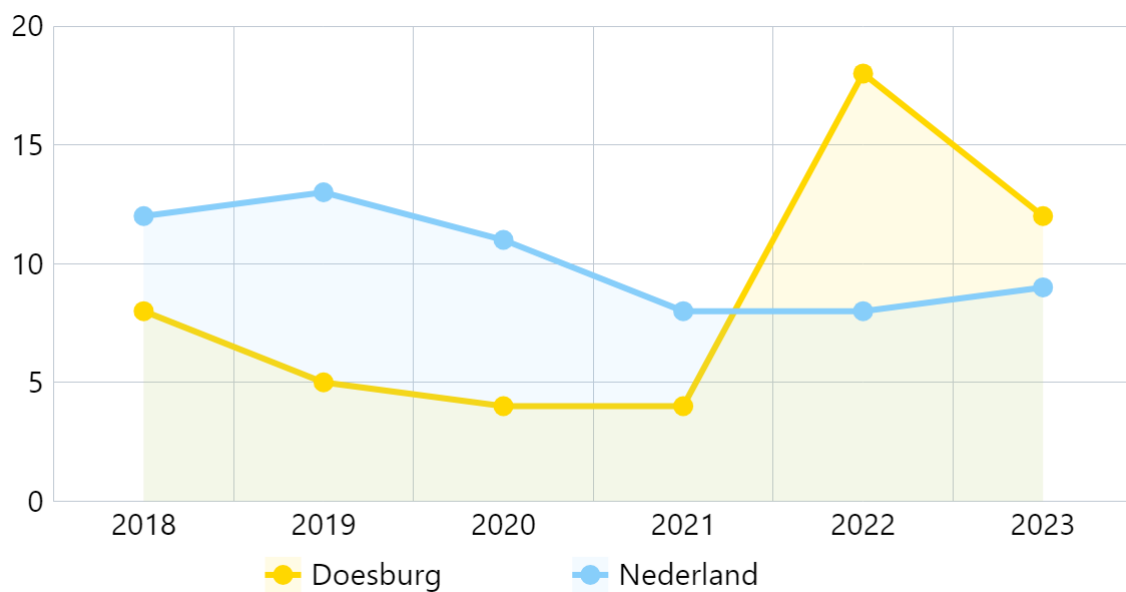
Niet-sporters %

Bron: WSJG

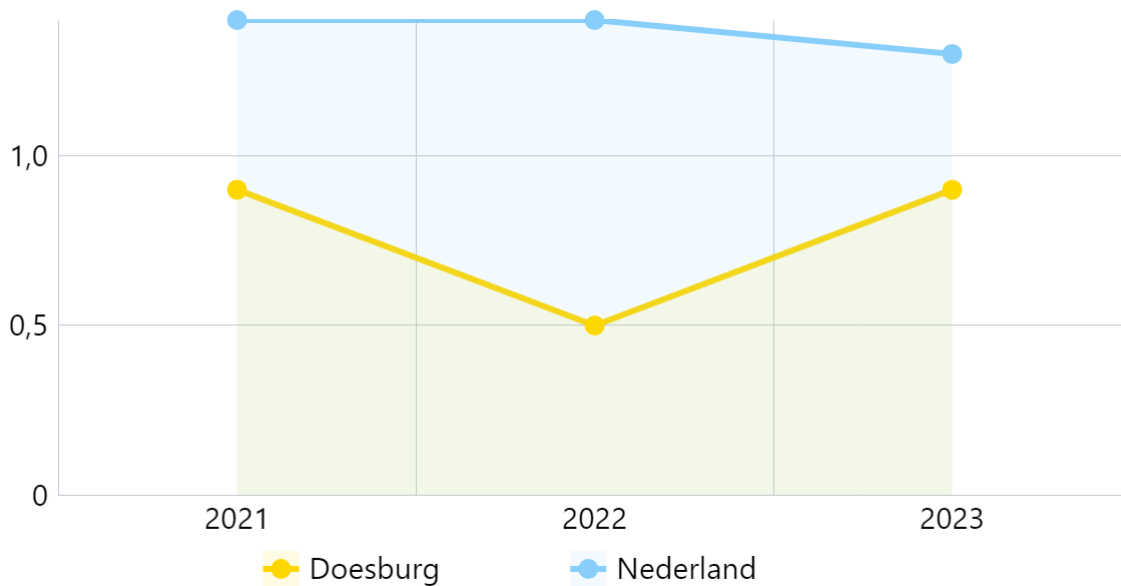
Veiligheid

Verwijzingen HALT per 1.000 jongeren

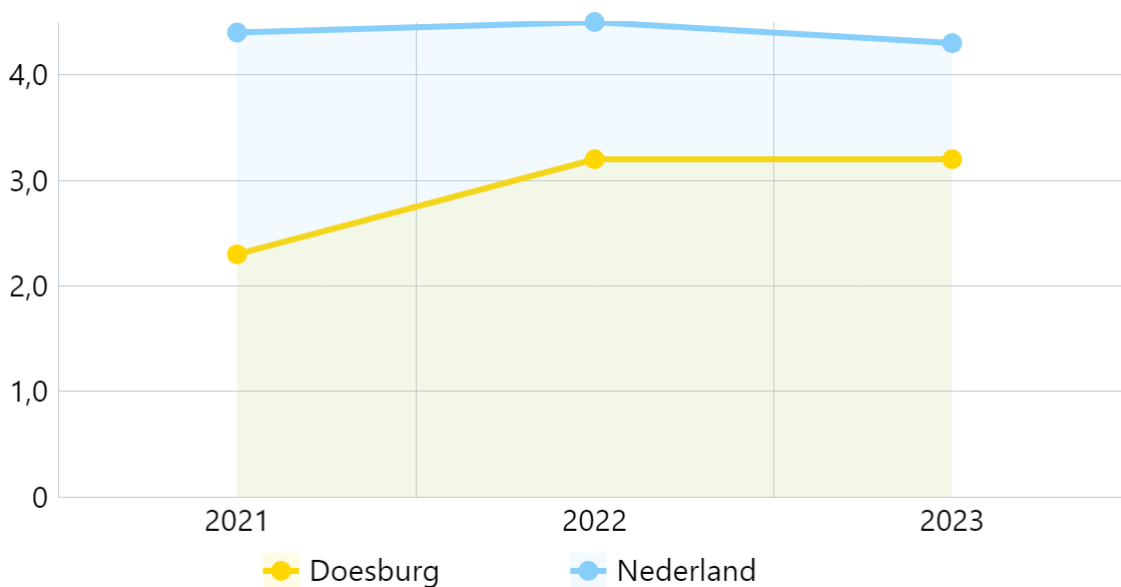
Bron: WSJG

Misdrijven - Diefstallen uit woning per 1.000 inwoners

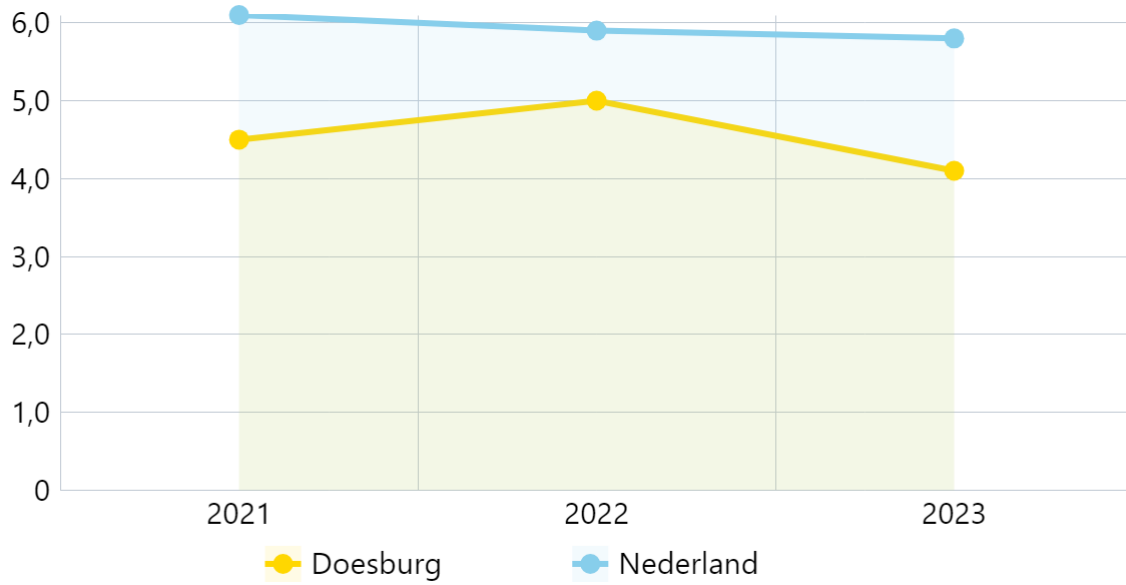
Bron: WSJG

Misdrijven - Gewelddmisdrijven per 1.000 inwoners

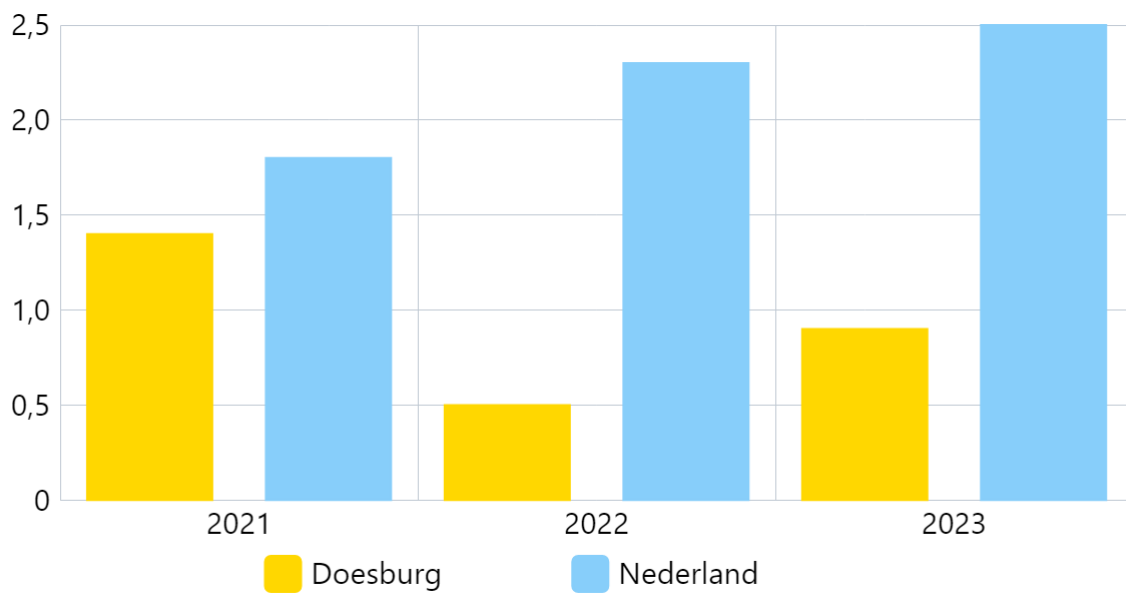
Bron: WSJG

Misdrijven - Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte) per 1.000 inwoners

Bron: WSJG

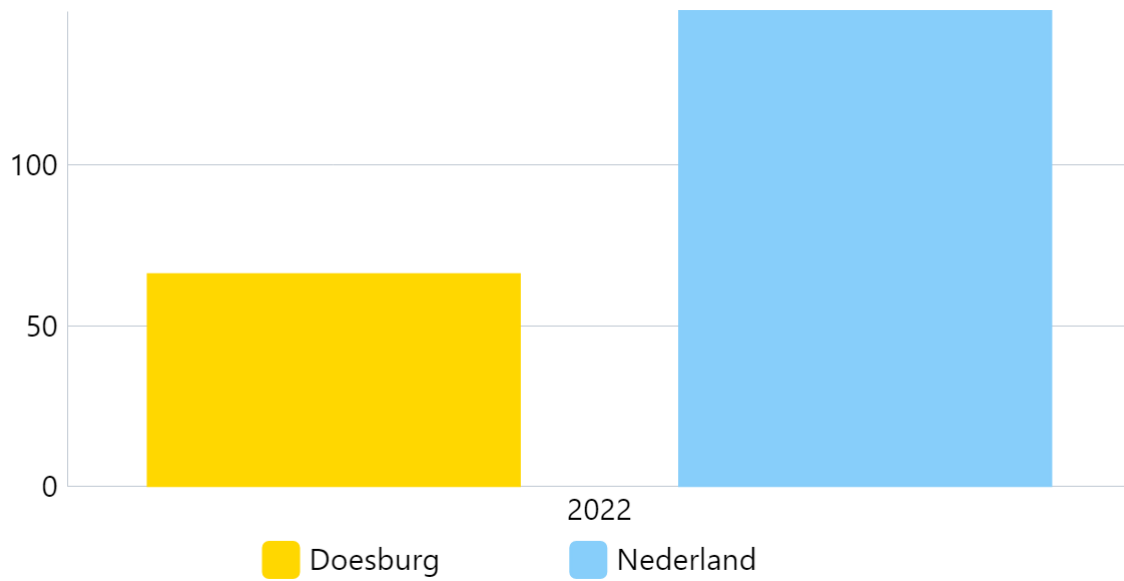
Misdrijven - Winkeldiefstallen per 1.000 inwoners

Bron: WSJG

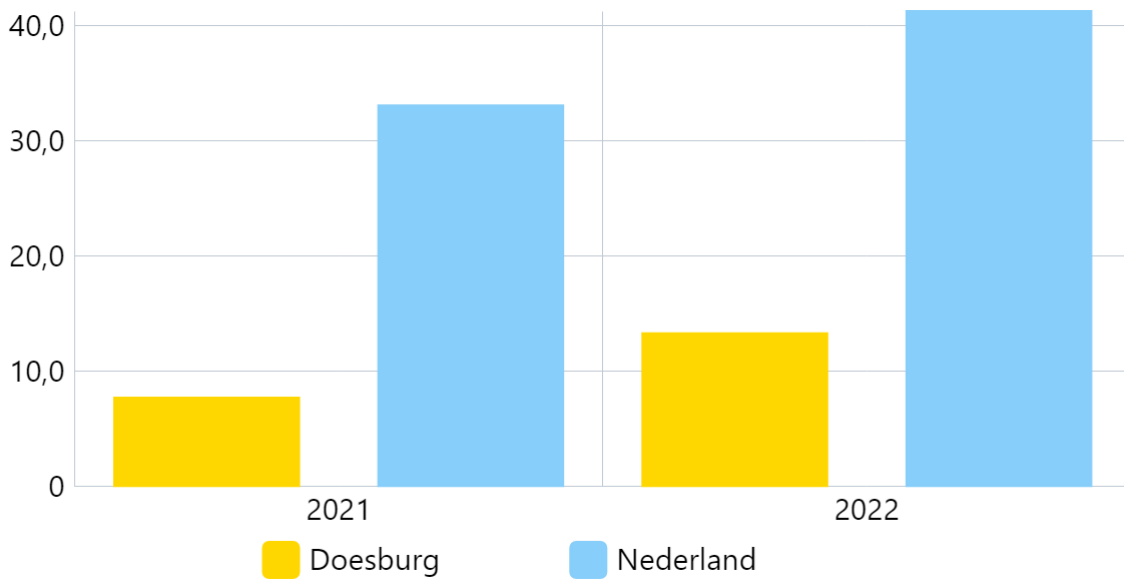
Volksgezondheid en milieu

Omvang huishoudelijk restafval kg per inwoner

Bron: WSJG

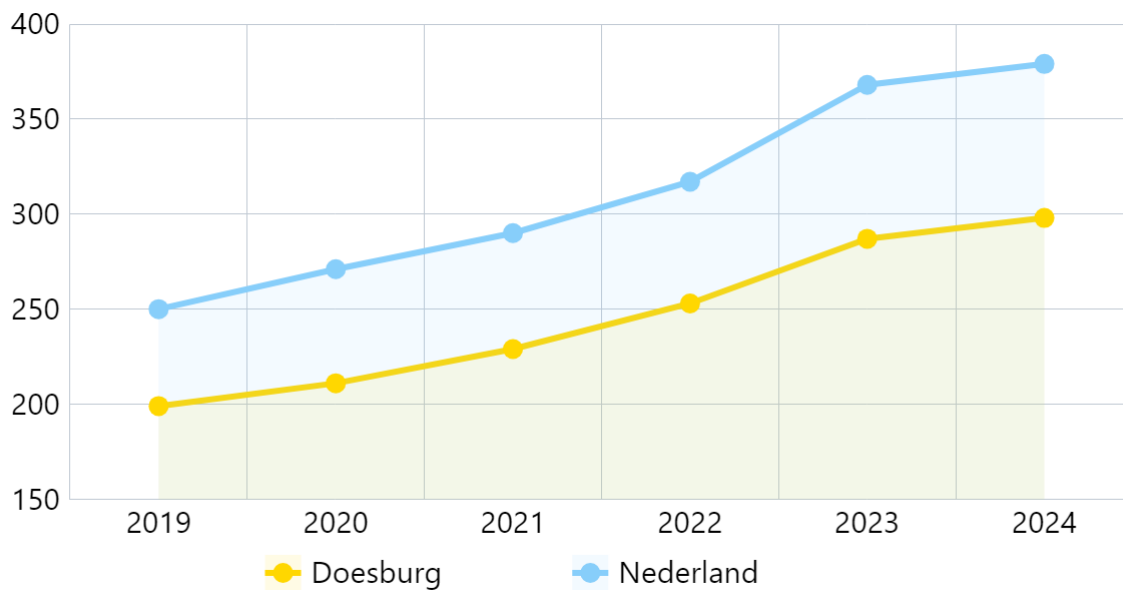
Percentage bekende hernieuwbare elektriciteit %

Bron: WSJG

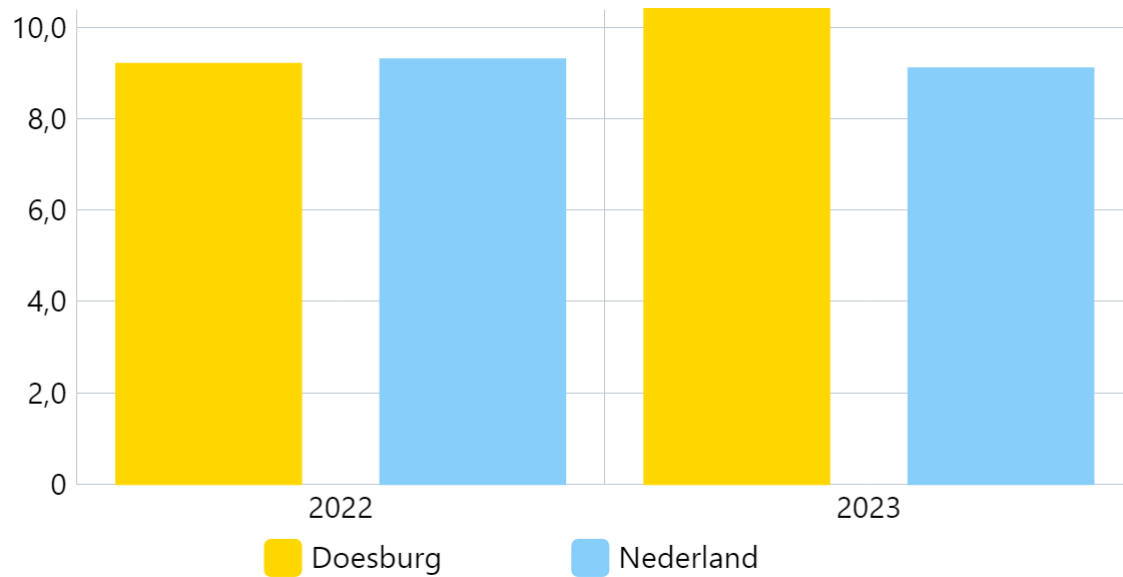
Volkshuisvesting, RO en stedelijke vernieuwing

Gemiddelde WOZ-waarde x €1.000

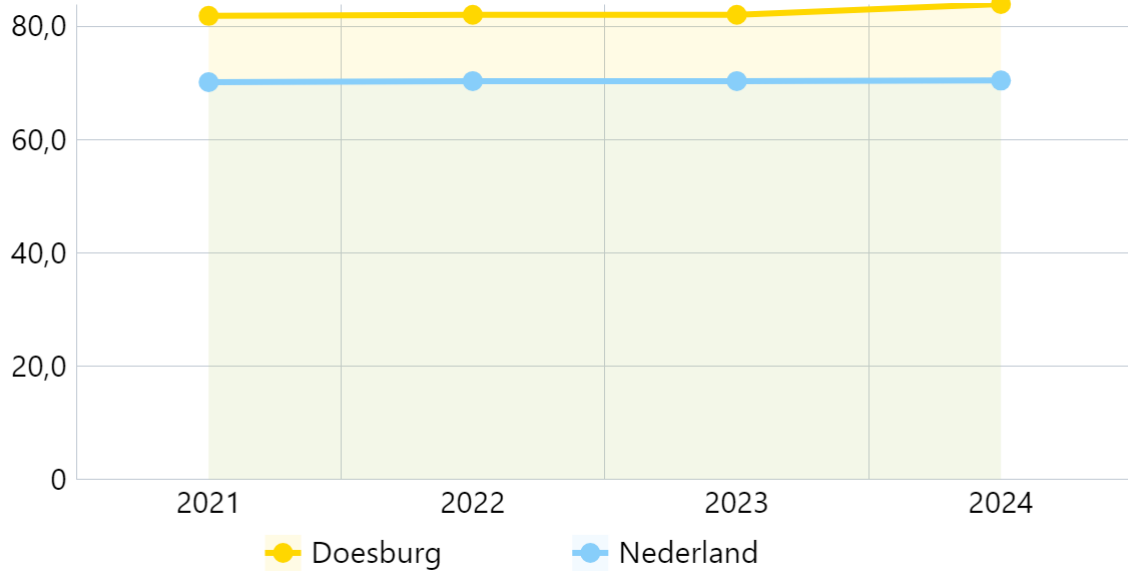
Bron: WSJG

Nieuw gebouwde woningen per 1.000 woningen

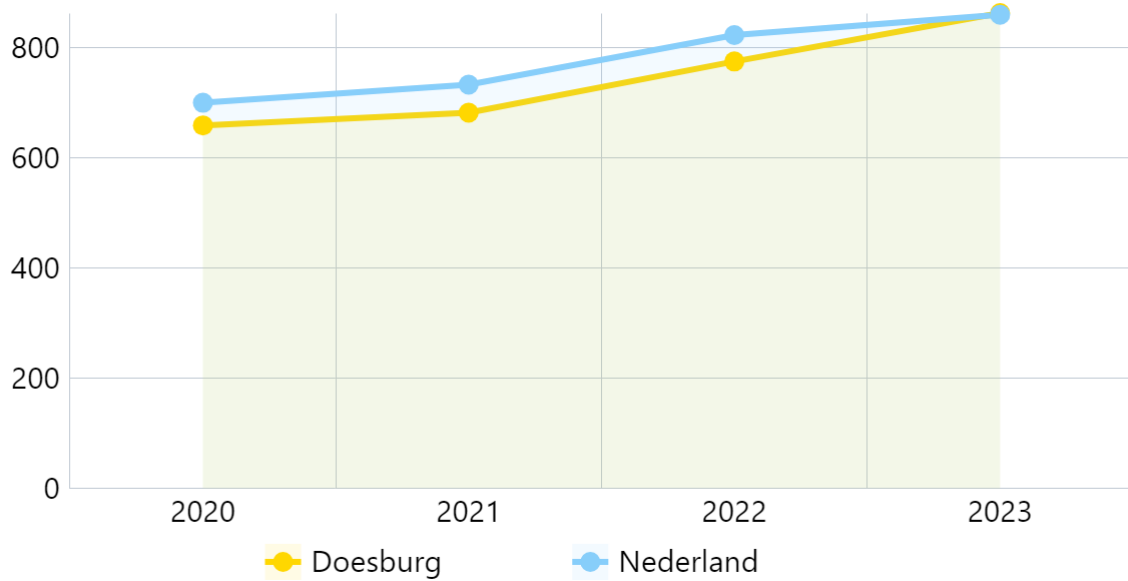
Bron: WSJG

Demografische druk %

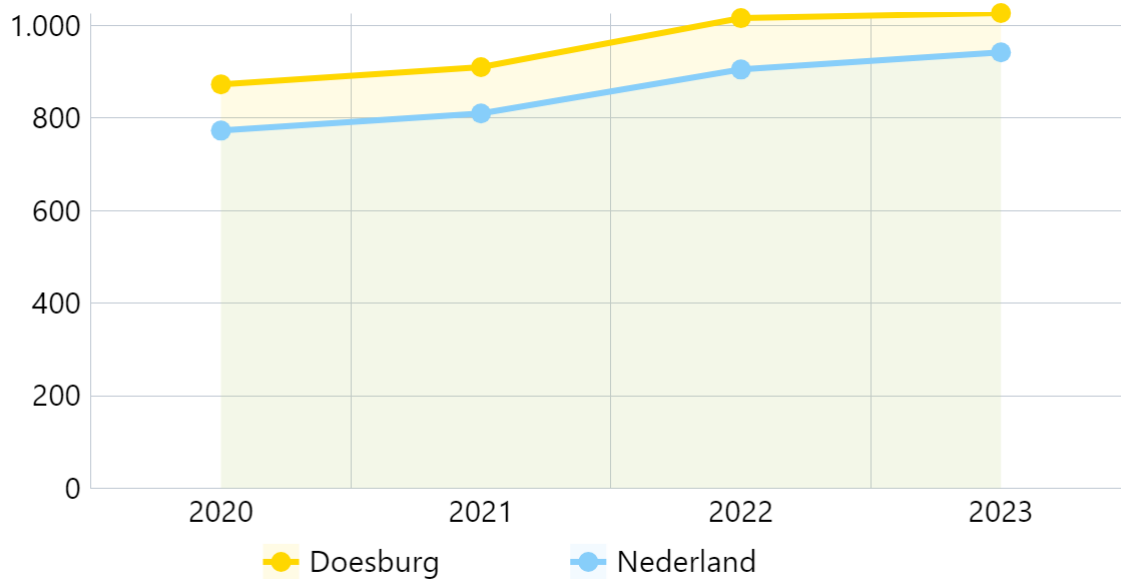
Bron: WSJG

Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishouden €

Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden €

Bron: WSJG

Meegenomen voorstellen vanuit de kadernota 2025

Overzicht voorstellen KN 2025

Hieronder treft u een overzicht aan van de bij de kadernota gehonoreerde begrotingsvoorstellen welke zijn verwerkt in deze begroting 2025-2028:

Begrotingsvoorstellen integrale afweging KN 2025-2028

Nr.	Onderwerp	Prg	Pfh	i/s	2025	2026	2027	2028
A. BUDGETVRAGENDE BEGROTINGSVOORSTELLEN								
A1.1	Regionale brandweer VGGM	1	LvdM	s	71.189	71.189	71.189	71.189
A1.2	Dierenwelzijn en dierenambulance	1	BvV	s	14.070	14.070	14.070	14.070
A1.3	Gebouw De Linie 4	1	BvV	s	140.000	140.000	140.000	140.000
A1.4	Invoering meldpunt "Problemen met verhuurders"	1	BvV	s	7.000	7.000	7.000	7.000
A1.5	ODRA	1	BvV	s	30.000	30.000	30.000	30.000
A1.6	Beheer buitenruimte	1	BvV	s	150.000	150.000	150.000	150.000
A2.1	Openbare gezondheidszorg (VGGM/GGD)	2	BE	s	33.000	33.000	33.000	33.000
A2.2	Jeugdhulp en Wmo	2	BE	s	2.293.000	2.293.000	2.293.000	2.293.000
A3.1	Toeristische drie-eenheid en uitvoering	3	SH	i	60.000	70.000	80.000	
A4.1	ICT	4	LvdM	s	45.000	45.000	45.000	45.000
A4.2	SALD	4	LvdM	s	28.000	28.000	28.000	28.000
A4.2	SALD	4	LvdM	i	23.000			
A4.3	Verschuiving / correcties personele budgetten	4	LvdM	s	190.000	190.000	190.000	190.000
TOTAAL BUDGETVRAGENDE BEGROTINGSVOORSTELLEN					3.084.259	3.071.259	3.081.259	3.001.259

B. BUDGETVERRUIMENDE BEGROTINGSVOORSTELLEN								
B90.1	Voorjaarsnota 2024 kabinet (effect gemeentefonds)	AD	BvV	s	-198.000	758.000	735.000	724.000
B90.2	Septemercirculaire 2023 gemeentefonds	AD	BvV	s	383.000	276.000	185.000	532.000
TOTAAL BUDGETVERRUIMENDE BEGROTINGSVOORSTELLEN					185.000	1.034.000	920.000	1.256.000

Saldo					-2.899.259	-	-	-
						2.037.259	2.161.259	1.745.259

i incidenteel

s structureel